

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

28 Νοεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 220

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4438

Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας)

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 (L 133).

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3 της Οδηγίας)

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται:

α) σε συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με προσημείωση υποθήκης είτε βάσει

δικαιώματος σχετιζομένου με ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και

β) σε συμβάσεις πίστωσης, σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιωμάτων κυριότητας επί εγγείου ιδιοκτησίας ή επί υπάρχοντος ή υπό κατασκευή κτιρίου.

2. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε:

α) συμβάσεις πίστωσης αποδέσμευσης περιθωρίου αξίας (equity release credit agreements) όπου ο πιστωτικός φορέας:

αα) χορηγεί την πίστωση με εφάπαξ ποσό, σε τακτικές δόσεις ή με άλλη μορφή, και ως αντιπαροχή εισπράττει ένα ποσό από το τίμημα της μελλοντικής πώλησης ενός ακινήτου που προορίζεται για κατοικία ή αποκτά ένα δικαίωμα επί ακινήτου που προορίζεται για κατοικία, και

ββ) δεν απαιτεί αποπληρωμή της πίστωσης έως ότου συμβούν ένα ή περισσότερα προκαθορισμένα γεγονότα στη ζωή του καταναλωτή, όπως αυτά μπορεί να ορίζονται από την αρμόδια αρχή, εκτός εάν υπάρξει παραβίαση από τον καταναλωτή των συμβατικών υποχρεώσεων του που επιτρέπει στον πιστωτικό φορέα να καταγγείλει τη σύμβαση πίστωσης,

β) συμβάσεις πίστωσης με τις οποίες η πίστωση χορηγείται από εργοδότη στους εργαζομένους του ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, άτοκα ή με Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ) χαμηλότερο από εκείνα που επικρατούν στην αγορά και τα οποία δεν προσφέρονται γενικά στο κοινό,

γ) συμβάσεις πίστωσης όπου η πίστωση χορηγείται άτοκα και χωρίς άλλες επιβαρύνσεις εκτός από εκείνες που έχουν σκοπό την ανάκτηση του κόστους που συνδέεται άμεσα με την εξασφάλιση της πίστωσης,

δ) συμβάσεις πίστωσης υπό μορφή δυνατότητας υπερανάληψης και στις οποίες η πίστωση πρέπει να εξοφληθεί εντός ενός μηνός,

ε) συμβάσεις πίστωσης που είναι αποτέλεσμα διακανονισμού ο οποίος επιτεύχθηκε ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δημόσιας αρχής,

στ) συμβάσεις πίστωσης που αφορούν την προθεσμιακή εξόφληση υπάρχουσας οφειλής, χωρίς επιβαρύνσεις, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της περίπτωσης α της παραγράφου 1.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να εξαιρεθούν από την εφαρμογή του συνόλου ή μέρους των διατάξεων του παρόντος νόμου συμβάσεις πίστωσης που σχετίζονται με πιστώσεις χορηγούμενες σε περιορισμένο κοινό δυνάμει νομοθετικών διατάξεων για σκοπούς κοινής ωφελείας, είτε άτοκα είτε με επιτόκιο χορηγήσεων χαμηλότερο από αυτό που επικρατεί στην αγορά είτε με άλλους όρους, οι οποίοι είναι ευνοϊκότεροι για τον καταναλωτή από αυτούς που επικρατούν στην αγορά και με επιτόκιο χορήγησης που δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτό που επικρατεί στην αγορά.

Με την απόφαση αυτή καθορίζονται οι δέουσες απαιτήσεις πληροφόρησης, οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον έγκαιρη ενημέρωση για τα κύρια χαρακτηριστικά, τους κινδύνους και το κόστος τέτοιων συμβάσεων πίστωσης στο προσυμβατικό στάδιο. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο για τη διαφήμιση τέτοιων συμβάσεων πίστωσης, ώστε να διασφαλίζεται ότι η διαφήμιση θα είναι ακριβής, σαφής και μη παραπλανητική.

Άρθρο 3 Ορισμοί (άρθρο 4 της Οδηγίας)

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «Καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο με τις δικαιопραξίες που καλύπτει ο παρών νόμος επιδιώκει σκοπούς που δεν σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητά του.

2) «Πιστωτικός φορέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που, στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, χορηγεί ή υπόσχεται να χορηγήσει πίστωση η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, καθώς και οι εταιρείες της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 4354/2015 (Α' 176), σύμφωνα με την παράγραφο 22 του ίδιου άρθρου, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 70 του Ν. 4389/2016 (Α' 94) και, τροποποιήθηκε, ως προς τις προδιαληφθείσες διατάξεις με τις παραγράφους 1 και 3 αντιστοίχως του άρθρου τέταρτου του Ν. 4393/2016 (Α' 106).

3) «Σύμβαση πίστωσης»: σύμβαση δυνάμει της οποίας πιστωτικός φορέας χορηγεί ή υπόσχεται να χορηγήσει σε καταναλωτή πίστωση κατά την έννοια του άρθρου 2, υπό μορφή προθεσμιακής καταβολής, δανείου ή οποιασδήποτε άλλης παρόμοιας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

4) «Συμπληρωματική υπηρεσία»: υπηρεσία που προσφέρεται στον καταναλωτή σε συνδυασμό με τη σύμβαση πίστωσης.

5) «Μεσίτης πιστώσεων»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο, δεν ενεργεί ως πιστωτικός φορέας ή συμβολαιογράφος και δεν παρουσιάζει απλώς, άμεσα ή έμμεσα, στον καταναλωτή έναν πιστωτικό φορέα ή μεσίτη πιστώ-

σεων και το οποίο, στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, έναντι αμοιβής η οποία μπορεί να είναι χρηματική ή να έχει οποιαδήποτε άλλη συμφωνηθείσα μορφή οικονομικού ανταλλάγματος προβαίνει σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης:

α) προτείνει ή προσφέρει συμβάσεις πίστωσης στους καταναλωτές,

β) βοηθά τους καταναλωτές αναλαμβάνοντας προπαρασκευαστικές εργασίες ή άλλες προσυμβατικές διοικητικές διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων πίστωσης διαφορετικές από αυτές της περίπτωσης α' ή

γ) συνάπτει συμβάσεις πίστωσης με τους καταναλωτές εξ ονόματος του πιστωτικού φορέα.

6) «Όμιλος»: όμιλος που περιλαμβάνει πιστωτικό φορέα που υποβάλει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4308/2014 (Α' 251).

7) «Συνδεδεμένος μεσίτης πιστώσεων»: κάθε μεσίτης πιστώσεων που ενεργεί εξ ονόματος και υπό την πλήρη και άνευ όρων ευθύνη:

α) ενός μόνον πιστωτικού φορέα β) ενός μόνον ομίλου.

8) «Πιστωτικό ίδρυμα»: πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 4261/2014 (Α' 107) (άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/2013).

9) «Μη πιστωτικό ίδρυμα»: κάθε πιστωτικός φορέας που δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα.

10) «Προσωπικό»:

α) κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο εργάζεται για τον πιστωτικό φορέα ή τον μεσίτη πιστώσεων, απασχολείται άμεσα σε δραστηριότητες που καλύπτονται από τον παρόντα νόμο ή το οποίο έχει επαφή με τους καταναλωτές στη διάρκεια δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τον παρόντα νόμο,

β) κάθε φυσικό πρόσωπο που διευθύνει ή εποπτεύει άμεσα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στην περίπτωση α'.

11) «Συνολικό ποσό της πίστωσης»: το ανώτατο όριο ή το σύνολο των ποσών που καθίστανται διαθέσιμα βάσει της σύμβασης πίστωσης.

12) «Συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή»: το σύνολο των επιβαρύνσεων, όπως ορίζεται στην περίπτωση ζ' του άρθρου 3 της ΖΙ-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Β' 917), συμπεριλαμβανομένου του κόστους αποτίμησης ακίνητης περιουσίας όταν η εν λόγω αποτίμηση είναι απαραίτητη για τη χορήγηση της πίστωσης, αλλά εξαιρουμένων των φόρων μεταβίβασης, των συμβολαιογραφικών εξόδων και των εξόδων παραστάσεως, μεταγραφής ή/και καταχώρισης της εμπράγματης εξασφάλισης ή της μεταβίβασης της κυριότητας της ακίνητης περιουσίας.

Εξαιρούνται επίσης τυχόν επιβαρύνσεις που καταβάλλονται από τον καταναλωτή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις που καθορίζονται στη σύμβαση πίστωσης.

13) «Συνολικό ποσό πληρωτέο από τον καταναλωτή»: το άθροισμα του συνολικού ύψους της πίστωσης και του συνολικού κόστους αυτής για τον καταναλωτή.

14) «Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ)»: το συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, που εκφράζεται ως ετήσιο ποσοστό του συνολικού ποσού της πίστωσης, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 16 και ισούται, σε ετήσια βάση, με την τρέχουσα αξία του συνόλου των μελλοντικών ή τρεχουσών υποχρεώσεων (αναλήψεων, εξοφλήσεων και επιβαρύνσεων) που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του πιστωτικού φορέα και του καταναλωτή.

15) «Επιτόκιο χορηγήσεων»: το επιτόκιο εκφραζόμενο ως σταθερό ή κυμαινόμενο ποσοστό, το οποίο εφαρμόζεται σε ετήσια βάση στο ποσό της πίστωσης.

16) «Αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας»: η αξιολόγηση της προοπτικής να εξοφληθούν οι δανειακές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης.

17) «Σταθερό μέσο»: κάθε μέσο που επιτρέπει στον καταναλωτή να αποθηκεύει πληροφορίες απευθυνόμενες προσωπικά σε αυτόν, κατά τρόπο προσπελάσιμο για μελλοντική αναδρομή επί χρονικό διάστημα επαρκές για τους σκοπούς που εξυπηρετούν οι παρεχόμενες πληροφορίες και το οποίο επιτρέπει την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων πληροφοριών.

18) «Κράτος - μέλος καταγωγής»:

α) αν ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων είναι φυσικό πρόσωπο, το κράτος - μέλος στο οποίο βρίσκεται η κεντρική του διοίκηση,

β) αν ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων είναι νομικό πρόσωπο, το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η καταστατική του έδρα ή, αν δεν έχει καταστατική έδρα, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, το κράτος - μέλος στο οποίο βρίσκεται η κεντρική του διοίκηση.

19) «Κράτος - μέλος υποδοχής»: το κράτος - μέλος, εκτός από το κράτος - μέλος καταγωγής, στο οποίο έχει υποκατάστημα ή παρέχει υπηρεσίες ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων.

20) «Συμβουλευτικές υπηρεσίες»: η παροχή προσωπικών συστάσεων σε καταναλωτή, σε σχέση με μία ή περισσότερες συναλλαγές που συνδέονται με συμβάσεις πίστωσης και η οποία αποτελεί ξεχωριστή δραστηριότητα από τη χορήγηση της πίστωσης και από τις δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης που καθορίζονται στην περίπτωση 5.

21) «Αρμόδια αρχή»: η αρχή, όπως κατά περίπτωση ορίζεται στο άρθρο 4.

22) «Ενδιάμεσο δάνειο»: σύμβαση πίστωσης που είτε δεν έχει σταθερή διάρκεια είτε πρέπει να εξοφληθεί εντός δωδεκαμήνου, η οποία χρησιμοποιείται από τον καταναλωτή ως προσωρινή λύση χρηματοδότησης κατά τη μετάβαση σε μία άλλη χρηματοδοτική ρύθμιση για το ακίνητο.

23) «Ενδεχόμενη ευθύνη ή εγγύηση (contingent liability)»: σύμβαση πίστωσης που ισχύει ως εγγύηση για άλλη ξεχωριστή αλλά συμπληρωματική συναλλαγή και όπου το εγγυημένο κεφάλαιο έναντι ακινήτου αναλαμβάνεται μόνο σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος ή γεγονότων που καθορίζονται στη σύμβαση.

24) «Συμμετοχικό στεγαστικό δάνειο (shared equity)»: σύμβαση πίστωσης όπου το αποπληρωτέο κεφάλαιο βασίζεται σε συμβατικά καθορισμένο ποσοστό της αξίας του ακινήτου κατά το χρόνο αποπληρωμής ή αποπληρωμών του κεφαλαίου.

25) «Πρακτική δέσμευσης»: η προσφορά ή η πώληση σύμβασης πίστωσης σε δέσμη με άλλα ξεχωριστά χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες όταν η σύμβαση πίστωσης δεν διατίθεται χωριστά στον καταναλωτή.

26) «Πρακτική ομαδοποίησης»: η προσφορά ή η πώληση μίας σύμβασης πίστωσης σε δέσμη με άλλα ξεχωριστά χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες, όταν η σύμβαση πίστωσης διατίθεται και χωριστά στον καταναλωτή αλλά όχι κατ' ανάγκη με τους ίδιους όρους ή προϋποθέσεις, όπως όταν προσφέρεται ομαδοποιημένη με τις συμπληρωματικές υπηρεσίες.

27) «Δάνειο σε ξένο νόμισμα»: σύμβαση πίστωσης όπου η πίστωση:

α) εκφράζεται σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα στο οποίο ο καταναλωτής λαμβάνει το εισόδημα του ή διατηρεί τα περιουσιακά στοιχεία από τα οποία πρόκειται να εξοφληθεί η πίστωση ή

β) εκφράζεται σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα του κράτους - μέλους κατοικίας του καταναλωτή.

Άρθρο 4

Αρμόδιες Αρχές

(άρθρο 5 της Οδηγίας)

Για την εφαρμογή των άρθρων 5, 9, 10, και της παραγράφου 7 του άρθρου 21, καθώς και του άρθρου 37, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Επί των λοιπών άρθρων αρμόδια αρχή ορίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Για την εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του παρόντος νόμου, καθώς και για τη σύναψη του μνημονίου συνεργασίας, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 34, αρμόδια είναι η Τράπεζα της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ

Άρθρο 5

Χρηματοοικονομική διαπαιδαγώγηση

των καταναλωτών

(άρθρο 6 της Οδηγίας)

Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την ενημέρωση και εκπαίδευση του καταναλωτή, συνεργάζεται με την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, το Συνήγορο του Καταναλωτή, τις ενώσεις των πιστωτικών φορέων, τις πιστοποιημένες, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ενώσεις καταναλωτών, το Μεσολαβητή Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών και κάθε άλλο εμπλεκόμενο φορέα για:

α) την εκπαίδευση των καταναλωτών σε ό,τι αφορά τον υπεύθυνο δανεισμό και τη διαχείριση χρέους, ιδίως σχετικά με τις συμβάσεις ενυπόθηκης πίστωσης, και

β) την παροχή σαφών και γενικών πληροφοριών σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης πίστωσης με σκοπό την καθοδήγηση των καταναλωτών, ιδίως όσων λαμβάνουν ενυπόθηκη πίστη για πρώτη φορά.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΣΙΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ**

Άρθρο 6

**Υποχρεώσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς
κατά την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές
(άρθρο 7 της Οδηγίας)**

1. Όταν ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων, σχεδιάζει πιστωτικά προϊόντα, ή χορηγεί πίστωση ή ασκεί δραστηριότητα πιστωτικής διαμεσολάβησης κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 3 ή παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με πίστωση ή κατά περίπτωση, παρέχει συμπληρωματικές υπηρεσίες σε καταναλωτές ή όταν εκτελεί σύμβαση πίστωσης, υποχρεούται να ενεργεί με εντιμότητα, δικαιοσύνη, διαφάνεια και επαγγελματισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των καταναλωτών. Σε ό,τι αφορά τη χορήγηση πίστωσης, την άσκηση πιστωτικής διαμεσολάβησης ή την παροχή συμβουλευτικών ή, κατά περίπτωση, συμπληρωματικών υπηρεσιών σχετικά με πίστωση, οι εν λόγω δραστηριότητες βασίζονται σε πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες βρίσκεται ο καταναλωτής και οποιαδήποτε ειδική απαίτηση έχει γνωστοποιήσει, καθώς και σε εύλογες παραδοχές σχετικά με κινδύνους αναφορικά με την κατάσταση του καταναλωτή κατά τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης. Σε ό,τι αφορά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, η δραστηριότητα βασίζεται επιπροσθέτως σε πληροφορίες που ζητούνται δυνάμει της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 21.

2. Ο τρόπος με τον οποίον οι πιστωτικοί φορείς αμείβουν το προσωπικό τους και τους μεσίτες πιστώσεων, καθώς και ο τρόπος με τον οποίον οι μεσίτες πιστώσεων αμείβουν το προσωπικό τους, δεν επιτρέπεται να εμποδίζει τη συμμόρφωση τους προς τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Οι πιστωτικοί φορείς, κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών αμοιβών για το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας, συμμορφώνονται προς τις ακόλουθες αρχές κατά τρόπο και στο βαθμό που συνάδει στο μέγεθός τους, την εσωτερική τους οργάνωση και τη φύση, το εύρος και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων τους:

α) Η πολιτική αμοιβών συνάδει με την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και προάγει αυτήν και δεν ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικών κινδύνων εκ μέρους του πιστωτικού φορέα.

β) Η πολιτική αμοιβών συνάδει με την επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους, τις αξίες και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα του πιστωτικού φορέα και ενσωματώνει μέτρα για την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, προβλέποντας ιδίως ότι η αμοιβή δεν συναρτάται με τον αριθμό ή το ποσοστό των αιτήσεων που γίνονται δεκτές.

4. Όταν οι πιστωτικοί φορείς ή οι μεσίτες πιστώσεων παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, η διάρθρωση των αμοιβών του εμπλεκόμενου προσωπικού δεν πρέπει να παραβλάπτει την ικανότητά του να ενεργεί προς το

συμφέρον του καταναλωτή και ιδίως δεν επιτρέπεται να συναρτάται με τους στόχους πωλήσεων.

5. Η αρμόδια αρχή μπορεί να θεσπίζει κανόνες που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, και ιδίως να απαγορεύει συγκεκριμένους τύπους διάρθρωσης αμοιβών ή μορφών οικονομικού ανταλλάγματος. Μπορεί επίσης να επιβάλλει στους πιστωτικούς φορείς και μεσίτες πιστώσεων την παροχή των στοιχείων και πληροφοριών που κρίνονται αναγκαία για την αποτελεσματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

**Υποχρέωση δωρεάν παροχής πληροφοριών
 στους καταναλωτές
(άρθρο 8 της Οδηγίας)**

Η πληροφόρηση που παρέχεται στον καταναλωτή σε συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις των διατάξεων των άρθρων 12 έως 15, καθώς και των άρθρων 22 και 26 του παρόντος νόμου παρέχεται δωρεάν.

Άρθρο 8

**Απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας
 του προσωπικού
(άρθρο 9 της Οδηγίας)**

1. Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους διαθέτει κατάλληλο και επικαιροποιημένο επίπεδο γνώσεων και επάρκειας για το σχεδιασμό, την προσφορά ή τη χορήγηση πίστωσης, την άσκηση δραστηριοτήτων πιστωτικής διαμεσολάβησης που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 ή την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Αν η συμφωνία χορήγησης πίστωσης περιλαμβάνει συμπληρωματική υπηρεσία, απαιτούνται κατάλληλες γνώσεις και επάρκεια σχετικά με την εν λόγω συμπληρωματική υπηρεσία.

2.α) Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων που παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα, μέσω υποκαταστήματος, υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό του υποκαταστήματος ικανοποιεί τουλάχιστον τις απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας που προβλέπονται, από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδιδόμενων αποφάσεων.

β) Στην περίπτωση παροχής από πιστωτικό φορέα ή μεσίτη πιστώσεων υπηρεσιών στην Ελλάδα χωρίς εγκατάσταση υποκαταστήματος εφαρμόζονται οι κατ' ελάχιστον απαιτήσεις που θεσπίζονται από το κράτος - μέλος καταγωγής, εκτός εάν με την απόφαση της παραγράφου 5 της αρμόδιας αρχής ορίζεται διαφορετικά.

3. Η αρμόδια αρχή παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου αυτού, δυνάμει να απαιτεί την παροχή από τους πιστωτικούς φορείς και τους μεσίτες πιστώσεων των στοιχείων και πληροφοριών που κρίνονται αναγκαία για την άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων.

4. Για την αποτελεσματική εποπτεία των πιστωτικών φορέων και των μεσιτών πιστώσεων που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη και παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα χωρίς εγκατάσταση υποκαταστήματος, η αρμόδια

αρχή συνεργάζεται στενά με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών - μελών με σκοπό την αποτελεσματική εποπτεία και τη διασφάλιση της εφαρμογής των κατ'ελάχιστον προβλεπόμενων απαιτήσεων γνώσεων και επάρκειας. Προς το σκοπό αυτόν, η αρμόδια αρχή μπορεί να αναθέτει καθήκοντα και αρμοδιότητες σε άλλες αρμόδιες αρχές ή να αναλαμβάνει καθήκοντα και αρμοδιότητες που της ανατίθενται από άλλες αρμόδιες αρχές.

5. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής μπορεί να θεσπίζονται οι κατ'ελάχιστον προβλεπόμενες απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας για το προσωπικό των πιστωτικών φορέων και των μεσιτών πιστώσεων, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα, σύμφωνα με το Παράρτημα IV.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΝΤΑΙ
ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ**

**Άρθρο 9
Γενικές διατάξεις για τη διαφήμιση
και την εμπορική προώθηση
(άρθρο 10 της Οδηγίας)**

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 9 έως 9θ του Ν. 2251/1994 (Α' 191), όπως το άρθρο 9 τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του Ν. 3587/2007 (Α' 152) και τα άρθρα 9α έως και 9θ προστέθηκαν με το άρθρο 12 του πιο πάνω νόμου, δεν επιτρέπονται αθέμιτες, ασαφείς ή παραπλανητικές διαφημιστικές και εμπορικές ανακοινώσεις σχετικά με συμβάσεις πίστωσης. Απαγορεύονται ιδίως οι διατυπώσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν ψευδείς προσδοκίες στον καταναλωτή όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ή το κόστος της πίστωσης.

**Άρθρο 10
Τυποποιημένες πληροφορίες που πρέπει
να περιλαμβάνονται στη διαφήμιση
(άρθρο 11 της Οδηγίας)**

1. Κάθε διαφήμιση για συμβάσεις πίστωσης, η οποία αναφέρει επιτόκιο ή τυχόν αριθμητικά στοιχεία που αφορούν στο κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες τυποποιημένες πληροφορίες, οι οποίες προσδιορίζουν κατά τρόπο σαφή, συνοπτικό και ευδιάκριτο:

α) την ταυτότητα του πιστωτικού φορέα ή, κατά περίπτωση, του μεσίτη πιστώσεων,

β) ανάλογα με την περίπτωση, ότι η σύμβαση πίστωσης θα εξασφαλιστεί είτε με υποθήκη σε ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, είτε βάσει δικαιώματος σχετιζόμενου με ακίνητα που προορίζονται για κατοικία,

γ) το επιτόκιο χορηγήσεων, επισημαίνοντας αν πρόκειται για σταθερό ή κυμαινόμενο ή συνδυασμό και των δύο, καθώς και πληροφορίες για τυχόν επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στο συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή,

δ) το συνολικό ποσό της πίστωσης,

ε) το ΣΕΠΠΕ που αναφέρεται στη διαφήμιση με τουλάχιστον τον ίδιο ευδιάκριτο τρόπο, όπως και οποιοδήποτε επιτόκιο,

στ) κατά περίπτωση, τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης, τον αριθμό και το ποσό των δόσεων, το συνολικό πληρωτέο ποσό από τον καταναλωτή,

ζ) κατά περίπτωση, προειδοποίηση σχετικά με τον κίνδυνο ότι πιθανές διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας θα μπορούσαν να επηρεάσουν το ποσό που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής,

η) συνοπτική και κατάλληλη για την περίπτωση προειδοποίηση για τους κινδύνους που σχετίζονται με τις συμβάσεις πίστωσης.

2. Οι πληροφορίες που απαριθμούνται στις περιπτώσεις γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 1, γνωστοποιούνται με αντιπροσωπευτικό παράδειγμα το οποίο ακολουθείται σε ολόκληρη τη διαφήμιση. Η αρμόδια αρχή θεσπίζει κριτήρια για τον καθορισμό αντιπροσωπευτικού παραδείγματος.

3. Αν για τη χορήγηση της πίστωσης υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που διαφημίζονται είναι υποχρεωτική η σύναψη σύμβασης που αφορά συμπληρωματική υπηρεσία και ιδίως ασφάλιση, το δε κόστος της συμπληρωματικής υπηρεσίας δεν μπορεί να καθοριστεί εκ των προτέρων, η υποχρέωση σύναψης της εν λόγω σύμβασης πρέπει να αναφέρεται κατά τρόπο σαφή, συνοπτικό και ευδιάκριτο, μαζί με το ΣΕΠΠΕ.

4. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 πρέπει να είναι ευανάγνωστες ή να ακούγονται ευκρινώς, ανάλογα με το μέσο που χρησιμοποιείται για τη διαφήμιση.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 9 έως 9θ του Ν. 2251/1994.

**Άρθρο 11
Πρακτικές δέσμευσης και ομαδοποίησης
(άρθρο 12 της Οδηγίας)**

1. Οι πρακτικές ομαδοποίησης επιτρέπονται ενώ οι πρακτικές δέσμευσης απαγορεύονται. Κατ'εξαιρέση, οι πιστωτικοί φορείς επιτρέπεται να ζητούν από τον καταναλωτή να ανοίξει ή να τηρήσει λογαριασμό ειδικού σκοπού πληρωμών ή ταμειυτηρίου, εφόσον μοναδικός σκοπός του εν λόγω λογαριασμού είναι η συγκέντρωση κεφαλαίου για την εξόφληση ή την εξυπηρέτηση ή τη συγχρηματοδότηση της πίστωσης ή για την παροχή πρόσθετης ασφάλειας στον πιστωτικό φορέα σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να επιτρέψει δεσμευτικές πρακτικές, εφόσον ο πιστωτικός φορέας αποδείξει ότι τα δεσμευμένα προϊόντα ή κατηγορίες προϊόντων που προσφέρονται, με όρους και προϋποθέσεις παρόμοιες μεταξύ τους, τα οποία δεν διατίθενται ξεχωριστά, έχουν ως αποτέλεσμα σαφές πλεονέκτημα για τους καταναλωτές, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διαθεσιμότητα και τις τιμές των σχετικών προϊόντων που προσφέρονται στην αγορά.

3. Οι πιστωτικοί φορείς επιτρέπεται να ζητούν από τον καταναλωτή να διαθέτει ασφαλιστήριο συμβόλαιο που συνδέεται με τη σύμβαση πίστωσης. Στις περιπτώσεις αυτές ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται να δέχεται ασφαλιστήριο συμβόλαιο από φορέα παροχής διαφορετικό από εκείνον της προτίμησής του, όταν το επίπεδο

εγγύησης του εν λόγω ασφαλιστηρίου είναι αντίστοιχο με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο που πρότείνει ο πιστωτικός φορέας.

4. Η αρμόδια αρχή μπορεί με αποφάσεις της να εξειδικεύει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος, με βάση τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες των ευρωπαϊκών αρχών με αρμοδιότητες στα θέματα εποπτείας [Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ), Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑ-ΑΕΣ)].

Άρθρο 12

Γενικές πληροφορίες (άρθρο 13 της Οδηγίας)

1. Οι πιστωτικοί φορείς και οι συνδεδεμένοι μεσίτες πιστώσεων, διαθέτουν, ανά πάσα στιγμή, εγγράφως ή σε άλλο σταθερό μέσο ή σε ηλεκτρονική μορφή, σαφείς και κατανοητές γενικές πληροφορίες για τις συμβάσεις πίστωσης.

Οι γενικές πληροφορίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) την ταυτότητα και την ταχυδρομική διεύθυνση του συντάκτη των πληροφοριών,

β) τους σκοπούς, για τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί η πίστωση,

γ) τις μορφές της εξασφάλισης, περιλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της δυνατότητας η εξασφάλιση να βρίσκεται σε διαφορετικό κράτος - μέλος,

δ) την πιθανή διάρκεια των συμβάσεων πίστωσης,

ε) τα είδη του διαθέσιμου επιτοκίου χορηγήσεων, αναφέροντας αν αυτό είναι σταθερό ή κυμαινόμενο ή και τα δύο, με σύντομη περιγραφή των χαρακτηριστικών του σταθερού και του κυμαινόμενου επιτοκίου, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών επιπτώσεων για τον καταναλωτή,

στ) όταν διατίθενται δάνεια σε ξένο νόμισμα, ένδειξη του ξένου νομίσματος ή νομισμάτων, καθώς και επεξήγηση των επιπτώσεων για τον καταναλωτή, όταν η πίστωση είναι εκφρασμένη σε ξένο νόμισμα,

ζ) αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του συνολικού ποσού της πίστωσης, του συνολικού κόστους της πίστωσης για τον καταναλωτή, του συνολικού πληρωτέου ποσού από τον καταναλωτή και του ΣΕΠΠΕ,

η) επισήμανση των πιθανών επιπλέον εξόδων, που δεν περιλαμβάνονται στο συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, τα οποία συνδέονται με τη σύμβαση πίστωσης,

θ) τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την αποπληρωμή της πίστωσης στον πιστωτικό φορέα, περιλαμβανομένου του αριθμού, της περιοδικότητας και του ποσού των τακτικών δόσεων αποπληρωμής,

ι) εφόσον συντρέχει περίπτωση, σαφή και συνοπτική δήλωση ότι η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της σύμβασης πίστωσης δεν εξασφαλίζει εξόφληση του συνολικού ποσού της πίστωσης βάσει της σύμβασης πίστωσης,

ια) περιγραφή των όρων που σχετίζονται απευθείας με την πρόωρη αποπληρωμή,

ιβ) κατά πόσον είναι αναγκαία η εκτίμηση του ακινήτου και, ανάλογα με την περίπτωση, ποιος είναι ο υπεύθυνος να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση της εκτίμησης και εάν προκύπτει σχετικό κόστος για τον καταναλωτή,

ιγ) επισήμανση των συμπληρωματικών υπηρεσιών που οφείλει να αγοράσει ο καταναλωτής προκειμένου να του χορηγηθεί η πίστωση ή να του χορηγηθεί με τους όρους και τις προϋποθέσεις που διαφημίζονται και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι οι συμπληρωματικές υπηρεσίες μπορεί να αγοραστούν από φορέα διαφορετικού του πιστωτικού φορέα,

ιδ) γενική προειδοποίηση σχετικά με τις πιθανές συνέπειες λόγω αθέτησης των σχετικών με τη σύμβαση πίστωσης υποχρεώσεων.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποχρεώνει τους πιστωτικούς φορείς να περιλαμβάνουν στις γενικές πληροφορίες της παραγράφου 1 και άλλα είδη προειδοποίησης που θεωρεί σημαντικά, καθώς και να εξειδικεύει τον τρόπο παροχής αυτών.

Άρθρο 13

Προσυμβατικές πληροφορίες (άρθρο 14 της Οδηγίας)

1. Ο πιστωτικός φορέας και, κατά περίπτωση ο μεσίτης πιστώσεων παρέχουν στον καταναλωτή τις εξατομικευμένες πληροφορίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη σύγκριση των πιστώσεων που διατίθενται στην αγορά, την αξιολόγηση των επιπτώσεων τους και τη λήψη τεκμηριωμένης απόφασης σχετικά με τη σύμβαση πίστωσης:

α) χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αφού ο καταναλωτής δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες για τις ανάγκες του, την οικονομική του κατάσταση και τις προτιμήσεις του, σύμφωνα με το άρθρο 19,

β) εγκαίρως, πριν από την παροχή δεσμευτικής για τον πιστωτικό φορέα προσφοράς και, σε κάθε περίπτωση, πριν ο καταναλωτής δεσμευθεί με σύμβαση ή προσφορά πίστωσης.

2. Οι εξατομικευμένες πληροφορίες της παραγράφου 1 παρέχονται, εγγράφως ή σε άλλο σταθερό μέσο, με το «Ευρωπαϊκό Τυποποιημένο Δελτίο Πληροφοριών» (ESIS), το περιεχόμενο και οι οδηγίες συμπλήρωσης του οποίου ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ.

3. Όταν παρέχεται στον καταναλωτή προσφορά που είναι δεσμευτική για τον πιστωτικό φορέα, αυτή παρέχεται εγγράφως ή επί άλλου σταθερού μέσου και συνοδεύεται από το ESIS όταν δεν είχε παρασχεθεί προηγουμένως ESIS στον καταναλωτή ή τα στοιχεία της προσφοράς είναι διαφορετικά από τις πληροφορίες που περιείχε το ESIS το οποίο είχε παρασχεθεί προηγουμένως.

4. Μεταξύ της παροχής δεσμευτικής προσφοράς και της σύμβασης πίστωσης, μεσολαβεί χρονική περίοδος μελέτης δέκα (10) ημερολογιακών ημερών, ώστε ο καταναλωτής να συγκρίνει τις προσφορές και να αξιολογήσει τις συνέπειες τους προκειμένου να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση. Οι καταναλωτές δεν μπορούν να δεχτούν την προσφορά πριν από την παρέλευση πέντε (5) ημερολογιακών ημερών της περιόδου μελέτης.

Η προσφορά είναι δεσμευτική για τον πιστωτικό φορέα για όσο χρόνο διαρκεί η περίοδος μελέτης, υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα στα οποία στηρίχτηκε η δεσμευτική προσφορά ως προς το πρόσωπο του δανειολήπτη, των λοιπών ενεχομένων και την εξασφάλιση εξακολουθούν να ισχύουν.

Αν το επιτόκιο χορηγήσεων ή τα λοιπά έξοδα που αναφέρονται στη δεσμευτική προσφορά, καθορίζονται βάσει της πώλησης υποκείμενων ομολόγων ή άλλων μακροπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών μέσων (long term funding instruments), το εν λόγω επιτόκιο και τα έξοδα μπορεί να μεταβάλλονται σε σχέση με το ύψος στο οποίο προσδιορίζονταν στη δεσμευτική προσφορά, σύμφωνα με την αξία του υποκείμενου ομολόγου ή του εργαλείου μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης.

5. Ο πιστωτικός φορέας ή, κατά περίπτωση, ο μεσίτης πιστώσεων που παρέσχε το ESIS στον καταναλωτή θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την παροχή πληροφοριών στον καταναλωτή πριν από τη σύναψη μιας σύμβασης εξ αποστάσεως, όπως ορίζεται στις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 4θ του Ν. 2251/1994, όπως η περίπτωση αυτή έχει τροποποιηθεί με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 5 του Ν. 3587/2007, και ότι πληροί τις απαιτήσεις της εν λόγω διάταξης μόνον εφόσον έχει παράσχει το ESIS πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.

6. Κάθε πρόσθετη πληροφορία, την οποία ο πιστωτικός φορέας ή, κατά περίπτωση, ο μεσίτης πιστώσεων επιθυμεί ή υποχρεούται να παράσχει στον καταναλωτή, σύμφωνα με απόφαση της αρμόδιας αρχής, κατά την παρ. 11 του άρθρου 4 του Ν. 4261/2014, παρέχεται σε χωριστό έγγραφο που επισυνάπτεται στο ESIS.

7. Στην περίπτωση επικοινωνιών φωνητικής τηλεφωνίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 4θ του Ν. 2251/1994, όπως η περίπτωση αυτή έχει αντικατασταθεί με την παρ. 7 του άρθρου 5 του Ν. 3587/2007, η περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της χρηματοοικονομικής υπηρεσίας, περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στα Τμήματα 3 έως 6 του Παραρτήματος II.

8. Ο πιστωτικός φορέας ή, κατά περίπτωση, ο μεσίτης πιστώσεων παρέχει, με απόδειξη παραλαβής, στον καταναλωτή, εγγράφως ή με σταθερό μέσο, αντίγραφο, δεσμευτικό για τον φορέα πίστωσης, σχεδίου σύμβασης πίστωσης κατά το χρόνο υποβολής μίας προσφοράς που είναι δεσμευτική για τον πιστωτικό φορέα.

Άρθρο 14

Απαιτήσεις παροχής πληροφοριών σχετικά με τους μεσίτες πιστώσεων (άρθρο 15 της Οδηγίας)

1. Εγκαίρως πριν από την άσκηση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης που καθορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 3, ο μεσίτης πιστώσεων παρέχει στον καταναλωτή, εγγράφως ή σε άλλο σταθερό μέσο, τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) ταυτότητα και ταχυδρομική διεύθυνση του μεσίτη πιστώσεων,

β) το Μητρώο στο οποίο είναι καταχωρισμένος, τον αριθμό καταχώρισης, κατά περίπτωση, και τα μέσα για την εξακρίβωση της καταχώρισης,

γ) κατά πόσον ο μεσίτης πιστώσεων είναι συνδεδεμένος ή συνεργάζεται αποκλειστικά με έναν ή περισσότερους πιστωτικούς φορείς. Αν ο μεσίτης πιστώσεων είναι συνδεδεμένος ή συνεργάζεται αποκλειστικά με έναν ή περισσότερους πιστωτικούς φορείς, παρέχει την επωνυμία των πιστωτικών φορέων εξ ονόματος των οποίων ενεργεί. Ο μεσίτης πιστώσεων μπορεί να γνωστοποιήσει ότι είναι ανεξάρτητος όταν πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 21,

δ) κατά πόσο ο μεσίτης πιστώσεων παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες,

ε) το ποσό της αμοιβής που, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής στο μεσίτη πιστώσεων για τις υπηρεσίες του ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, τη μέθοδο υπολογισμού της αμοιβής,

στ) τις διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα στους καταναλωτές ή άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν εσωτερικές καταγγελίες/παράπονα για μεσίτες πιστώσεων και, ενδεχομένως, τα μέσα με τα οποία μπορούν να προσφύγουν σε εξωδικαστικές διαδικασίες καταγγελιών και επίλυσης διαφορών,

ζ) κατά περίπτωση, την ύπαρξη και, όταν είναι γνωστά, τα ποσά των προμηθειών ή άλλων οικονομικών κινήτρων που καταβάλλονται από τον πιστωτικό φορέα ή τρίτα μέρη στο μεσίτη πιστώσεων για τις υπηρεσίες του όσον αφορά τη σύμβαση πίστωσης. Αν το ποσό δεν είναι γνωστό κατά τη στιγμή της παροχής πληροφοριών στον καταναλωτή, ο μεσίτης πιστώσεων ενημερώνει τον καταναλωτή ότι το πραγματικό ποσό θα του γνωστοποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο στο ESIS.

2. Οι μεσίτες πιστώσεων που δεν είναι συνδεδεμένοι αλλά λαμβάνουν προμήθειες από έναν ή περισσότερους πιστωτικούς φορείς παρέχουν, εφόσον το ζητήσει ο καταναλωτής, πληροφορίες σχετικά με τη διαφοροποίηση του ύψους των προμηθειών που καταβάλλουν οι διάφοροι πιστωτικοί φορείς που παρέχουν τις προσφερόμενες στον καταναλωτή συμβάσεις πίστωσης. Ο καταναλωτής ενημερώνεται ότι έχει το δικαίωμα να ζητήσει αυτές τις πληροφορίες.

3. Αν ο μεσίτης πιστώσεων επιβαρύνει τον καταναλωτή με αμοιβή και επιπλέον εισπράττει προμήθεια από τον πιστωτικό φορέα ή τρίτο μέρος, ο μεσίτης πιστώσεων εξηγεί στον καταναλωτή κατά πόσον η προμήθεια συμψηφίζεται ή όχι με την αμοιβή, είτε κατά ένα μέρος της είτε πλήρως.

4. Το ποσό της αμοιβής που πρέπει, ενδεχομένως, να καταβάλει ο καταναλωτής στο μεσίτη πιστώσεων για τις υπηρεσίες του, κοινοποιείται από το μεσίτη πιστώσεων στον πιστωτικό φορέα, με σκοπό τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ.

Άρθρο 15

Ενδεδειγμένες εξηγήσεις (άρθρο 16 της Οδηγίας)

1. Οι πιστωτικοί φορείς και, ανάλογα με την περίπτωση, οι μεσίτες πιστώσεων παρέχουν επαρκείς εξηγήσεις στον

καταναλωτή σχετικά με τις προτεινόμενες συμβάσεις πίστωσης και τις τυχόν συμπληρωματικές υπηρεσίες, ούτως ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να αξιολογήσει αν οι προτεινόμενες συμβάσεις πίστωσης και συμπληρωματικές υπηρεσίες είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες και στην οικονομική του κατάσταση.

Στις εξηγήσεις περιλαμβάνονται, ιδίως, κατά περίπτωση, τα εξής:

α) οι προσυμβατικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται, σύμφωνα με:

αα) το άρθρο 13 στην περίπτωση των πιστωτικών φορέων,

ββ) τα άρθρα 13 και 14 στην περίπτωση των μεσιτών πιστώσεων,

β) τα βασικά χαρακτηριστικά των προτεινόμενων προϊόντων,

γ) οι συγκεκριμένες επιπτώσεις που τα προτεινόμενα προϊόντα ενδέχεται να έχουν για τον καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών της υπερημερίας του καταναλωτή,

δ) όταν οι συμπληρωματικές υπηρεσίες προσφέρονται ομαδοποιημένες με σύμβαση πίστωσης, κατά πόσον κάθε συστατικό στοιχείο της ομάδας προσφερόμενων προϊόντων είναι δεκτικό χωριστής καταγγελίας εκ μέρους του καταναλωτή και τις συνέπειες της επιλογής αυτής για τον ίδιο.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να προσαρμόζει: α) τον τρόπο παροχής και την έκταση των εξηγήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και

β) τα υπόχρεα πρόσωπα για την παροχή των εξηγήσεων, ανάλογα με:

αα) τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες προσφέρεται η σύμβαση πίστωσης,

ββ) το πρόσωπο στο οποίο προσφέρεται,

γγ) το είδος της προσφερόμενης πίστωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ!

Άρθρο 16 Υπολογισμός του ΣΕΠΠΕ (άρθρο 17 της Οδηγίας)

1. Το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται, σύμφωνα με το μαθηματικό τύπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι.

2. Τα έξοδα για το άνοιγμα και την τήρηση λογαριασμού ειδικού σκοπού της παραγράφου 1 του άρθρου 11, τα έξοδα για τη χρήση μέσου πληρωμής που επιτρέπει καταβολές στο λογαριασμό και αναλήψεις από αυτόν και τα λοιπά έξοδα που σχετίζονται με τη διενέργεια πράξεων πληρωμών περιλαμβάνονται στο συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή αν το άνοιγμα ή η τήρηση λογαριασμού είναι υποχρεωτικά προκειμένου να χορηγηθεί η πίστωση ή να χορηγηθεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που διαφημίζονται.

3. Ο υπολογισμός του ΣΕΠΠΕ γίνεται, σύμφωνα με την παραδοχή ότι η σύμβαση πίστωσης θα παραμείνει σε ισχύ για όλη τη συμφωνηθείσα διάρκειά της και ότι ο πιστωτικός φορέας και ο καταναλωτής θα εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τους όρους και κατά

τις ημερομηνίες που έχουν καθορισθεί στη σύμβαση πίστωσης.

4. Σε περίπτωση συμβάσεων πίστωσης που περιέχουν ρήτρες βάσει των οποίων επιτρέπονται διακυμάνσεις στο επιτόκιο χορηγήσεων και, κατά περίπτωση, στις επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ, των οποίων όμως το ύψος δεν μπορεί να προσδιορισθεί επακριβώς κατά τη στιγμή του υπολογισμού, το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται με βάση την παραδοχή ότι το επιτόκιο χορηγήσεων και οι λοιπές επιβαρύνσεις θα παραμείνουν σταθερά σε σχέση με το επίπεδο που προσδιορίζεται κατά την εκάστοτε χρονική στιγμή υπολογισμού του.

5. Όσον αφορά τις συμβάσεις πίστωσης για τις οποίες συμφωνείται σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων για μια αρχική περίοδο διάρκειας τουλάχιστον πέντε (5) ετών, στο τέλος της οποίας πραγματοποιείται διαπραγμάτευση ώστε να συμφωνηθεί νέο σταθερό επιτόκιο για νέα χρονική περίοδο, ο υπολογισμός του πρόσθετου, ενδεικτικού ΣΕΠΠΕ που γνωστοποιείται στο ESIS καλύπτει μόνο την αρχική περίοδο σταθερού επιτοκίου και βασίζεται στην παραδοχή ότι, στο τέλος της αρχικής περιόδου σταθερού επιτοκίου χορηγήσεων, το οφειλόμενο κεφάλαιο εξοφλείται.

6.α) Αν η σύμβαση πίστωσης επιτρέπει διακυμάνσεις του επιτοκίου χορηγήσεων, ο καταναλωτής ενημερώνεται σχετικά με τις πιθανές συνέπειες των διακυμάνσεων για τα προς πληρωμή ποσά και για το ΣΕΠΠΕ τουλάχιστον μέσω του ESIS. Αυτό γίνεται με την παροχή πρόσθετου ΣΕΠΠΕ στον καταναλωτή το οποίο απεικονίζει τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με μια σημαντική αύξηση του επιτοκίου χορηγήσεων. Αν δεν έχει τεθεί ανώτατο όριο στο επιτόκιο χορηγήσεων, η πληροφόρηση αυτή συνοδεύεται από προειδοποίηση στην οποία τονίζεται ότι το συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, όπως αποτυπώνεται στο ΣΕΠΠΕ, μπορεί να αλλάξει.

β) Οι διατάξεις της περίπτωσης α' εφαρμόζονται και σε συμβάσεις πίστωσης στις οποίες το επιτόκιο χορηγήσεων είναι σταθερό για συγκεκριμένη ελάχιστη περίοδο στο τέλος της οποίας δίνεται η δυνατότητα για διαπραγμάτευση του επιτοκίου χορηγήσεων προκειμένου να συμφωνηθεί νέο σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο.

γ) Οι διατάξεις της περίπτωσης α' δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις πιστώσεων στις οποίες το επιτόκιο χορηγήσεων είναι σταθερό για αρχική περίοδο διάρκειας τουλάχιστον πέντε (5) ετών, στο τέλος της οποίας πραγματοποιείται διαπραγμάτευση του επιτοκίου χορηγήσεων ώστε να συμφωνηθεί νέο σταθερό επιτόκιο για νέα χρονική περίοδο, για την οποία προβλέπεται στο ESIS πρόσθετο, ενδεικτικό ΣΕΠΠΕ.

7. Κατά περίπτωση, για τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ χρησιμοποιούνται οι πρόσθετες παραδοχές που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 17 Υποχρέωση αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή (άρθρο 18 της Οδηγίας)

1. Ο πιστωτικός φορέας, πριν από την παροχή δεσμευ-

τικής προσφοράς, πραγματοποιεί ενδελεχή αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει δεόντως υπόψη παράγοντες που επιτρέπουν την επαλήθευση της προοπτικής του καταναλωτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της σύμβασης πίστωσης.

2. Ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται να διαθέτει καταγεγραμμένες και τεκμηριωμένες εσωτερικές διαδικασίες, σύμφωνα με τις οποίες διενεργείται η αξιολόγηση της παραγράφου 1, στις οποίες, μεταξύ άλλων, προβλέπονται ρητά οι πληροφορίες στις οποίες βασίζεται η εν λόγω αξιολόγηση.

3. Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας δεν βασίζεται κατά κύριο λόγο στην παραδοχή ότι η αξία του ακινήτου που προορίζεται για κατοικία υπερβαίνει το ποσό της πίστωσης ή στην παραδοχή ότι η αξία του εν λόγω ακινήτου θα αυξηθεί, εκτός αν ο σκοπός της σύμβασης πίστωσης είναι η κατασκευή ή ανακαίνιση ακινήτου που προορίζεται για κατοικία.

4. Μετά τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης με καταναλωτή, ο πιστωτικός φορέας δεν καταγγέλλει ούτε τροποποιεί τη σύμβαση εις βάρος του καταναλωτή με την αιτιολογία ότι η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας δεν διενεργήθηκε σωστά, εκτός αν αποδείξει ότι ο καταναλωτής εν γνώσει του απέκρυψε ή παραποιήσε πληροφορίες κατά την έννοια του άρθρου 19.

5. Ο πιστωτικός φορέας:

α) δύναται να χορηγεί την πίστωση στον καταναλωτή μόνο όταν το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας δείχνει ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης είναι πιθανόν να τηρηθούν με τον τρόπο που προβλέπεται από την εν λόγω σύμβαση,

β) υποχρεούται να ενημερώνει εκ των προτέρων τον καταναλωτή, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 34 του Ν. 2915/2001 (Α' 109) και την παρ. 8 του άρθρου 39 του Ν. 4024/2011 (Α' 226), ότι πρόκειται να γίνει έρευνα σε βάση δεδομένων,

γ) όταν απορρίπτεται η αίτηση πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας ενημερώνει αμελλητί τον καταναλωτή για την απόρριψη και, κατά περίπτωση, ότι η απόφαση βασίζεται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων. Εάν η απόρριψη βασίζεται στο αποτέλεσμα της έρευνας σε βάση δεδομένων, ο πιστωτικός φορέας ενημερώνει επίσης τον καταναλωτή σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνας και σχετικά με τα στοιχεία της συγκεκριμένης βάσης δεδομένων.

6. Η πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή επαναξιολογείται με βάση επικαιροποιημένες πληροφορίες πριν εγκριθεί οποιαδήποτε σημαντική αύξηση του συνολικού ποσού της πίστωσης μετά τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, εκτός εάν αυτή η συμπληρωματική πίστωση προβλεπόταν και περιλαμβανόταν στην αρχική αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας.

7. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ν. 2472/1997.

8. Η αρμόδια αρχή μπορεί να ρυθμίζει περαιτέρω λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου πλην αυτών της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 και της παραγράφου 7, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT.

Άρθρο 18

Εκτίμηση της αξίας του ακινήτου (άρθρο 19 της Οδηγίας)

1. Η εκτίμηση της αξίας ακινήτων που προορίζονται για κατοικία με σκοπό τη χορήγηση ενυπόθηκων πιστώσεων διενεργείται με αξιόπιστα πρότυπα εκτίμησης, σύμφωνα με την υποπαράγραφο Γ7 της παρ. Γ' του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (Α' 107).

2. Οι εσωτερικοί και εξωτερικοί εκτιμητές που διενεργούν εκτιμήσεις ακινήτων, εκ μέρους των πιστωτικών φορέων, είναι επαγγελματικά επαρκείς, εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών του Ν. 4152/2013 και είναι ανεξάρτητοι από τη διαδικασία έγκρισης της πίστωσης, ώστε να μπορούν να παρέχουν αμερόληπτη και αντικειμενική εκτίμηση. Η εκτίμηση που παρέχουν καταχωρίζεται σε αρχείο το οποίο τηρείται από τον πιστωτικό φορέα.

Άρθρο 19

Διαβίβαση και επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχει ο καταναλωτής (άρθρο 20 της Οδηγίας)

1. Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας που αναφέρεται στο άρθρο 17 διενεργείται με βάση αναγκαίες, επαρκείς και αναλογικές πληροφορίες για το εισόδημα και τις δαπάνες του καταναλωτή, καθώς και για άλλες χρηματοοικονομικές και οικονομικές συνθήκες που τον αφορούν. Ο πιστωτικός φορέας αντλεί τις πληροφορίες αυτές από κατάλληλες εσωτερικές ή εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένου του καταναλωτή, και συμπεριλαμβάνουν πληροφορίες που παρέχονται στο μεσίτη πιστώσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης για τη χορήγηση πίστωσης. Οι πληροφορίες επαληθεύονται καταλλήλως, μεταξύ άλλων, μέσω χρήσης δικαιολογητικών που παρέχονται από ανεξάρτητα εξακριβώσιμες πηγές, εφόσον είναι αναγκαίο.

2. Ο μεσίτης πιστώσεων διαβιβάζει, με ακρίβεια, στον ενδιαφερόμενο πιστωτικό φορέα τις απαραίτητες πληροφορίες που λαμβάνει από τον καταναλωτή, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας.

3. Πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας προσδιορίζει με σαφή και κατανοητό τρόπο τις αναγκαίες πληροφορίες και τα δικαιολογητικά από ανεξάρτητα εξακριβώσιμες πηγές που οφείλει να παράσχει ο καταναλωτής, καθώς και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου ο καταναλωτής οφείλει να παράσχει τα στοιχεία αυτά. Το αίτημα αυτό του πιστωτικού φορέα για παροχή πληροφοριών από τον καταναλωτή πρέπει να είναι αναλογικό και να περιορίζεται σε ό,τι είναι απαραίτητο για τη διενέργεια άρτιας αξιολόγησης της πιστοληπτικής του ικανότητας. Ο πιστωτικός φορέας μπορεί να ζητά διευκρινίσεις από τον καταναλωτή όσον αφορά

στις πληροφορίες που λαμβάνει σε απάντηση του εν λόγω αιτήματός του, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητάς του.

Ο πιστωτικός φορέας δεν επιτρέπεται να καταγγείλει τη σύμβαση πίστωσης, με τη δικαιολογία ότι οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τον καταναλωτή πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης ήταν ελλιπείς, εκτός αν αποδείξει ότι ο καταναλωτής εν γνώσει του απέκρυψε ή παραποίησε πληροφορίες.

4. Ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων ενημερώνουν, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο τον καταναλωτή για την υποχρέωσή του να παρέχει ορθές πληροφορίες, κατόπιν του αιτήματος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3, και για το γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πληρέστερες, με σκοπό τη διεξαγωγή της αξιολόγησης της πιστοληπτικής του ικανότητας. Ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων οφείλουν να προειδοποιούν τον καταναλωτή ότι σε περίπτωση κατά την οποία ο πιστωτικός φορέας δεν είναι σε θέση να προβεί σε αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας, επειδή ο καταναλωτής επέλεξε να μην παράσχει τις πληροφορίες ή την επαλήθευση που είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας, η πίστωση δεν μπορεί να χορηγηθεί. Η προειδοποίηση αυτή μπορεί να παρέχεται από τον πιστωτικό φορέα σε τυποποιημένη μορφή.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του Ν. 2472/1997 και ιδίως του άρθρου 4 αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 20 Πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων (άρθρο 21 της Οδηγίας)

1. Επιτρέπεται η πρόσβαση των πιστωτικών φορέων με καταστατική έδρα σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ στο διατραπεζικό αρχείο δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που λειτουργεί στο πλαίσιο του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος και, κατά περίπτωση, σε όμοιοι περιεχομένου βάσεις δεδομένων που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των καταναλωτών στους οποίους έχουν χορηγήσει ή πρόκειται να χορηγήσουν δάνεια και με μοναδικό σκοπό την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των τελευταίων προς τις πιστωτικές τους υποχρεώσεις καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης, με τους ίδιους όρους πρόσβασης που προβλέπονται για τους εθνικούς πιστωτικούς φορείς.

2. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ν. 2472/1997.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 21 Πρότυπα συμβουλευτικών υπηρεσιών (άρθρο 22 της Οδηγίας)

1. Ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων ενημερώνει ρητώς τον καταναλωτή, στο πλαίσιο συγκεκριμένης συναλλαγής, για το αν παρέχονται ή μπορεί να

παρασχεθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες εκ μέρους τους στον καταναλωτή.

2. Πριν από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ή, κατά περίπτωση, πριν από τη σύναψη σύμβασης για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ο πιστωτικός φορέας ή ο μεσίτης πιστώσεων παρέχει στον καταναλωτή τις ακόλουθες πληροφορίες εγγράφως ή επί άλλου σταθερού μέσου:

α) κατά πόσον η σύσταση θα βασιστεί σε εξέταση μόνον του δικού τους φάσματος προϊόντων, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 3, ή ενός ευρέος φάσματος προϊόντων από ολόκληρη την αγορά, σύμφωνα με την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 3, ούτως ώστε να μπορέσει ο καταναλωτής να καταλάβει τη βάση πάνω στην οποία γίνεται η σύσταση,

β) εφόσον συντρέχει περίπτωση, το ποσό της αμοιβής που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ή, αν το ποσό δεν μπορεί να καθοριστεί τη στιγμή της παροχής των πληροφοριών, τον τρόπο υπολογισμού του.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ και β΄ μπορεί να παρασχεθούν στον καταναλωτή με τη μορφή πρόσθετων προσυμβατικών πληροφοριών.

3. Όταν παρέχονται στους καταναλωτές συμβουλευτικές υπηρεσίες, εκτός των απαιτήσεων που ορίζονται στα άρθρα 6 και 8, προβλέπονται οι ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) οι πιστωτικοί φορείς ή οι μεσίτες πιστώσεων αποκτούν τις αναγκαίες πληροφορίες όσον αφορά την προσωπική και χρηματοοικονομική κατάσταση του καταναλωτή, καθώς και τις προτιμήσεις και τους στόχους του, προκειμένου να είναι σε θέση να προτείνουν κατάλληλες συμβάσεις πίστωσης. Η αξιολόγηση αυτή βασίζεται σε πληροφορίες που είναι επικαιροποιημένες κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή και λαμβάνει υπόψη εύλογες παραδοχές ως προς τους κινδύνους που αφορούν την κατάσταση του καταναλωτή καθ' όλη τη διάρκεια της προτεινόμενης σύμβασης πίστωσης,

β) οι πιστωτικοί φορείς ή οι συνδεδεμένοι μεσίτες πιστώσεων εξετάζουν ικανό αριθμό συμβάσεων πίστωσης από το φάσμα των προϊόντων τους που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στην χρηματοοικονομική και προσωπική κατάσταση του καταναλωτή και του προτείνουν μία ή περισσότερες κατάλληλες συμβάσεις πίστωσης,

γ) οι μη συνδεδεμένοι μεσίτες πιστώσεων εξετάζουν ικανό αριθμό συμβάσεων πίστωσης από αυτές που διατίθενται στην αγορά οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στην χρηματοοικονομική και προσωπική κατάσταση του καταναλωτή και του προτείνουν μία ή περισσότερες κατάλληλες συμβάσεις πίστωσης,

δ) οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων ενεργούν προς το συμφέρον του καταναλωτή με τους εξής τρόπους:

αα) λαμβάνοντας ενημέρωση για τις ανάγκες και την κατάσταση του καταναλωτή και

ββ) συστήνοντας κατάλληλες συμβάσεις πίστωσης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄,

ε) οι πιστωτικοί φορείς ή οι μεσίτες πιστώσεων χορηγούν στον καταναλωτή εγγράφως ή επί άλλου σταθερού

μέσου το περιεχόμενο των συμβουλών που του παρέχουν.

4. Οι πιστωτικοί φορείς ή οι μεσίτες πιστώσεων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορούν να κάνουν χρήση των όρων «ανεξάρτητες συμβουλές» ή «ανεξάρτητος σύμβουλος» με την προϋπόθεση ότι:

α) εξετάζουν ικανό αριθμό συμβάσεων πίστωσης από αυτές που διατίθενται στην αγορά,

β) δεν αμείβονται για τις εν λόγω συμβουλευτικές υπηρεσίες από έναν ή περισσότερους πιστωτικούς φορείς.

5. Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων προειδοποιούν τον καταναλωτή, εφόσον λαμβάνοντας υπόψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση, κρίνουν ότι μια σύμβαση πίστωσης ενδεχομένως ενέχει συγκριμένο κίνδυνο για αυτόν.

6. Συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται μόνον από πιστωτικούς φορείς και μεσίτες πιστώσεων.

7. Κατ'εξαιρεση, συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της υποστήριξης των καταναλωτών σε θέματα διαχείρισης χρέους μπορεί να παρέχουν και οι πιστοποιημένες προς τούτο ενώσεις καταναλωτών. Στην περίπτωση αυτή, οι ενώσεις καταναλωτών δεν έχουν το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 30 να παρέχουν υπηρεσίες στο σύνολο της επικράτειας της Ένωσης.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζονται οι περαιτέρω προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από ενώσεις καταναλωτών.

9. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το άρθρο 15 και διατάξεις οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση παροχής προς τους καταναλωτές υπηρεσιών, που τους βοηθούν να κατανοούν τις χρηματοοικονομικές τους ανάγκες και το είδος των προϊόντων που είναι πιθανό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες αυτές.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ
ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ
ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ**

Άρθρο 22

**Συμβάσεις πίστωσης σε ξένο νόμισμα
(άρθρο 23 της Οδηγίας)**

1. Σε περίπτωση συμβάσεων πίστωσης σε ξένο νόμισμα, ο πιστωτικός φορέας:

α) είτε συμπεριλαμβάνει στη σύμβαση πίστωσης όρο, σύμφωνα με τον οποίο, ο καταναλωτής δικαιούται να μετατρέψει, κατόπιν σχετικού αιτήματος του, τη σύμβαση πίστωσης σε εναλλακτικό νόμισμα, τουλάχιστον όταν η διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας υπερβαίνει το 20% σε σχέση με αυτή που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης,

β) είτε διασφαλίζει ότι η σύμβαση πίστωσης συνοδεύεται καθ' όλη τη διάρκεια αυτής με χρηματοπιστωτικό μέσο αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου.

2. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1, ο σχετικός όρος της σύμβασης ορίζει υποχρεωτικά ως εναλλακτικό νόμισμα:

α) το νόμισμα στο οποίο ο καταναλωτής λαμβάνει κατά κύριο λόγο το εισόδημα του ή διατηρεί τα περιουσιακά του στοιχεία από τα οποία πρόκειται να εξοφληθεί η πίστωση, όπως τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την τελευταία αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας, πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, ή/και

β) το νόμισμα του κράτους - μέλους στο οποίο ο καταναλωτής είτε κατοικούσε τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης πίστωσης είτε κατοικεί κατά το χρόνο ενεργοποίησης του σχετικού συμβατικού όρου.

3. Κατά την εφαρμογή της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, η μετατροπή διενεργείται με βάση την ισχύουσα κατά το χρόνο μετατροπής συναλλαγματική ισοτιμία, όπως αυτή προκύπτει από τις επίσημες δημοσιεύσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή της Τράπεζας της Ελλάδος, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση πίστωσης.

4. Όταν ένας καταναλωτής έχει συνάψει σύμβαση πίστωσης σε ξένο νόμισμα και το ύψος του οφειλόμενου συνολικού ποσού ή των οφειλόμενων δόσεων που πρέπει να καταβάλει παρουσιάζει διακύμανση μεγαλύτερη από 20% σε σχέση με αυτό που θα ήταν αν ίσχυε η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος της σύμβασης και του εναλλακτικού νομίσματος που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας ειδοποιεί αμέσως τον καταναλωτή, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο. Η ειδοποίηση αυτή επέχει θέση ενημέρωσης του καταναλωτή προκειμένου αυτός να ενεργοποιήσει το συμβατικό όρο της παραγράφου 1.

Στην περιοδική ενημέρωση περιλαμβάνεται αναφορά του ύψους της μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Οι ρυθμίσεις που εφαρμόζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου κοινοποιούνται στον καταναλωτή στο πλαίσιο του ESIS και της σύμβασης πίστωσης. Όταν στη σύμβαση πίστωσης δεν υπάρχει όρος που να περιορίζει το συναλλαγματικό κίνδυνο, στον οποίον εκτίθεται ο καταναλωτής σε διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας μικρότερης του 20%, το ESIS περιλαμβάνει ενδεικτικό παράδειγμα που αφορά τον αντίκτυπο της διακύμανσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας σε ποσοστό 20%.

Άρθρο 23

**Πιστώσεις κυμαινόμενου επιτοκίου
(άρθρο 24 της Οδηγίας)**

Όταν σε μία σύμβαση πίστωσης ορίζεται κυμαινόμενο επιτόκιο:

α) οι δείκτες ή τα επιτόκια αναφοράς που χρησιμοποιούνται από τον πιστωτικό φορέα για τον υπολογισμό του επιτοκίου χορήγησης πρέπει να είναι σαφείς, προσιτοί, αντικειμενικοί και επαληθεύσιμοι από τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση πίστωσης και την αρμόδια αρχή,

β) τηρούνται αρχεία των ανωτέρω δεικτών ή επιτοκίων αναφοράς από τον πιστωτικό φορέα, εκτός αν ο πάροχος των δεικτών ή επιτοκίων αναφοράς υπόκειται σε ισοδύναμη υποχρέωση τήρησης αρχείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΚΑΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 24 Πρόωρη αποπληρωμή (άρθρο 25 της Οδηγίας)

1. Ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να εκπληρώσει πλήρως ή εν μέρει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης πριν από τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή, ο καταναλωτής δικαιούται μείωση του συνολικού κόστους της πίστωσης. Η μείωση συνίσταται στους τόκους και τις επιβαρύνσεις για το εναπομένον χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της σύμβασης.

2. Αν η άσκηση του δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης εκ μέρους του καταναλωτή λαμβάνει χώρα εντός χρονικού διαστήματος για το οποίο έχει συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων, ο πιστωτικός φορέας δικαιούται εύλογη και αντικειμενικά αιτιολογημένη αποζημίωση προς αποκατάσταση των ενδεχόμενων εξόδων που υφίσταται και έχουν άμεση σχέση με την πρόωρη εξόφληση και, ιδίως, του κόστους που συνεπάγεται για τον πιστωτικό φορέα η επανατοποθέτηση στη διατραπεζική αγορά κεφαλαίου ίσου προς το ποσό που αποπληρώνεται πρόωρα. Η εν λόγω αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των τόκων που θα κατέβαλλε ο καταναλωτής για το χρονικό διάστημα μεταξύ της πρόωρης εξόφλησης και της συμφωνηθείσας ημερομηνίας λήξης του σταθερού επιτοκίου.

Η αποζημίωση του πιστωτικού φορέα υπολογίζεται βάσει του μαθηματικού τύπου που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

3. Αν ο καταναλωτής επιθυμεί να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις πριν από τη λήξη της σύμβασης πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας παρέχει σε αυτόν χωρίς καθυστέρηση, μετά την παραλαβή σχετικού αιτήματος, εγγράφως ή επί άλλου σταθερού μέσου, τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες προκειμένου ο καταναλωτής να είναι σε θέση να αξιολογήσει την εν λόγω δυνατότητα. Οι πληροφορίες αυτές προσδιορίζουν τις συνέπειες που θα έχει για τον καταναλωτή η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του πριν από τη λήξη της σύμβασης, τουλάχιστον ως προς την προβλεπόμενη για αυτόν επιβάρυνση, και αναφέρουν σαφώς τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται, οι οποίες πρέπει να είναι λογικές και αιτιολογημένες.

Άρθρο 25 Ευέλικτες και αξιόπιστες αγορές (άρθρο 26 της Οδηγίας)

Οι πιστωτικοί φορείς υποχρεούνται να τηρούν αρχεία σχετικά με τα είδη της ακίνητης περιουσίας που γίνονται δεκτά ως εμπράγματη εξασφάλιση, καθώς και τις γενικές πολιτικές που διέπουν την εκ μέρους τους χορήγηση πιστώσεων με εμπράγματη εξασφάλιση.

Άρθρο 26 Πληροφορίες για τις αλλαγές του επιτοκίου χορηγήσεων (άρθρο 27 της Οδηγίας)

1. Ο πιστωτικός φορέας ενημερώνει τον καταναλωτή

για οποιαδήποτε μεταβολή του επιτοκίου χορηγήσεων, εγγράφως ή επί άλλου σταθερού μέσου, πριν από την έναρξη ισχύος του νέου επιτοκίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Κεφάλαια Α' και Γ' της πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας 2501/2002 (Α' 277). Η ενημέρωση περιλαμβάνει τουλάχιστον το ποσό των οφειλόμενων καταβολών μετά την έναρξη ισχύος του νέου επιτοκίου χορηγήσεων και, στις περιπτώσεις που μεταβάλλεται ο αριθμός ή η περιοδικότητα των πληρωμών, λεπτομέρειες σχετικά με τη μεταβολή αυτή.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν στη σύμβαση πίστωσης ότι οι προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 πληροφορίες παρέχονται στον καταναλωτή σε περιοδική βάση, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η μεταβολή του επιτοκίου χορηγήσεων συνδέεται με μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς,

β) το νέο επιτόκιο αναφοράς δημοσιοποιείται με κατάλληλα μέσα, και

γ) οι σχετικές με το νέο επιτόκιο αναφοράς πληροφορίες είναι επίσης διαθέσιμες στις εγκαταστάσεις του πιστωτικού φορέα και κοινοποιούνται στον καταναλωτή μαζί με το ύψος των νέων περιοδικών καταβολών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Κεφάλαια Α' και Γ' της πράξης 2501/2002.

3. Αν οι μεταβολές στο επιτόκιο χορηγήσεων καθορίζονται μέσω δημοπρασίας στις κεφαλαιαγορές και συνεπώς είναι αδύνατον ο πιστωτικός φορέας να πληροφορήσει τον καταναλωτή εκ των προτέρων για οποιαδήποτε μεταβολή πριν αυτή επέλθει, ο πιστωτικός φορέας σε εύλογο χρόνο πριν από τη δημοπρασία γνωστοποιεί εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο στον καταναλωτή την επικείμενη διαδικασία και παρέχει ενδείξεις για το πώς μπορεί να επηρεαστεί το επιτόκιο χορηγήσεων.

Άρθρο 27 Τόκοι υπερημερίας και κατάσχεση (άρθρο 28 της Οδηγίας)

1. Οι πιστωτικοί φορείς συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4224/2013 (Α' 288) που εκδόθηκε με την απόφαση ΕΠΑΘ της Τράπεζας της Ελλάδος 195/1/2016 Β' 2376).

2. Σε περίπτωση υπερημερίας του καταναλωτή δεν επιτρέπεται η επιβολή πρόσθετων επιβαρύνσεων πέραν: α) του προβλεπόμενου ανώτατου ορίου για το επιτόκιο υπερημερίας, όπως εκάστοτε ισχύει με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 3259/2004 (Α 149), και β) της αποκατάστασης των αναγκαίων δαπανών που έγιναν από τον πιστωτικό φορέα ως επισπεύδοντα προς το γενικό συμφέρον όλων των δανειστών οι οποίοι αναγγέλθηκαν στη διαδικασία του πλειστηριασμού.

3. Τα συμβαλλόμενα στη σύμβαση πίστωσης μέρη μπορεί να προβλέπουν ρητώς ότι η επιστροφή ή μεταβίβαση της εξασφάλισης ή των εσόδων από την πώληση της εξασφάλισης αρκεί για την αποπληρωμή της πίστωσης.

4. Αν δεν υπάρχει συμφωνία της παραγράφου 3, και μετά τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης παραμένει

ανεξόφλητο χρέος, ο πιστωτικός φορέας διευκολύνει την αποπληρωμή του, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, όπως αυτές εκάστοτε ορίζονται από το ΚΥ.Σ.Δ.Ι.Χ., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 73 του Ν. 4389/2016 (Α' 94), καθώς και την ύπαρξη τυχόν άλλων περιουσιακών στοιχείων.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΜΕΣΙΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ**

Άρθρο 28

**Άδεια λειτουργίας μεσιτών πιστώσεων
(άρθρο 29 της Οδηγίας)**

1. Για την άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης των περιπτώσεων α' έως γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 3, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών της παραγράφου 20 του άρθρου 3 από, συνδεδεμένο ή μη, μεσίτη πιστώσεων, εγκατεστημένο στην Ελλάδα, απαιτείται η λήψη άδειας λειτουργίας ως «μεσίτη στεγαστικής πίστης» από την αρμόδια αρχή (ΤτΕ).

2. Για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας απαιτείται οι μεσίτες πιστώσεων να πληρούν κατ'ελάχιστον τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) να διαθέτουν ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης με εδαφικό εύρος που καλύπτει τα κράτη - μέλη ή τις περιοχές όπου προσφέρουν υπηρεσίες ή άλλη ανάλογη εγγύηση έναντι της ευθύνης που προκύπτει από επαγγελματική αμέλεια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κατ'εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 1125/2014 της Επιτροπής της 19ης Σεπτεμβρίου 2014 (ΕΕ L 305). Σε ό,τι αφορά τους συνδεδεμένους μεσίτες πιστώσεων, η εν λόγω ασφάλιση ή ανάλογη εγγύηση μπορεί να παρέχεται από τον πιστωτικό φορέα για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο μεσίτης πιστώσεων,

β) να διαθέτουν τα απαιτούμενα εχέγγυα εντιμότητας, τα οποία συνίστανται στο να διαθέτουν λευκό ποινικό Μητρώο και στο να μην έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση στο παρελθόν, εκτός εάν έχουν αποκατασταθεί, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα ανωτέρω εχέγγυα πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του μεσίτη πιστώσεων, αν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο, στο πρόσωπο των μελών του διοικητικού συμβουλίου του μεσίτη πιστώσεων, αν αυτός είναι νομικό πρόσωπο και στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ισοδύναμα καθήκοντα σε μεσίτη πιστώσεων που αποτελεί νομικό πρόσωπο αλλά δεν διαθέτει διοικητικό συμβούλιο,

γ) να διαθέτουν κατάλληλο επίπεδο γνώσεων και επάρκειας όσον αφορά τις συμβάσεις πίστωσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται από την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από την αρμόδια αρχή, για τις περιπτώσεις β, γ, ε' και στ' του Παραρτήματος ΙV. Η προϋπόθεση αυτή πρέπει να συντρέχει στο πρόσωπο του μεσίτη πιστώσεων, αν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο, στο πρόσωπο των μελών του διοικητικού συμβουλίου του μεσίτη πιστώσεων, αν αυτός είναι νομικό πρόσωπο και στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ισοδύναμα καθήκοντα σε μεσίτη

πιστώσεων που αποτελεί νομικό πρόσωπο αλλά δεν διαθέτει διοικητικό συμβούλιο.

3. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε να δημοσιοποιούνται τα κριτήρια επαγγελματικών απαιτήσεων που απαιτείται να πληροί το προσωπικό των μεσιτών πιστώσεων ή των πιστωτικών φορέων.

4. Η αρμόδια αρχή τηρεί και ενημερώνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα δημόσιο Μητρώο μεσιτών πιστώσεων (μεσιτών στεγαστικής πίστης), στο οποίο εγγράφονται όλοι οι μεσίτες πιστώσεων, οι οποίοι έχουν λάβει άδεια λειτουργίας ως «μεσίτες στεγαστικής πίστης». Το Μητρώο αυτό αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας αρχής και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Το ανωτέρω δημόσιο Μητρώο μεσιτών πιστώσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τα ονόματα των μελών της διοίκησης της επιχείρησης που είναι υπεύθυνα για την άσκηση των δραστηριοτήτων πιστωτικής διαμεσολάβησης,

β) όλα τα φυσικά πρόσωπα που διενεργούν για λογαριασμό της επιχείρησης λειτουργίες που τους φέρνουν σε προσωπική επαφή (client facing functions) με τους πελάτες στο πλαίσιο άσκησης δραστηριοτήτων πιστωτικής διαμεσολάβησης,

γ) τα κράτη - μέλη στα οποία ο μεσίτης πιστώσεων ασκεί τις δραστηριότητες του, σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης εγκατάστασης ή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 30 και για τα οποία έχει ενημερώσει την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής,

δ) κατά πόσον ο μεσίτης είναι συνδεδεμένος ή όχι, ε) εφόσον πρόκειται για συνδεδεμένο μεσίτη πιστώσεων, την επωνυμία του πιστωτικού φορέα για λογαριασμό του οποίου ενεργεί.

5. Μεσίτες πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων, που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 εφόσον είναι νομικά πρόσωπα με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, υποχρεούνται να έχουν την κεντρική τους διοίκηση στην Ελλάδα.

Εφόσον η άδεια λειτουργίας μεσιτών πιστώσεων έχει ληφθεί από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο λόγω του εταιρικού του τύπου δεν διαθέτει καταστατική έδρα και ασκεί τις κύριες επιχειρηματικές του δραστηριότητες στην Ελλάδα, το εν λόγω πρόσωπο υποχρεούται επίσης να έχει την κεντρική του διοίκηση στην Ελλάδα.

6. Η αρμόδια αρχή για την τήρηση του αρχείου της παραγράφου 4 δημιουργεί ένα ενιαίο σημείο πληροφόρησης για τη διασφάλιση ταχείας και εύκολης πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες του δημόσιου Μητρώου της παραγράφου 4, οι οποίες συγκεντρώνονται ηλεκτρονικά και επικαιροποιούνται. Το εν λόγω σημείο πληροφόρησης περιλαμβάνει και τα στοιχεία των αρμόδιων αρχών για την παροχή της άδειας λειτουργίας και την τήρηση αρχείων μεσιτών πιστώσεων κάθε κράτους - μέλους.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για πιστωτικά ιδρύματα στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4261/2014.

8. Η αρμόδια αρχή παρακολουθεί την τήρηση εκ μέρους των μεσιτών πιστώσεων των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις της παραγράφου 2. Για το σκοπό αυτό η αρμόδια αρχή μπορεί να θεσπίζει κανόνες, περιλαμβανομένης της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων, να ζητά γραπτές εξηγήσεις και να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου δεν θίγει τις διατάξεις του άρθρου 29.

9. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής ορίζονται τυχόν επιπλέον απαιτήσεις για την χορήγηση της άδειας της παραγράφου 1 και οι κατ'ελάχιστον προβλεπόμενες απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας για τα αναφερόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 πρόσωπα, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, σύμφωνα με το Παράρτημα IV.

Άρθρο 29

Μεσίτες πιστώσεων συνδεδεμένοι με ένα μόνο πιστωτικό φορέα (άρθρο 30 της Οδηγίας)

1. Ο συνδεδεμένος μεσίτης πιστώσεων λαμβάνει άδεια λειτουργίας από την αρμόδια αρχή μέσω του πιστωτικού φορέα για λογαριασμό του οποίου ενεργεί αποκλειστικώς.

Σε αυτήν την περίπτωση, ο πιστωτικός φορέας ευθύνεται πλήρως και άνευ όρων για κάθε πράξη ή παράλειψη του συνδεδεμένου μεσίτη πιστώσεων που ενεργεί για λογαριασμό του σε τομείς που διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και εξασφαλίζει ότι οι συνδεδεμένοι με αυτόν μεσίτες πιστώσεων συμμορφώνονται τουλάχιστον με τις επαγγελματικές απαιτήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 28 και παρέχει την απαιτούμενη τεκμηρίωση προς την αρμόδια αρχή.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 33, ο πιστωτικός φορέας παρακολουθεί τις δραστηριότητες των συνδεδεμένων με αυτόν μεσιτών πιστώσεων, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι αυτοί εξακολουθούν να πληρούν τις απαιτήσεις περί γνώσεων και επάρκειας του συνδεδεμένου μεσίτη πιστώσεων και του προσωπικού του και παρέχει την απαιτούμενη τεκμηρίωση προς την αρμόδια αρχή.

Άρθρο 30

Ελευθερία εγκατάστασης και ελευθερία παροχής υπηρεσιών των μεσιτών πιστώσεων (άρθρο 32 της Οδηγίας)

1. Η άδεια λειτουργίας που χορηγείται σε μεσίτη πιστώσεων από τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών - μελών αναγνωρίζεται και στην Ελλάδα, χωρίς να απαιτείται άλλη άδεια από τις αρμόδιες αρχές στην Ελλάδα ως κράτους - μέλους υποδοχής για την άσκηση των δραστηριοτήτων και την παροχή των υπηρεσιών που καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας στο κράτος - μέλος καταγωγής. Απαγορεύεται όμως στους μεσίτες πιστώσεων να παρέχουν στην Ελλάδα τις υπηρεσίες τους σχετικά με συμβάσεις πίστωσης που προσφέρονται σε καταναλωτές από μη πιστωτικά ιδρύματα.

2. Κάθε μεσίτης πιστώσεων ο οποίος έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα και προτίθεται να ασκήσει

επιχειρηματική δραστηριότητα για πρώτη φορά σε ένα ή περισσότερα από τα άλλα κράτη - μέλη, σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή ιδρύοντας υποκατάστημα, κοινοποιεί την πρόθεση του αυτή στην αρμόδια αρχή της παραγράφου 1 του άρθρου 28.

Εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ανωτέρω κοινοποίηση, η αρμόδια αρχή στην Ελλάδα, ως αρχή κράτους - μέλους καταγωγής, κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές των κρατών - μελών υποδοχής την πρόθεση του μεσίτη πιστώσεων που έχει λάβει άδεια από εκείνη να παρέχει υπηρεσίες στο έδαφος τους και ενημερώνει ταυτοχρόνως τον ενδιαφερόμενο μεσίτη πιστώσεων για τη διενέργεια της κοινοποίησης αυτής. Η ενημέρωση αναφέρεται και στους πιστωτικούς φορείς, με τους οποίους είναι συνδεδεμένος ο μεσίτης πιστώσεων και το κατά πόσον αυτοί αναλαμβάνουν πλήρως και άνευ όρων την ευθύνη για τις δραστηριότητες του μεσίτη πιστώσεων. Η αρμόδια αρχή στην Ελλάδα, όταν λαμβάνει κοινοποίηση υπό την ιδιότητα της ως αρμόδιας αρχής κράτους - μέλους υποδοχής, χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που έλαβε από την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής, ώστε να ενημερώσει δεόντως το Μητρώο που τηρεί.

Ο μεσίτης πιστώσεων που έχει λάβει άδεια σε άλλο κράτος - μέλος μπορεί να αρχίσει να ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα στην Ελλάδα έναν (1) μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία ενημερώθηκε από την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής για την ανωτέρω κοινοποίηση προς την αρμόδια αρχή στην Ελλάδα.

3. Πριν ξεκινήσει η επιχειρηματική δραστηριότητα του υποκαταστήματος του μεσίτη πιστώσεων στην Ελλάδα ή εντός δύο (2) μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, η αρμόδια αρχή στην Ελλάδα υπό την ιδιότητα της ως αρμόδιας αρχής του κράτους - μέλους υποδοχής προετοιμάζεται για την εποπτεία του μεσίτη πιστώσεων και, αν είναι απαραίτητο, υποδεικνύει στο μεσίτη πιστώσεων τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους, σε τομείς που δεν έχουν εναρμονιστεί στο δίκαιο της ΕΕ, οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να διεξάγονται στην Ελλάδα.

4. Η αρμόδια αρχή στην Ελλάδα μπορεί με απόφασή της να ρυθμίζει τη μορφή, το περιεχόμενο και τη διαδικασία των προβλεπόμενων στο παρόν άρθρο κοινοποιήσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 31

Ανάκληση της άδειας λειτουργίας μεσιτών πιστώσεων (άρθρο 33 της Οδηγίας)

1. Η άδεια λειτουργίας του μεσίτη πιστώσεων ανακαλείται αν ο μεσίτης πιστώσεων:

α) παραιτήθηκε ρητώς από την άδεια ή δεν άσκησε κατά τους προηγούμενους έξι (6) μήνες καμία από τις δραστηριότητες για τις οποίες αδειοδοτήθηκε,

β) απέκτησε την άδεια λειτουργίας με ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις ή με οποιονδήποτε άλλο μη σύλλητο τρόπο,

γ) δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις βάσει των οποίων χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας,

δ) εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις ανάκλησης που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, με την οποία ρυθμίζονται θέματα εκτός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος νόμου, ή

ε) έχει υποπέσει σε σοβαρές ή επανειλημμένες παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου που αφορούν τη λειτουργία των μεσιτών πιστώσεων.

2. Αν η άδεια λειτουργίας μεσίτη πιστώσεων, ανακληθεί από την αρμόδια αρχή, η εν λόγω αρχή ενημερώνει όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών, τις αρμόδιες αρχές των κρατών - μελών υποδοχής με οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο.

3. Η αρμόδια αρχή (ΤτΕ) διαγράφει από το Μητρώο της παραγράφου 4 του άρθρου 28, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, τους μεσίτες πιστώσεων, των οποίων έχει ανακληθεί η άδεια λειτουργίας.

Άρθρο 32

Εποπτεία των μεσιτών πιστώσεων

(άρθρο 34 της Οδηγίας)

1. Οι μεσίτες πιστώσεων, που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την αρμόδια αρχή (ΤτΕ), υπόκεινται στην εποπτεία αυτής, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Οι συνδεδεμένοι μεσίτες πιστώσεων υπόκεινται σε άμεση εποπτεία από την αρμόδια αρχή.

Κατ' εξαίρεση, αν:

α) ο συνδεδεμένος μεσίτης πιστώσεων δεν παρέχει υπηρεσίες εκτός Ελλάδος, και

β) ο πιστωτικός φορέας για λογαριασμό του οποίου ενεργεί είναι πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια της παραγράφου 8 του άρθρου 3, το οποίο έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 4261/2014, τότε ο συνδεδεμένος μεσίτης πιστώσεων υπόκειται σε εποπτεία μέσω του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος (έμμεση εποπτεία).

2. Αν μεσίτης πιστώσεων εγκατεστημένος σε άλλο κράτος - μέλος της Ε Ε παρέχει υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω εγκατάστασης υποκαταστήματος, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 30, η, κατά περίπτωση αρμόδια αρχή του άρθρου 4 παρακολουθεί την εφαρμογή και μεριμνά για τη συμμόρφωση εκ μέρους του υποκαταστήματος προς τις απαιτήσεις που ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και των άρθρων 7 έως και 10, 12 έως και 16, 19, 21 και 37, καθώς επίσης και στα κατ' εξουσιοδότηση αυτών θεσπιζόμενα μέτρα.

Αν διαπιστωθεί ότι μεσίτης πιστώσεων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος - μέλος της Ε Ε και παρέχει υπηρεσίες στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος, παραβιάζει τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2, η Τράπεζα της Ελλάδας απαιτεί από το συγκεκριμένο μεσίτη πιστώσεων να τερματίσει τη παραβίαση των ανωτέρω διατάξεων.

Αν ο εν λόγω μεσίτης πιστώσεων δεν προβεί στις αιτούμενες ενέργειες, η Τράπεζα της Ελλάδας προβαίνει

αμελλητί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για να εξασφαλίσει ότι ο εν λόγω μεσίτης πιστώσεων θα τερματίσει την παραβίαση των ανωτέρω μέτρων. Το είδος των ενεργειών αυτών γνωστοποιείται άμεσα στην αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής.

Αν, παρά τις ανωτέρω ενέργειες, ο μεσίτης πιστώσεων συνεχίζει να παραβιάζει τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, η Τράπεζα της Ελλάδας μπορεί, αφού ενημερώσει την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής, να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για να εμποδίσει τη συνέχιση της παραβίασης των ανωτέρω διατάξεων ή να επιβάλει τις σχετικές κυρώσεις και, εφόσον είναι απαραίτητο, να εμποδίσει το μεσίτη πιστώσεων να διενεργήσει νέες συναλλαγές στην Ελλάδα. Η Τράπεζα της Ελλάδας ενημερώνει αμελλητί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις εν λόγω ενέργειες.

Αν αρμόδια αρχή άλλου κράτους - μέλους της Ε Ε προβεί σε αντίστοιχες με τις ανωτέρω ενέργειες αναφορικά με υποκατάστημα μεσίτη πιστώσεων, ο οποίος έχει λάβει άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 και παρέχει υπηρεσίες στο εν λόγω κράτος-μέλος μέσω εγκατάστασης υποκαταστήματος, και η Τράπεζα της Ελλάδας διαφωνεί με τις ενέργειες αυτές, τότε η τελευταία μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην ΕΑΤ και να ζητήσει τη συνδρομή της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 1093/2010.

3. Η αρμόδια αρχή μπορεί να ελέγχει τον τρόπο λειτουργίας του υποκαταστήματος και να επιβάλλει τις αλλαγές που κρίνει απολύτως απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων του δυνάμει της παραγράφου 2, καθώς και να εξουσιοδοτεί την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής να επιβάλει την τήρηση των υποχρεώσεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 6 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών θεσπιζόμενων μέτρων όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχει το υποκατάστημα.

4. Αν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι ένας μεσίτης πιστώσεων που ασκεί δραστηριότητες στην Ελλάδα υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών παραβαίνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα διατάξεις του παρόντος νόμου ή ότι ένας μεσίτης πιστώσεων που έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα παραβιάζει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου πέραν όσων ορίζονται στην παράγραφο 2, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής προκειμένου η τελευταία να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες.

Αν η αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής δεν προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια εντός ενός (1) μηνός από την προαναφερθείσα ενημέρωση ή εάν, παρά τις ενέργειες στις οποίες προέβη η τελευταία, ο μεσίτης πιστώσεων εξακολουθεί να ενεργεί με τρόπο σαφώς επιζήμιος για τα συμφέροντα των καταναλωτών της Ελλάδας ή για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς:

α) αφού ενημερώσει την αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής, προβαίνει σε όλες τις κατάλληλες ενέργειες που είναι αναγκαίες προκειμένου να προστα-

τεύσει τους καταναλωτές και να διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία των αγορών, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να εμποδίζει το μεσίτη πιστώσεων που παρανομεί να προβεί σε νέες συναλλαγές στην Ελλάδα και ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΑΤ για τις ενέργειες αυτές αμελλητί,

β) μπορεί να παραπέμψει το θέμα στην ΕΑΤ και να ζητήσει τη συνδρομή της, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 1093/2010.

5. Στην περίπτωση εγκατάστασης στην Ελλάδα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 30, υποκαταστήματος μεσίτη πιστώσεων που έχει λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος - μέλος, η αρμόδια αρχή του κράτους - μέλους καταγωγής μπορεί, αφού ενημερώσει την Τράπεζα της Ελλάδας, να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στο ως άνω υποκατάστημα.

6. Η κατανομή των καθηκόντων μεταξύ των κρατών - μελών που ορίζεται στο παρόν άρθρο δεν θίγει τις αρμοδιότητες των κρατών - μελών σε τομείς που δεν καλύπτονται από τον παρόντα νόμο, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του δικαίου της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄

ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 33

Άδεια λειτουργίας και εποπτεία μη πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρο 35 της Οδηγίας)

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν τις διατάξεις των άρθρων 9,41 και 43 του Ν. 4261/2014.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Άρθρο 34

Υποχρέωση συνεργασίας (άρθρο 36 της Οδηγίας)

1. Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές του άρθρου 4 συνεργάζονται με τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών - μελών, παρέχοντας τους την αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος νόμου συνδρομή, ιδίως μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας κατά τη διενέργεια ελέγχων και την άσκηση εποπτείας. Ως σημείο επαφής ορίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παραγράφου 1, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 4 συνάπτουν μνημόνιο συνεργασίας, το οποίο αναρτάται στους οικείους διαδικτυακούς τόπους και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος και οι αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών - μελών, που έχουν ορισθεί αντιστοίχως ως σημείο επαφής ανταλλάσσουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Κατά την ανταλλαγή των ως άνω πληροφοριών, οι αρμόδιες αρχές μπορεί να ορίζουν ότι οι εν λόγω πληροφορίες δεν πρέπει να αποκαλυφθούν χωρίς τη

ρητή συναίνεσή τους. Στην περίπτωση αυτή οι πληροφορίες αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους έχει δοθεί η σχετική συναίνεση.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να διαβιβάζει τις ληφθείσες πληροφορίες στις λοιπές αρμόδιες, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, αρχές στην Ελλάδα ή σε άλλα κράτη - μέλη. Η διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών σε άλλους φορείς ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα προϋποθέτει τη ρητή συναίνεση των αρμόδιων αρχών που τις κοινοποίησαν και λαμβάνει χώρα μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους έχει δοθεί η σχετική συναίνεση πλην δεόντως αιτιολογημένων περιστάσεων. Στην περίπτωση αυτή η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει αμέσως την αρμόδια αρχή, η οποία παρείχε τις πληροφορίες.

4. Μία από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές μπορεί, κατόπιν αιτήματος συνεργασίας στο πλαίσιο διενέργειας ελέγχου, να αρνηθεί την παροχή συνεργασίας για δραστηριότητα έρευνας ή εποπτείας κατόπιν σχετικού αιτήματος ή την ανταλλαγή πληροφοριών, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 μόνον εάν:

α) ο σχετικός έλεγχος, επιτόπιος ή μη, ή η μη άσκηση συγκεκριμένου εποπτικού καθήκοντος ή η ανταλλαγή πληροφοριών ενδέχεται να προσβάλει την εθνική κυριαρχία, την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή

β) έχει ήδη κινηθεί δικαστική διαδικασία ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και κατά των ιδίων προσώπων ή έχει ήδη εκδοθεί σχετική τελεσίδικη απόφαση για τις ίδιες πράξεις.

Στην περίπτωση τέτοιας άρνησης, η αρμόδια αρχή, μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή που υπέβαλε το αίτημα και της παρέχει όσο το δυνατόν λεπτομερέστερες πληροφορίες.

Άρθρο 35

Επίλυση διαφορών μεταξύ αρμόδιων αρχών διαφορετικών κρατών - μελών (άρθρο 37 της Οδηγίας)

Αν αίτημα για συνεργασία, ιδίως όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, απορρίφθηκε ή δεν ικανοποιήθηκε μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, η Τράπεζα της Ελλάδος ή άλλη αρμόδια αρχή του άρθρου 4, μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην ΕΑΤ και να ζητεί τη συνδρομή της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 1093/2010. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε απόφαση που λαμβάνει η ΕΑΤ, σύμφωνα με αυτό το άρθρο είναι δεσμευτική για την ελληνική αρμόδια αρχή ανεξαρτήτως του αν είναι ή όχι μέλος της ΕΑΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36

Κυρώσεις (άρθρο 38 της Οδηγίας)

1. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου οι οριζόμενες στο άρθρο 4 αρμόδιες αρχές

επιβάλλουν κυρώσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.

2. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 9 και 10 επιβάλλονται κυρώσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13α του Ν. 2251/1994. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου 37 εφαρμόζεται το άρθρο 19 της 70330 οικ/30.6.2015 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Β' 1421).

3. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου, πλην αυτών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2, η Τράπεζα της Ελλάδος, μπορεί να λαμβάνει διοικητικά μέτρα και να επιβάλλει τις κυρώσεις της παρ. 2 του άρθρου 59 του Ν. 4261/2014. Για τη δημοσιοποίηση διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 60 του Ν. 4261/2014.

Άρθρο 37

Μηχανισμοί επίλυσης διαφορών (άρθρο 39 της Οδηγίας)

Για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, οι οποίες ανακύπτουν μεταξύ καταναλωτών και πιστωτικών φορέων, μεσιτών πιστώσεων και αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της 70330 οικ/30.6.2015 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων οφείλουν να συνεργάζονται με τους φορείς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (Ε.Ε.Δ) που είναι αναγνωρισμένοι και καταχωρισμένοι στο ειδικό Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 18 της 70330 οικ/30.6.2015 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και καλύπτουν διαφορές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών (τραπεζικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών) προϊόντων και υπηρεσιών.

Για τις περιπτώσεις διασυνοριακών διαφορών που αφορούν συμβάσεις πίστωσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 15 της 70330 οικ/30.6.2015 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 38

Διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (άρθρο 41 της Οδηγίας)

1. Παραίτηση του καταναλωτή από δικαιώματα που του αναγνωρίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν επιτρέπεται.

2. Τα μέτρα που θεσπίζονται με τον παρόντα νόμο δεν μπορεί να καταστρατηγούνται μέσω του τρόπου διατύ-

πωσης των συμβατικών όρων με συνέπεια να κινδυνεύουν οι καταναλωτές να χάσουν την προστασία που τους παρέχει ο παρών νόμος.

Άρθρο 39

Μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 43 της Οδηγίας)

1. Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου συμμορφώνονται με τις διατάξεις των άρθρων 10, 12 έως και 14, 16 και 26 εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4224/2013 που εκδόθηκε με την απόφαση ΕΠΑΘ της Τράπεζας της Ελλάδος 195/1/2016.

3. Οι μεσίτες πιστώσεων που ασκούν δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης που καθορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορούν να συνεχίσουν να ασκούν αυτές τις δραστηριότητες, σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις έως τις 21 Μαρτίου 2017. Όταν ένας μεσίτης πιστώσεων βασίζεται στην ανωτέρω παρέκκλιση μπορεί να ασκεί τις δραστηριότητες του μόνον εντός της Ελλάδος, εκτός εάν πληροί τις αναγκαίες νόμιμες απαιτήσεις του κράτους - μέλους υποδοχής.

4. Οι πιστωτικοί φορείς και οι μεσίτες πιστώσεων οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου πριν από τις 20 Μαρτίου 2014 συμμορφώνονται με τις διατάξεις του άρθρου 8 έως τις 21 Μαρτίου 2017.

Άρθρο 40

Τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης Ζ1-699/2010 Β' 917) (Τροποποίηση του άρθρου 2 της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ)

Μετά την παρ. 2 του άρθρου 2 της Ζ1-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προστίθεται παράγραφος 2α, ως εξής:

«2α. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2, η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται σε μη εξασφαλισμένες συμβάσεις πίστωσης, σκοπός των οποίων είναι η ανακαίνιση ακινήτου που προορίζεται για κατοικία, και οι οποίες συνεπάγονται συνολικό ποσό πίστωσης ανώτερο των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ.»

Άρθρο 41

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και ΙV, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ (ΣΕΠΠΕ)

1. Βασική εξίσωση που εκφράζει την ισοδυναμία των αναλήψεων, αφενός, και των εξοφλητικών δόσεων και των επιβαρύνσεων, αφετέρου.

Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ), προκύπτει από την βασική εξίσωση, σύμφωνα με την οποία, η συνολική παρούσα αξία των αναλήψεων, ισούται με τη συνολική παρούσα αξία των εξοφλητικών δόσεων και των καταβολών επιβαρύνσεων.

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

όπου:

- X είναι το ΣΕΠΠΕ
- m είναι ο αύξων αριθμός της τελευταίας ανάληψης
- k είναι ο αύξων αριθμός μιας ανάληψης, με $1 \leq k \leq m$
- C_k είναι το ποσό της υπ' αριθμόν k ανάληψης
- t_k είναι το χρονικό διάστημα, που εκφράζεται σε έτη και κλάσματα έτους, μεταξύ της ημερομηνίας της πρώτης ανάληψης και της ημερομηνίας κάθε νέας ανάληψης, όπου $t_1 = 0$
- m' είναι ο αύξων αριθμός της τελευταίας εξοφλητικής δόσης ή καταβολής επιβαρύνσεων
- l είναι ο αύξων αριθμός μιας εξοφλητικής δόσης ή καταβολής επιβαρύνσεων
- D_l είναι το ποσό μιας εξοφλητικής δόσης ή καταβολής επιβαρύνσεων
- s_l είναι το χρονικό διάστημα, που εκφράζεται σε έτη και κλάσματα έτους, μεταξύ της ημερομηνίας της πρώτης ανάληψης και της ημερομηνίας κάθε εξοφλητικής δόσης ή καταβολής επιβαρύνσεων.

Παρατηρήσεις:

- α) Τα ποσά που καταβάλλονται και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη σε διαφορετικές χρονικές στιγμές δεν είναι κατ' ανάγκη ίσα ούτε καταβάλλονται κατ' ανάγκη ανά ίσα χρονικά διαστήματα.
- β) Εναρκτήρια ημερομηνία είναι η ημερομηνία της πρώτης ανάληψης.
- γ) Τα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν μεταξύ των ημερομηνιών που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό εκφράζονται σε έτη ή κλάσματα έτους. Το έτος θεωρείται ότι έχει 365 ημέρες (για τα δίσεκτα έτη 366 ημέρες), 52 εβδομάδες ή 12 ισόχρονους μήνες. Ο ισόχρονος μήνας έχει 30,41666 ημέρες (δηλαδή 365/12), είτε πρόκειται για δίσεκτο έτος είτε όχι.
Όταν τα χρονικά διαστήματα που μεσολαβούν μεταξύ των ημερομηνιών που χρησιμοποιούνται στους υπολογισμούς δεν μπορούν να εκφραστούν ως ακέραιος αριθμός εβδομάδων, μηνών ή ετών, τα χρονικά διαστήματα εκφράζονται ως ακέραιος αριθμός μιας εξ' αυτών των περιόδων σε συνδυασμό με αριθμό ημερών. Όταν χρησιμοποιούνται ημέρες:
  - i) μετρώνται όλες οι ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των σαββατοκύριακων και των αργιών,
  - ii) ίσες περίοδοι και στη συνέχεια ημέρες μετρώνται αντίστροφα ως την ημερομηνία της αρχικής ανάληψης,
  - iii) η διάρκεια της περιόδου ημερών προσδιορίζεται αφαιρώντας την πρώτη ημέρα και συυπολογίζοντας την τελευταία ημέρα και εκφράζεται σε έτη, διαιρώντας την περίοδο αυτή με τον αριθμό των ημερών (365 ή 366 ημέρες)
- δ) Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου. Εάν το επόμενο δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το αμέσως προηγούμενο δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά μία μονάδα.
- ε) Η εξίσωση μπορεί να ξαναγραφεί με τη χρήση ενός μόνο αθροίσματος και με την εισαγωγή της έννοιας των χρηματοροών (40, που θα έχουν είτε θετικό πρόσημο σε περίπτωση καταβολών, είτε αρνητικό πρόσημο σε περίπτωση αναλήψεων, κατά τις χρονικές περιόδους 1 έως n , αντίστοιχα, εκφραζόμενες σε έτη, ήτοι:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1+X)^{-t_k},$$

όπου S είναι το υπόλοιπο της παρούσας αξίας των χρηματοροών. Η τιμή του θα είναι μηδενική, εάν ο σκοπός είναι να διατηρηθεί η ισοδυναμία των χρηματοροών.

II. Πρόσθετες παραδοχές για τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ

α) Εάν η σύμβαση πίστωσης παρέχει στον καταναλωτή τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής όσον αφορά τις αναλήψεις, τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται πλήρης και άμεση ανάληψη του συνολικού ποσού της πίστωσης.

β) Εάν η σύμβαση πίστωσης προβλέπει διαφορετικούς τρόπους ανάληψης με διαφορετικές επιβαρύνσεις ή επιτόκια χορηγήσεων, τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται ανάληψη του συνολικού ποσού της πίστωσης με την υψηλότερη επιβάρυνση και με το επιτόκιο χορηγήσεων που αντιστοιχεί στον πλέον συνήθη τρόπο αναλήψεων που χρησιμοποιείται για αυτό το είδος σύμβασης πίστωσης.

γ) Εάν η σύμβαση πίστωσης δίνει γενικά στον καταναλωτή την δυνατότητα ελεύθερης επιλογής όσον αφορά τις αναλήψεις, αλλά επιβάλλει, μεταξύ των διαφόρων τρόπων ανάληψης, περιορισμό ως προς το ποσό της πίστωσης και τη χρονική περίοδο, τεκμαίρεται ότι το ποσό της πίστωσης αναλαμβάνεται κατά την πρώτη ημερομηνία που προβλέπεται στη σύμβαση πίστωσης και σύμφωνα με τα καθοριζόμενα όρια ανάληψης.

δ) Εάν προσφέρονται διαφορετικά επιτόκια χορηγήσεων και επιβαρύνσεις για περιορισμένο διάστημα ή ποσό, ως επιτόκιο χορηγήσεων και επιβαρύνσεις θεωρούνται τα υψηλότερα για όλη τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης.

ε) Όσον αφορά τις συμβάσεις πίστωσης για τις οποίες συμφωνείται σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων για την αρχική περίοδο, στο τέλος της οποίας καθορίζεται νέο επιτόκιο χορηγήσεων το οποίο εν συνεχεία προσαρμόζεται περιοδικά βάσει του συμφωνηθέντος δείκτη ή εσωτερικού επιτοκίου αναφοράς, ο υπολογισμός του ΣΕΠΠΕ βασίζεται στην παραδοχή ότι, στο τέλος της περιόδου για την οποία έχει καθορισθεί σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων, το επιτόκιο χορηγήσεων είναι ίσο προς εκείνο που ισχύει κατά τον χρόνο υπολογισμού του ΣΕΠΠΕ, βάσει της αξίας του συμφωνηθέντος δείκτη ή εσωτερικού επιτοκίου αναφοράς κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αλλά δεν είναι χαμηλότερο του σταθερού επιτοκίου χορηγήσεων.

στ) Εάν δεν έχει συμφωνηθεί ήδη το ανώτατο όριο της πίστωσης, το όριο αυτό θεωρείται ότι ανέρχεται σε 170.000 ευρώ. Στην περίπτωση συμβάσεων πίστωσης εκτός των υπό αίρεση υποχρεώσεων ή εγγυήσεων σκοπός των οποίων δεν είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιώματος επί ακινήτου ή εγγείου ιδιοκτησίας, διευκολύνσεων υπερανάληψης, χρεωστικών καρτών μεταχρονολογημένης χρέωσης ή πιστωτικών καρτών, το ανώτατο όριο θεωρείται ότι ανέρχεται στα 1.500 ευρώ.

ζ) Στην περίπτωση συμβάσεων πίστωσης εκτός των διευκολύνσεων υπερανάληψης, ενδιάμεσων δανείων, συμμετοχικών στεγαστικών δανείων (shared equity), υπό αίρεση υποχρεώσεων ή εγγυήσεων και συμβάσεων πίστωσης αόριστης διάρκειας όπως αναφέρεται στις παραδοχές των στοιχείων θ), ι), ια), ιβ) και ιγ):

ι) εάν η ημερομηνία αποπληρωμής ή το ποσό του κεφαλαίου που πρέπει να εξοφλήσει ο καταναλωτής δεν μπορεί να βεβαιωθεί, θεωρείται ότι η αποπληρωμή

πραγματοποιείται την πρώτη ημερομηνία που προβλέπεται στη σύμβαση πίστωσης και καταβάλλεται το χαμηλότερο ποσό το οποίο προβλέπει η σύμβαση πίστωσης,

ii) εάν το χρονικό διάστημα ανάμεσα στην ημερομηνία της αρχικής ανάληψης και την ημερομηνία της πρώτης πληρωμής που πρέπει να πραγματοποιήσει ο καταναλωτής δεν μπορεί να βεβαιωθεί, θεωρείται ότι είναι το πιο σύντομο χρονικό διάστημα.

η) Εάν η ημερομηνία ή το ποσό πληρωμής που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής δεν μπορεί να βεβαιωθεί βάσει της σύμβασης πίστωσης ή βάσει των παραδοχών που αναφέρονται στα στοιχεία ζ), θ), ι), ια), ιβ) και ιγ), θεωρείται ότι η πληρωμή γίνεται σύμφωνα με τις ημερομηνίες και τους όρους που απαιτεί ο πιστωτικός φορέας και, όταν αυτά δεν είναι γνωστά:

ι) οι επιβαρύνσεις από τόκους καταβάλλονται μαζί με τις εξοφλητικές δόσεις κεφαλαίου (χρεολυτικές δόσεις),

ii) οι λοιπές επιβαρύνσεις πλην των τόκων, που εκφράζονται ως εφάπαξ καταβαλλόμενο ποσό, καταβάλλονται την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης πίστωσης,

iii) οι λοιπές επιβαρύνσεις πλην των τόκων, που εκφράζονται με τη μορφή πολλαπλών πληρωμών, καταβάλλονται σε τακτά διαστήματα, ξεκινώντας από την ημερομηνία της πρώτης εξοφλητικής δόσης κεφαλαίου και, αν το ποσό των πληρωμών αυτών δεν είναι γνωστό, θεωρούνται ισόποσες,

iv) με την τελική πληρωμή εξοφλείται κάθε υπόλοιπο κεφαλαίου, τόκων και άλλων επιβαρύνσεων εφόσον υπάρχουν.

θ) Σε περίπτωση διευκόλυνσης υπερανάληψης, τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται πλήρης ανάληψη του συνολικού ποσού της πίστωσης για όλη τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης. Εάν η διάρκεια της διευκόλυνσης υπερανάληψης δεν είναι γνωστή, το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται σύμφωνα με την παραδοχή ότι η διάρκεια της σύμβασης είναι τρίμηνη.

ι) Σε περίπτωση ενδιάμεσου δανείου, τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται πλήρης ανάληψη του συνολικού ποσού της πίστωσης για όλη τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης. Εάν η διάρκεια της σύμβασης πίστωσης δεν είναι γνωστή, το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται σύμφωνα με την παραδοχή ότι η διάρκεια της σύμβασης είναι 12 μήνες

ια) Στην περίπτωση σύμβασης πίστωσης αόριστης διάρκειας, εκτός της διευκόλυνσης υπερανάληψης και του ενδιάμεσου δανείου, θεωρείται ότι:

ι) Για συμβάσεις πίστωσης σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιωμάτων σε ακίνητα, η πίστωση χορηγείται για περίοδο 20 ετών από την ημερομηνία της αρχικής ανάληψης και με την τελική πληρωμή που πραγματοποιεί ο καταναλωτής εξοφλείται κάθε υπόλοιπο κεφαλαίου, τόκων και άλλων επιβαρύνσεων, εφόσον υπάρχουν. Στην περίπτωση συμβάσεων πίστωσης σκοπός των οποίων δεν είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιωμάτων σε ακίνητα ή στις οποίες οι αναλήψεις πραγματοποιούνται με χρεωστικές κάρτες μεταχρονολογημένης χρέωσης ή πιστωτικές κάρτες, θεωρείται ότι η περίοδος αυτή διαρκεί ένα έτος.

ii) Το κεφάλαιο εξοφλείται από τον καταναλωτή σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, η καταβολή των οποίων ξεκινά

έναν μήνα μετά την ημερομηνία της αρχικής ανάληψης. Ωστόσο, όταν το κεφάλαιο πρέπει να εξοφληθεί μόνον στο σύνολο του, εφάπαξ, σε κάθε περίοδο πληρωμής, οι διαδοχικές αναλήψεις και εξοφλήσεις ολόκληρου του κεφαλαίου από τον καταναλωτή θεωρείται ότι πραγματοποιούνται εντός περιόδου ενός έτους. Οι τόκοι και οι άλλες επιβαρύνσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τις εν λόγω αναλήψεις και εξοφλήσεις του κεφαλαίου και όπως προβλέπεται στη σύμβαση πίστωσης.

Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, μια σύμβαση πίστωσης αόριστης διάρκειας είναι μια σύμβαση πίστωσης χωρίς σταθερή διάρκεια και περιλαμβάνει πιστώσεις που πρέπει να εξοφληθούν πλήρως εντός μιας περιόδου ή με τη λήξη μιας περιόδου αλλά, μόλις εξοφληθούν, είναι εκ νέου διαθέσιμες για ανάληψη.

ιβ) Στην περίπτωση των υπό αίρεση υποχρεώσεων ή εγγυήσεων, τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται ανάληψη του συνολικού ποσού της πίστωσης ως ενιαίου ποσού το νωρίτερο:

α) την τελευταία ημερομηνία ανάληψης που επιτρέπεται σύμφωνα με τη σύμβαση πίστωσης που αποτελεί πιθανή πηγή της υπό αίρεση υποχρέωσης ή εγγύησης, ή

β) στην περίπτωση σύμβασης ανανεώσιμης πίστωσης στο τέλος της αρχικής περιόδου πριν από την ανανέωση της σύμβασης.

ιγ) Στην περίπτωση συμμετοχικών στεγαστικών δανείων «shared equity»:

i) οι πληρωμές από τους καταναλωτές θεωρείται ότι λαμβάνουν χώρα την τελευταία επιτρεπόμενη ημερομηνία ή ημερομηνίες σύμφωνα με τη σύμβαση πίστωσης,

ii) οι ποσοστιαίες αυξήσεις της αξίας του ακινήτου που εξασφαλίζει την πιστωτική σύμβαση συμμετοχικού στεγαστικού δανείου «shared equity» και το ποσοστό του τυχόν δείκτη πληθωρισμού που ενδεχομένως αναφέ-

ρεται στη σύμβαση θεωρείται ότι ισούται με την τρέχουσα ανώτατη τιμή-στόχο της κεντρικής τράπεζας για τον δείκτη πληθωρισμού ή με το επίπεδο πληθωρισμού στο κράτος μέλος όπου βρίσκεται το ακίνητο τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης πίστωσης ή με 0 % αν τα ποσοστά αυτά είναι αρνητικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (ESIS)

ΜΕΡΟΣ Α

Το κείμενο στο παρόν υπόδειγμα περιλαμβάνεται αυτούσιο στο Τυποποιημένο Ευρωπαϊκό Δελτίο Πληροφοριών (εφεξής ESIS). Οι μεταξύ αγκυλών ενδείξεις αντικαθίστανται από τις αντίστοιχες πληροφορίες. Στο μέρος Β παρέχονται οδηγίες προς τον πιστωτικό φορέα ή, κατά περίπτωση, τον μεσίτη πιστώσεων σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του ESIS.

Όπου αναφέρεται η φράση «κατά περίπτωση», ο πιστωτικός φορέας παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες εφόσον σχετίζονται με τη σύμβαση πίστωσης. Όταν οι πληροφορίες δεν σχετίζονται με τη σύμβαση πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας διαγράφει τις εν λόγω πληροφορίες ή ολόκληρο το τμήμα (για παράδειγμα, στην περίπτωση που το συγκεκριμένο τμήμα δεν τυγχάνει εφαρμογής) Όταν διαγράφεται ολόκληρο το τμήμα, η αρίθμηση των τμημάτων του ESIS προσαρμόζεται ανάλογα.

Οι κατωτέρω πληροφορίες παρέχονται σε ένα ενιαίο έγγραφο. Χρησιμοποιείται ευανάγνωστη γραμματοσειρά. Για τις πληροφορίες που χρειάζεται να τονιστούν, χρησιμοποιούνται έντονοι χαρακτήρες, σκίαση ή γραμματοσειρά μεγαλύτερου μεγέθους. Όλες οι προειδοποιήσεις για ενδεχόμενους κινδύνους επισημαίνονται με γραμμοσκίαση.

Υπόδειγμα ESIS
(Εισαγωγικό κείμενο)
<p>Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε για τον/την [όνομα του καταναλωτή] στις [τρέχουσα ημερομηνία].</p> <p>Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε με βάση τις πληροφορίες που έχετε παράσχει μέχρι στιγμής και τις τρέχουσες συνθήκες της χρηματοπιστωτικής αγοράς.</p> <p>Οι κατωτέρω πληροφορίες ισχύουν έως τις [διάρκεια ισχύος], (κατά περίπτωση) εκτός από το επιτόκιο και τις λοιπές επιβαρύνσεις. Μετά την ημερομηνία αυτή, ενδέχεται οι κατωτέρω πληροφορίες να τροποποιηθούν σε συνάρτηση με τις συνθήκες της αγοράς.</p> <p>Το παρόν έγγραφο δεν συνεπάγεται υποχρέωση του [όνομα του πιστωτικού φορέα] για τη χορήγηση πίστωσης προς εσάς.</p>
1. Πιστωτικός φορέας
<p>[Επωνυμία/Διακριτικός τίτλος]</p> <p>[Αριθμός τηλεφώνου]</p> <p>[Ταχυδρομική διεύθυνση]</p> <p>(προαιρετικό) [Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου]</p> <p>(προαιρετικό) [Αριθμός φαξ]</p> <p>(προαιρετικό) [Διαδικτυακή διεύθυνση]</p> <p>(προαιρετικό) [Πρόσωπο επικοινωνίας/Σημείο επικοινωνίας]</p> <p>(Κατά περίπτωση, ενημέρωση σχετικά με το εάν παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες):</p> <p>(α) Όταν παρέχεται στον καταναλωτή συμβουλευτική υπηρεσία του άρθρου 21 του παρόντος νόμου: [Έχοντας αξιολογήσει τις ανάγκες σας και τις περιστάσεις που σας αφορούν, σας συνιστούμε να λάβετε τη συγκεκριμένη πίστωση].</p> <p>(β) Όταν δεν παρέχεται στον καταναλωτή συμβουλευτική υπηρεσία του άρθρου 21 του παρόντος νόμου: [Με βάση τις απαντήσεις σας σε ορισμένες ερωτήσεις, σας δίνουμε πληροφορίες για τη συγκεκριμένη πίστωση, ώστε να μπορέσετε να λάβετε την δική σας απόφαση. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές δεν αποτελούν συμβουλευτική υπηρεσία].</p>
2. (Κατά περίπτωση) Μεσίτης πιστώσεων
[Επωνυμία/Όνομα]

[Αριθμός τηλεφώνου]

[Ταχυδρομική διεύθυνση]

(προαιρετικό) [Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου]

(προαιρετικό) [Αριθμός φαξ]

(προαιρετικό) [Διαδικτυακή διεύθυνση]

(προαιρετικό) [Πρόσωπο επικοινωνίας/Σημείο επικοινωνίας]

(Κατά περίπτωση, ενημέρωση σχετικά με το εάν παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες)

(α) Όταν παρέχεται στον καταναλωτή συμβουλευτική υπηρεσία του άρθρου 21 του παρόντος νόμου: [Έχοντας αξιολογήσει τις ανάγκες σας και τις περιστάσεις που σας αφορούν, σας συνιστούμε να λάβετε τη συγκεκριμένη πίστωση].

(β) Όταν δεν παρέχεται στον καταναλωτή συμβουλευτική υπηρεσία του άρθρου 21 του παρόντος νόμου. [Με βάση τις απαντήσεις σας σε ορισμένες ερωτήσεις, σας δίνουμε πληροφορίες για τη συγκεκριμένη πίστωση, ώστε να μπορείτε να λάβετε την δική σας απόφαση. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές δεν αποτελούν συμβουλευτική υπηρεσία].

[Αμοιβή]

3. Βασικά χαρακτηριστικά της πίστωσης

Ποσό της χορηγούμενης πίστωσης και νόμισμα: [αξία] [νόμισμα]

(Κατά περίπτωση) Η πίστωση δεν είναι σε [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη].

(Κατά περίπτωση) Η αξία της πίστωσής σας σε [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] μπορεί να αλλάξει.

(Κατά περίπτωση) Για παράδειγμα, εάν η αξία του [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] μειωθεί κατά 20 % σε σχέση με το [νόμισμα της πίστωσης], η αξία του συνολικού ποσού της πίστωσής σας θα αυξηθεί σε [ποσό στο εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη]. Ωστόσο, μπορεί να αυξηθεί περισσότερο από το ποσό αυτό εάν η αξία του [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] μειωθεί περισσότερο από 20 %. Για τον υπολογισμό του παρόντος παραδείγματος λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία της [ημέρα συμπλήρωσης του ESIS].

(Κατά περίπτωση) Η μέγιστη αξία της πίστωσής σας θα είναι [ποσό στο εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη].

(Κατά περίπτωση) Θα λάβετε προειδοποίηση εάν το ποσό της πίστωσης φθάσει [ποσό στο εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη]. (Κατά περίπτωση) Θα έχετε δικαίωμα [επαναδιαπραγμάτευσης της πίστωσής σε ξένο νόμισμα ή δικαίωμα μετατροπής της πίστωσης σε [σχετικό νόμισμα] και αναφορά των προϋποθέσεων για την άσκηση του σχετικού δικαιώματος].

Διάρκεια της πίστωσης: [διάρκεια]

[Είδος πίστωσης]

[Είδος επιτοκίου που εφαρμόζεται]

Συνολικό ποσό προς αποπληρωμή:

Αυτό σημαίνει ότι πληρώνετε [ποσό] για κάθε [νομισματική μονάδα] που έχετε δανειστεί.

(Κατά περίπτωση) [Η παρούσα πίστωση/Μέρος της παρούσας πίστωσης] αποτελεί πίστωση για την οποία καταβάλλονται μόνον οι τόκοι. Στο τέλος της παραπάνω περιόδου που καταβάλλονται μόνο οι τόκοι θα οφείλετε ακόμη [ποσό πίστωσης με βάση την εξόφληση στη λήξη της και την ενδιάμεση τακτική πληρωμή μόνον των τόκων].

<p>(Κατά περίπτωση) Εκτιμώμενη αξία του ακινήτου ή τυχόν άλλης εξασφάλισης προκειμένου να καταρτιστεί το παρόν ενημερωτικό έγγραφο: [ποσό]</p> <p>(Κατά περίπτωση) Μέγιστο διαθέσιμο ποσό πίστωσης σε σχέση με την αξία του ακινήτου [ποσοστό] ή Ελάχιστη αξία του ακινήτου προκειμένου να χορηγηθεί η πίστωση [ποσό]</p> <p>(Κατά περίπτωση) [Εξασφάλιση]</p>
<p>4. Επιτόκιο και άλλες επιβαρύνσεις</p> <p>Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ) είναι το συνολικό κόστος της πίστωσης, που εκφράζεται ως ετήσιο ποσοστό του συνολικού ποσού της πίστωσης. Το ΣΕΠΠΕ σας βοηθά να συγκρίνετε διαφορετικές προσφορές.</p> <p>Το ΣΕΠΠΕ για την πίστωσή σας είναι [ΣΕΠΠΕ].</p> <p>Περιλαμβάνει τα εξής:</p> <p>Επιτόκιο [ποσοστό επί τοις εκατό ή, κατά περίπτωση, ένδειξη ενός επιτοκίου αναφοράς και ποσοστό επί τοις εκατό του περιθωρίου του πιστωτικού φορέα]</p> <p>[Επιμέρους στοιχεία του ΣΕΠΠΕ]</p> <p>Εφάπαξ επιβαρύνσεις</p> <p>(Κατά περίπτωση) Θα πρέπει να καταβάλλετε το προβλεπόμενο βάσει υπολογισμού χρηματικό ποσό για την εγγραφή και την εξάλειψη της προσημείωσης υποθήκης/υποθήκης καθώς και τα πάσης φύσεως προβλεπόμενα χρηματικά ποσά υπέρ κτηματολογίου [Ποσό εφόσον είναι γνωστό ή βάση υπολογισμού]</p> <p>Τακτικές επιβαρύνσεις</p> <p>(Κατά περίπτωση) Αυτό το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται βάσει παραδοχών όσον αφορά το επιτόκιο.</p> <p>(Κατά περίπτωση) Επειδή [μέρος της πίστωσής σας] η πίστωσή σας έχει κυμαινόμενο επιτόκιο, το πραγματικό ΣΕΠΠΕ μπορεί να είναι διαφορετικό από το αναγραφόμενο ΣΕΠΠΕ εάν το επιτόκιο της πίστωσής σας αλλάξει. Για παράδειγμα, αν το επιτόκιο αυξηθεί σε [σενάριο που περιγράφεται στο τμήμα Β], το ΣΕΠΠΕ μπορεί να αυξηθεί σε [ενδεικτικό ΣΕΠΠΕ που αντιστοιχεί σε αυτό το σενάριο].</p> <p>(Κατά περίπτωση) Σημειώστε ότι αυτό το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται με βάση την παραδοχή ότι το επιτόκιο παραμένει στο επίπεδο που καθορίστηκε για την αρχική περίοδο για όλη τη διάρκεια της σύμβασης.</p> <p>(Κατά περίπτωση) Οι ακόλουθες επιβαρύνσεις δεν είναι γνωστές στον πιστωτικό φορέα και συνεπώς δεν συμπεριλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ: [Επιβαρύνσεις]</p> <p>(Κατά περίπτωση) Θα χρειαστεί να καταβάλλετε τέλος για την εγγραφή της προσημείωσης υποθήκης/ της εμπράγματης ασφάλειας.</p> <p>Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε όλους τους άλλους φόρους και επιβαρύνσεις που συνδέονται με την πίστωση.</p>
<p>5. Συχνότητα και αριθμός καταβολών</p> <p>Συχνότητα καταβολών:</p> <p>[Συχνότητα]</p> <p>Αριθμός καταβολών: [αριθμός]</p>
<p>6. Ποσό κάθε δόσης</p> <p>[Ποσό] [νόμισμα]</p>

Το εισόδημά σας μπορεί να αλλάξει. Αναλογιστείτε εάν , σε περίπτωση μείωσης των εισοδημάτων σας, θα είστε ακόμη σε θέση να πληρώνετε τις [περιοδικότητα] δόσεις αποπληρωμής.

(Κατά περίπτωση) Επειδή [αυτή η πίστωση/ μέρος αυτής της πίστωσης] αποτελεί πίστωση για την οποία καταβάλλονται μόνον οι τόκοι, πρέπει να προβείτε σε ξεχωριστές ρυθμίσεις για την αποπληρωμή [ποσό της πίστωσης στην περίπτωση καταβολής μόνον τόκων] που θα οφείλετε κατά τη λήξη της πιστωτικής περιόδου. Λάβετε επίσης υπόψη ενδεχόμενες επιβαρύνσεις που θα πρέπει να καταβάλετε επιπλέον της δόσης που αναγράφεται στο παρόν τμήμα.

(Κατά περίπτωση) Το επιτόκιο αυτής της πίστωσης ή (μέρος πίστωσης) αυτής μπορεί να αλλάξει. Αυτό σημαίνει ότι το ποσό των δόσεων σας μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί. Για παράδειγμα, εάν το επιτόκιο αυξηθεί σε [σενάριο που περιγράφεται στο τμήμα Β], οι δόσεις σας μπορούν να αυξηθούν σε [ποσό δόσης που αντιστοιχεί σε αυτό το σενάριο]

(Κατά περίπτωση) Το ύψος του ποσού που πρέπει να καταβάλετε σε [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] για κάθε [περιοδικότητα] δόση μπορεί να μεταβληθεί. (Κατά περίπτωση) Οι δόσεις σας μπορούν να αυξηθούν μέχρι[ανώτατο ποσό στο εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] κάθε [χρονικό διάστημα]. (Κατά περίπτωση) Για παράδειγμα, εάν η αξία του [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] μειωθεί κατά 20 % σε σχέση με το [νόμισμα της πίστωσης], θα πρέπει να πληρώνετε [ποσό στο εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] παραπάνω κάθε [χρονικό διάστημα]. Οι δόσεις σας μπορεί να αυξηθούν ακόμη περισσότερο.

(Κατά περίπτωση) Η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή της δόσης σας από [νόμισμα της πίστωσης] σε [εθνικό νόμισμα του δανειολήπτη] θα είναι η ισοτιμία που δημοσιεύεται από [ονομασία φορέα που δημοσιεύει την ισοτιμία] στις [ημερομηνία] ή θα υπολογιστεί στις [ημερομηνία] χρησιμοποιώντας [όνομα μεθόδου αναφοράς ή μεθόδου υπολογισμού].

(Κατά περίπτωση) [Λεπτομέρειες για συνδεδεμένα αποταμιευτικά προϊόντα, πιστώσεις με αναβαλλόμενη καταβολή τόκων].

7. Ενδεικτικός πίνακας καταβολών

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφεται το ποσό που πρέπει να καταβάλλεται κάθε [περιοδικότητα].

Οι δόσεις (στήλη [σχετικός αριθ.]) είναι το άθροισμα των καταβλητέων τόκων (στήλη [σχετικός αριθ.]), κατά περίπτωση, του καταβλητέου κεφαλαίου (στήλη [σχετικός αριθ.]) και, κατά περίπτωση, των λοιπών επιβαρύνσεων (στήλη [σχετικός αριθ.]). (Κατά περίπτωση). Οι επιβαρύνσεις στη στήλη «λοιπές επιβαρύνσεις» αφορούν [κατάλογος επιβαρύνσεων]. Το οφειλόμενο κεφάλαιο (στήλη [σχετικός αριθ.]) είναι το ποσό της πίστωσης που απομένει να αποπληρωθεί μετά την καταβολή κάθε δόσης.

[Πίνακας]

8. Πρόσθετες υποχρεώσεις

Ο δανειολήπτης πρέπει να τηρήσει τις ακόλουθες υποχρεώσεις προκειμένου να επωφεληθεί από τους όρους δανεισμού που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο.

[Υποχρεώσεις]

(Κατά περίπτωση) Λάβετε υπόψη ότι οι όροι παροχής της πίστωσης που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο (συμπεριλαμβανομένου του επιτοκίου) ενδέχεται να αλλάξουν, εάν δεν τηρηθούν αυτές οι υποχρεώσεις.

(Κατά περίπτωση) Παρακαλείσθε να λάβετε υπόψη τις πιθανές συνέπειες από την καταγγελία σε μεταγενέστερο στάδιο οποιασδήποτε από τις συμπληρωματικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την πίστωση.[Συνέπειες]

<p>9. Πρόωρη αποπληρωμή</p>
<p>Έχετε δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής ολόκληρης ή μέρους της παρούσας πίστωσης. (Κατά περίπτωση) [Προϋποθέσεις] (Κατά περίπτωση) Αποζημίωση λόγω πρόωρης αποπληρωμής: [ποσόν ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, μέθοδος υπολογισμού] (Κατά περίπτωση) Εάν αποφασίσετε να εξοφλήσετε πρόωρα την παρούσα πίστωση, επικοινωνήστε μαζί μας για να επιβεβαιώσουμε το ακριβές ποσό της οφειλόμενης αποζημίωσης λόγω πρόωρης αποπληρωμής τη δεδομένη χρονική στιγμή.</p>
<p>10. Δυνατότητες ευελιξίας</p>
<p>(Κατά περίπτωση) [Πληροφορίες για τη δυνατότητα μεταφοράς/υποκατάστασης] Έχετε τη δυνατότητα μεταφοράς της παρούσας πίστωσης σε άλλο [πιστωτικό φορέα] [ή] [να εισφέρετε άλλο ακίνητο ως εμπράγματη εξασφάλιση]. [Προϋποθέσεις] (Κατά περίπτωση) Δεν έχετε τη δυνατότητα μεταφοράς της παρούσας πίστωσης σε άλλο [πιστωτικό φορέα] [ή] [να εισφέρετε άλλο ακίνητο ως εμπράγματη εξασφάλιση] (Κατά περίπτωση) Πρόσθετες δυνατότητες ευελιξίας της σύμβασης πίστωσης: [επεξήγηση των πρόσθετων δυνατοτήτων που απαριθμούνται στο μέρος Β και, προαιρετικά, κάθε άλλης δυνατότητας που παρέχει ο πιστωτικός φορέας ως μέρος της σύμβασης πίστωσης και που δεν αναφέρεται στα προηγούμενα τμήματα].</p>
<p>11. Λοιπά δικαιώματα του δανειολήπτη</p>
<p>(Κατά περίπτωση) Έχετε [διάρκεια της περιόδου μελέτης] μετά από [χρονικό σημείο κατά το οποίο αρχίζει η περίοδος μελέτης] για να λάβετε απόφαση πριν δεσμευθείτε για τη λήψη της πίστωσης. (Κατά περίπτωση) Αφού παραλάβετε το αντίγραφο του σχεδίου της σύμβασης από τον πιστωτικό φορέα, έχετε χρονικό περιθώριο έως το τέλος της [διάρκεια της περιόδου μελέτης] για να την αποδεχθείτε. (Κατά περίπτωση) Για χρονικό διάστημα [διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης] μετά [στιγμή έναρξης της περιόδου υπαναχώρησης] ο δανειολήπτης μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά του να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση. [Προϋποθέσεις] [Προσδιορισμός διαδικασίας] (Κατά περίπτωση) Μπορεί να χάσετε το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση εάν, κατά τη διάρκεια της, αγοράσετε ή πωλήσετε ακίνητο που συνδέεται με τη σύμβαση πίστωσης. (Κατά περίπτωση) Αν αποφασίσετε να ασκήσετε το δικαίωμα υπαναχώρησης [από τη σύμβαση πίστωσης], παρακαλείσθε να επιβεβαιώσετε αν θα εξακολουθήσετε να δεσμεύεστε από τις υπόλοιπες υποχρεώσεις σας που σχετίζονται με την πίστωση [συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών υπηρεσιών που έχουν σχέση με τη σύμβαση πίστωσης] [, οι οποίες αναφέρονται στο τμήμα 8].</p>
<p>12. Καταγγελίες/παράπονα</p>
<p>Αν θέλετε να υποβάλλετε καταγγελία/παράπονο για ένα πρόβλημα, παρακαλούμε να έρθετε σε επικοινωνία [το σημείο επικοινωνίας ή η πηγή πληροφοριών για τη διαδικασία]. (Κατά περίπτωση) Ανώτατο χρονικό διάστημα για την επεξεργασία της καταγγελίας/παραπόνου [χρονική περίοδος] (Κατά περίπτωση) [Αν το πρόβλημα δεν επιλυθεί εσωτερικά κατά τρόπο που να σας ικανοποιεί,] μπορείτε επίσης να απευθυνθείτε: [[επωνυμία φορέα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών]] ή μπορείτε να</p>

<p>απευθυνθείτε στο Δίκτυο Εξωδικαστικών Διασυνورياκών Καταγγελιών στον Τομέα των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών (FIN-NET) για να πληροφορηθείτε τον αντίστοιχο φορέα στη χώρα σας.</p>
<p>13. Αθέτηση υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης: συνέπειες για τον δανειολήπτη</p>
<p>[Περιπτώσεις αθέτησης υποχρεώσεων] [Οικονομικές και/ή νομικές συνέπειες] Εάν αντιμετωπίσετε δυσκολίες με την καταβολή των [περιοδικότητα] πληρωμών σας, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας το συντομότερο δυνατόν για να διερευνήσουμε πιθανές λύσεις. (Κατά περίπτωση) Ως έσχατο μέτρο, εάν δεν είστε συνεπής με την υποχρέωση καταβολής των δόσεων σας, το σπίτι σας μπορεί να κατασχεθεί.</p>
<p>(Κατά περίπτωση) 14. Πρόσθετες πληροφορίες</p>
<p>(Κατά περίπτωση) [Αναφορά του δικαιού που εφαρμόζεται στη σύμβαση πίστωσης]. (Σε περίπτωση που ο πιστωτικός φορέας σκοπεύει να χρησιμοποιήσει γλώσσα που διαφέρει από τη γλώσσα του ESIS) Οι πληροφορίες και οι συμβατικοί όροι παρέχονται στα [γλώσσα]. Με τη συγκατάθεσή σας, σκοπεύουμε να επικοινωνούμε μαζί σας στα [γλώσσα/γλώσσες] κατά τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης. [Ενημέρωση για το δικαίωμα να χορηγηθεί ή να προσφερθεί, κατά περίπτωση, σχέδιο της σύμβασης πίστωσης]</p>
<p>15. Εποπτική αρχή</p>
<p>Αρμόδια εποπτική αρχή του πιστωτικού φορέα είναι [επωνυμία/ονομασία, ταχυδρομική διεύθυνση και διαδικτυακή διεύθυνση της εποπτικής αρχής/των εποπτικών αρχών] (Κατά περίπτωση) Αρμόδια εποπτική αρχή του μεσίτη πιστώσεων είναι [επωνυμία/ονομασία, ταχυδρομική διεύθυνση και διαδικτυακή διεύθυνση της εποπτικής αρχής].</p>

ΜΕΡΟΣ Β**Οδηγίες για τη συμπλήρωση του ESIS**

Για τη συμπλήρωση του ESIS ακολουθούνται οι παρακάτω οδηγίες.

Τμήμα «1. Εισαγωγικό κείμενο»

1) Επισημαίνεται με γραμμοσκίαση η διάρκεια ισχύος. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, «διάρκεια ισχύος» σημαίνει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι πληροφορίες, π.χ. το επιτόκιο χορηγήσεων, που περιλαμβάνονται στο ESIS θα παραμείνουν αμετάβλητες και θα ισχύουν αν ο πιστωτικός φορέας αποφασίσει να χορηγήσει την πίστωση εντός αυτής της χρονικής περιόδου. Όταν ο προσδιορισμός του εφαρμοζόμενου επιτοκίου χορηγήσεων και των λοιπών επιβαρύνσεων εξαρτάται από τα αποτελέσματα της πώλησης υποκείμενων ομολόγων, το τελικό επιτόκιο χορηγήσεων και οι λοιπές επιβαρύνσεις πιθανόν να διαφέρουν από τα δηλωθέντα. Μόνο σε αυτές τις περιπτώσεις, αναφέρεται ότι η διάρκεια ισχύος δεν εφαρμόζεται στο επιτόκιο χορηγήσεων και στις λοιπές επιβαρύνσεις με την προσθήκη των λέξεων, «εκτός από το επιτόκιο και τις λοιπές επιβαρύνσεις».

Τμήμα «1. Πιστωτικός φορέας»

1) Η επωνυμία/διακριτικός τίτλος, ο αριθμός τηλεφώνου και η ταχυδρομική διεύθυνση του πιστωτικού φορέα είναι τα στοιχεία επικοινωνίας που μπορεί να χρησιμοποιεί ο καταναλωτής για μελλοντική επικοινωνία.

2) Οι πληροφορίες σχετικά με τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τον αριθμό φαξ, τη διαδικτυακή διεύθυνση και το πρόσωπο επικοινωνίας/σημείο επαφής είναι προαιρετικές.

3) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 4θ του Ν. 2251/1994, εάν η συναλλαγή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο σύναψης σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εξ αποστάσεως, ο πιστωτικός φορέας αναφέρει, κατά περίπτωση, την επωνυμία/το διακριτικό τίτλο και την ταχυδρομική διεύθυνση του αντιπροσώπου του στο κράτος μέλος διαμονής του καταναλωτή. Η αναφορά του αριθμού τηλεφώνου, της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της διαδικτυακής διεύθυνσης του αντιπροσώπου του πιστωτικού φορέα είναι προαιρετική.

4) Όταν δεν εφαρμόζεται το τμήμα 2, ο πιστωτικός φορέας ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με το κατά πόσον παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες και σε ποια βάση, χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α.

(Κατά περίπτωση) Τμήμα «2. Μεσίτης πιστώσεων»

Όταν οι πληροφορίες για το προϊόν παρέχονται στον καταναλωτή από μεσίτη πιστώσεων, ο μεσίτης παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

1) Η επωνυμία/το όνομα, ο αριθμός τηλεφώνου και η ταχυδρομική διεύθυνση του μεσίτη πιστώσεων είναι τα στοιχεία επικοινωνίας που μπορεί να χρησιμοποιεί ο καταναλωτής για μελλοντική επικοινωνία.

2) Οι πληροφορίες σχετικά με τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τον αριθμό φαξ, τη διαδικτυακή διεύθυνση και το πρόσωπο επικοινωνίας/σημείο επαφής είναι προαιρετικές.

3) Ο μεσίτης πιστώσεων ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με το κατά πόσον παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες και σε ποια βάση, χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α.

4) Εξήγηση για τον τρόπο αμοιβής του μεσίτη πιστώσεων. Αν εισπράττει προμήθεια από πιστωτικό φορέα, οφείλει να γνωστοποιήσει το ποσό και την επωνυμία/ το διακριτικό τίτλο του πιστωτικού φορέα, εάν είναι διαφορετική από την αναφερόμενη/το αναφερόμενο στο τμήμα 1.

Τμήμα «3. Βασικά χαρακτηριστικά της πίστωσης»

1) Στο τμήμα αυτό περιγράφονται με σαφήνεια τα βασικά χαρακτηριστικά της πίστωσης συμπεριλαμβανομένης της αξίας του νομίματος και των πιθανών κινδύνων που σχετίζονται με το επιτόκιο χορηγήσεων, μεταξύ των οποίων τα αναφερόμενα στο σημείο 8), καθώς και την ανάλυση του τρόπου αποπληρωμής.

2) Όταν το νόμισμα της πίστωσης είναι διαφορετικό από το εθνικό νόμισμα του καταναλωτή, ο πιστωτικός φορέας δηλώνει ότι ο καταναλωτής θα λαμβάνει τακτική προειδοποίηση τουλάχιστον όταν η συναλλαγματική ισοτιμία παρουσιάζει διακύμανση μεγαλύτερη από 20 %, θα ενημερώνεται, κατά περίπτωση, για το δικαίωμα μετατροπής του νομίσματος της σύμβασης πίστωσης ή τη δυνατότητα επαναδιαπραγμάτευσης των όρων της και για κάθε άλλο μέσο περιορισμού της έκθεσης σε συναλλαγματικό κίνδυνο τον οποίο προσφέρουν στον καταναλωτή προκειμένου να περιορίσει την έκθεση του στο συναλλαγματικό κίνδυνο. Όταν, στη σύμβαση πίστωσης, υπάρχει διάταξη που περιορίζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο, ο πιστωτικός φορέας δηλώνει το ανώτατο ποσό που ο καταναλωτής ενδεχομένως θα πρέπει να αποπληρώσει. Όταν δεν υπάρχει διάταξη στη σύμβαση πίστωσης που να περιορίζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται ο καταναλωτής σε διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας μικρότερη του 20 %, ο πιστωτικός φορέας δίνει παράδειγμα του αποτελέσματος που θα έχει για την αξία της πίστωσης μείωση κατά 20 % της αξίας του εθνικού νομίσματος του καταναλωτή σε σχέση με το νόμισμα της πίστωσης.

3) Η διάρκεια της πίστωσης εκφράζεται σε έτη ή μήνες, ανάλογα με το ποιο ενδείκνυται κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που η διάρκεια της πίστωσης μπορεί να μεταβληθεί κατά τη διάρκεια της σύμβασης ο πιστωτικός φορέας εξηγεί πότε και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να γίνει αυτό. Όταν η πίστωση είναι αόριστης διάρκειας, για παράδειγμα πιστωτική κάρτα με εξασφάλιση, ο πιστωτικός φορέας δηλώνει σαφώς το γεγονός αυτό.

4) Το είδος της πίστωσης δηλώνεται σοφώς (π.χ. ενυπόθηκη πίστωση, στεγαστικό δάνειο, πιστωτική κάρτα με εξασφάλιση). Η περιγραφή του είδους της πίστωσης αναφέρει σαφώς τον τρόπο αποπληρωμής του κεφαλαίου και των τόκων κατά τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης (δηλαδή την ανάλυση του τρόπου αποπληρωμής της πίστωσης), διευκρινίζοντας σαφώς αν η σύμβαση πίστωσης προβλέπει εξόφληση κεφαλαίου ή μόνο πληρωμή των τόκων ή συνδυασμό των δύο.

5) Όταν για το σύνολο ή μέρος της πίστωσης καταβάλλονται μόνον οι τόκοι, προστίθεται εμφανώς στο τέλος αυ-

του του τμήματος δήλωση που αναφέρει σαφώς αυτό το γεγονός, χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α.

6) Στο τμήμα αυτό εξηγείται αν το επιτόκιο χορηγήσεων είναι σταθερό ή κυμαινόμενο και, κατά περίπτωση, αναφέρονται οι περίοδοι κατά τις οποίες θα παραμείνει σταθερό, η συχνότητα των μεταγενέστερων αναπροσαρμογών αυτού και η ύπαρξη ορίων στη διακύμανση του επιτοκίου χορηγήσεων, όπως ανώτατων και κατώτατων ορίων.

Εξηγείται ο μαθηματικός τύπος που χρησιμοποιείται για την αναπροσαρμογή του επιτοκίου χορηγήσεων και των διαφόρων στοιχείων του (π.χ. επιτόκιο αναφοράς, περιθώριο επιτοκίου (spread)). Ο πιστωτικός φορέας δηλώνει, για παράδειγμα μέσω αναφοράς διαδικτυακής διεύθυνσης, πού μπορούν να αναζητηθούν επιπλέον πληροφορίες για τους δείκτες ή τα επιτόκια που χρησιμοποιούνται στον μαθηματικό τύπο, π.χ. Euribor ή επιτόκιο αναφοράς κεντρικής τράπεζας.

7) Εάν ισχύουν διαφορετικά επιτόκια χορηγήσεων σε διαφορετικές περιστάσεις, παρέχονται πληροφορίες για όλα τα εφαρμοστέα επιτόκια.

8) Το «συνολικό ποσό προς αποπληρωμή» αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που οφείλει να καταβάλει ο καταναλωτής. Αναγράφεται ως το άθροισμα του ποσού της πίστωσης και του συνολικού κόστους της πίστωσης για τον καταναλωτή. Όταν το επιτόκιο χορηγήσεων δεν είναι σταθερό σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης, επισημαίνεται με γραμμοσκίαση ότι το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και μπορεί να μεταβάλλεται, ιδίως σε συνάρτηση με τη διακύμανση του επιτοκίου χορηγήσεων.

9) Σε περίπτωση που η πίστωση εξασφαλίζεται με προσημείωση υποθήκης επί του ακινήτου ή με άλλη εμπράγματη ασφάλεια ή με δικαίωμα σχετιζόμενο με ακίνητο, ο πιστωτικός φορέας εφιστά την προσοχή του καταναλωτή στο γεγονός αυτό. Κατά περίπτωση, ο πιστωτικός φορέας αναγράφει την εκτιμώμενη αξία του ακινήτου ή τυχόν άλλης εξασφάλισης που λαμβάνεται υπόψη για την κατάρτιση του παρόντος ενημερωτικού εγγράφου.

10) Ο πιστωτικός φορέας αναφέρει, κατά περίπτωση:

α) είτε το «μέγιστο διαθέσιμο ποσό πίστωσης σε σχέση με την αξία του ακινήτου», προσδιορίζοντας τον δείκτη αξίας δανείου προς αξία ενυπόθηκου ακινήτου (loan-to-value). Ο δείκτης αυτός πρέπει να συνοδεύεται από παράδειγμα, σε απόλυτους όρους, του μέγιστου ποσού που μπορεί να χορηγηθεί ως δάνειο για μια δεδομένη αξία ακινήτου,

β) είτε την «ελάχιστη αξία του ακινήτου που απαιτείται από τον πιστωτικό φορέα προκειμένου να χορηγηθεί το αναγραφόμενο ποσό της πίστωσης».

11) Εάν οι πιστώσεις περιλαμβάνουν διακριτά μέρη (π.χ. ένα μέρος με σταθερό επιτόκιο και ένα μέρος με κυμαινόμενο επιτόκιο), αυτό αναφέρεται στην περιγραφή του είδους της πίστωσης και δίδονται οι απαιτούμενες πληροφορίες για κάθε μέρος της πίστωσης.

Τμήμα «4. Επιτόκιο» και άλλες επιβαρύνσεις

1) Η αναφορά στο «επιτόκιο» αντιστοιχεί στο επιτόκιο ή επιτόκια χορηγήσεων.

2) Το επιτόκιο χορηγήσεων εκφράζεται ως ποσοστό επί τοις εκατό. Όταν το επιτόκιο χορηγήσεων είναι κυμαινόμενο και βασίζεται σε επιτόκιο αναφοράς, ο πιστωτικός φορέας δύναται να προσδιορίσει το επιτόκιο χορηγήσεων αναφέροντας ένα επιτόκιο αναφοράς και ένα ποσοστό περιθωρίου επιτοκίου (spread) του πιστωτικού φορέα. Ο πιστωτικός φορέας οφείλει ωστόσο να προσδιορίσει την τιμή του επιτοκίου αναφοράς που ισχύει την ημέρα έκδοσης του ESIS.

Όταν το επιτόκιο χορηγήσεων είναι κυμαινόμενο, οι πληροφορίες περιλαμβάνουν: α) τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ, β) κατά περίπτωση, τα ισχύοντα ανώτατα και κατώτατα όρια και γ) προειδοποίηση ότι η διακύμανση μπορεί να επηρεάσει το πραγματικό επίπεδο του ΣΕΠΠΕ. Για να τραβήξει την προσοχή του καταναλωτή, η προειδοποίηση αναγράφεται εμφανώς στο κύριο σώμα του ESIS και το μέγεθος των χαρακτήρων είναι μεγαλύτερο. Η προειδοποίηση συνοδεύεται από ένα ενδεικτικό παράδειγμα του ΣΕΠΠΕ. Όταν προβλέπεται ανώτατο όριο του επιτοκίου χορηγήσεων, το παράδειγμα βασίζεται στην παραδοχή ότι το επιτόκιο χορηγήσεων θα ανέλθει με την πρώτη ευκαιρία στο υψηλότερο προβλεπόμενο επίπεδο. Όταν δεν προβλέπεται ανώτατο όριο στο παράδειγμα υπολογίζεται το ΣΕΠΠΕ με βάση:

α) το υψηλότερο επιτόκιο αναφοράς τουλάχιστον των τελευταίων 20 ετών, ή, β) όταν τα διαθέσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό του επιτοκίου χορηγήσεων καλύπτουν περίοδο μικρότερη των 20 ετών, βασίζεται στη μεγαλύτερη περίοδο για την οποία υπάρχουν τέτοια στοιχεία, με βάση την υψηλότερη τιμή κάθε εξωτερικού επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του επιτοκίου χορηγήσεων, κατά περίπτωση, ή την υψηλότερη τιμή επιτοκίου αναφοράς που καθορίζει η αρμόδια αρχή ή η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) η οποία έχει συσταθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1093/2010 όταν ο πιστωτικός φορέας δεν χρησιμοποιεί εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για συμβάσεις πίστωσης στις οποίες το επιτόκιο χορηγήσεων είναι σταθερό για συγκεκριμένη αρχική περίοδο αρκετών ετών (σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 16) και στη συνέχεια μπορεί να καθοριστεί νέο σταθερό επιτόκιο μετά από διαπραγμάτευση μεταξύ του πιστωτικού φορέα και του καταναλωτή. Για τις τελευταίες αυτές συμβάσεις πίστωσης, οι πληροφορίες περιλαμβάνουν προειδοποίηση ότι το ΣΕΠΠΕ υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο χορηγήσεων της αρχικής περιόδου. Η προειδοποίηση συνοδεύεται από ένα συμπληρωματικό παράδειγμα ενδεικτικού ΣΕΠΠΕ που υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο-5 του άρθρου ιδ. Εάν οι πιστώσεις περιλαμβάνουν διακριτά μέρη (π.χ. ένα μέρος με σταθερό επιτόκιο και ένα μέρος με κυμαινόμενο επιτόκιο), παρέχονται πληροφορίες για κάθε μέρος της πίστωσης.

3) Στην ένδειξη «Επιμέρους στοιχεία του ΣΕΠΠΕ» απαριθμούνται όλες οι υπόλοιπες επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των εφάπαξ επιβαρύνσεων όπως έξοδα διαχείρισης και των τακτικών επιβαρύνσεων, όπως τα ετήσια έξοδα διαχειρί-

σης. Ο πιστωτικός φορέας καταγράφει όλες τις επιβαρύνσεις ανά κατηγορία (επιβαρύνσεις που καταβάλλονται εφάπαξ, επιβαρύνσεις που καταβάλλονται σε τακτική βάση και περιλαμβάνονται στις δόσεις, επιβαρύνσεις που καταβάλλονται σε τακτική βάση αλλά δεν περιλαμβάνονται στις δόσεις), προσδιορίζοντας το ύψος τους, σε ποιον πρέπει να καταβληθούν και πότε. Στις επιβαρύνσεις αυτές δεν περιλαμβάνονται οι επιβαρύνσεις που προκύπτουν από αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων. Όταν το ποσό δεν είναι γνωστό, εφόσον είναι εφικτό, ο πιστωτικός φορέας αναφέρει ένα ενδεικτικό ποσό ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, δηλώνει τον τρόπο υπολογισμού του ποσού και διευκρινίζει ότι το ποσό είναι απλώς ενδεικτικό. Όταν ορισμένες επιβαρύνσεις δεν περιλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ επειδή δεν είναι γνωστές στον πιστωτικό φορέα, το γεγονός αυτό επισημαίνεται με γραμμοσκίαση.

Όταν ο καταναλωτής έχει πληροφορήσει τον πιστωτικό φορέα για ένα ή περισσότερα χαρακτηριστικά της επιθυμητής από αυτόν πίστωσης, όπως η διάρκεια της σύμβασης πίστωσης και το συνολικό ποσό της πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας χρησιμοποιεί, κατά το δυνατόν, αυτά τα στοιχεία. Εάν η σύμβαση πίστωσης προβλέπει διαφόρους τρόπους ανάληψης (drawdown) με διαφορετικές επιβαρύνσεις ή επιτόκια χορηγήσεων και ο πιστωτικός φορέας χρησιμοποιεί τις παραδοχές του τμήματος II του παραρτήματος I, δηλώνει ότι άλλοι μηχανισμοί ανάληψης για τον εν λόγω τύπο σύμβασης πίστωσης μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα υψηλότερο ΣΕΠΠΕ. Όταν οι όροι ανάληψης χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ, ο πιστωτικός φορέας επισημαίνει με γραμμοσκίαση την επιβάρυνση που σχετίζεται με άλλους μηχανισμούς ανάληψης οι οποίοι δεν είναι απαραίτητα όμοιοι με αυτούς που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ΣΕΠΠΕ.

4) Όταν καταβάλλεται τέλος για την εγγραφή της προσημείωσης υποθήκης ή ανάλογης εμπράγματης εξασφάλισης, αυτό αναφέρεται στο εν λόγω τμήμα μαζί με το ποσό, εφόσον είναι γνωστό, ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, αναφέρεται η βάση για τον υπολογισμό του ποσού. Όταν τα τέλη είναι γνωστά και συμπεριλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ, η ύπαρξη και το ποσό του τέλους δηλώνονται στο σημείο «Εφάπαξ επιβαρύνσεις». Όταν τα τέλη δεν είναι γνωστά στον πιστωτικό φορέα και άρα δεν περιλαμβάνονται στο ΣΕΠΠΕ, η ύπαρξη του τέλους δηλώνεται σαφώς στον κατάλογο των επιβαρύνσεων που δεν είναι γνωστές στον πιστωτικό φορέα. Σε κάθε περίπτωση, η τυποποιημένη διατύπωση του μέρους Α χρησιμοποιείται στο κατάλληλο σημείο.

Τμήμα «5. Συχνότητα και αριθμός καταβολών»

1) Εάν οι καταβολές πρόκειται να πραγματοποιούνται σε τακτική βάση, αναφέρεται η συχνότητα των καταβολών (π.χ. μηνιαία). Εάν η συχνότητα των πληρωμών δεν είναι τακτική, αυτό εξηγείται σαφώς στον καταναλωτή.

2) Ο αριθμός των καταβολών που αναφέρεται καλύπτει ολόκληρη τη διάρκεια της πίστωσης.

Τμήμα «6. Ποσό κάθε δόσης»

1) Αναφέρεται με σαφήνεια το νόμισμα της πίστωσης και το νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι δόσεις.

2) Σε περίπτωση που το ποσό των δόσεων ενδέχεται να αλλάξει στη διάρκεια της πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας διευκρινίζει την περίοδο κατά την οποία θα παραμείνει αμετάβλητο το αρχικό ποσό της δόσης, καθώς και πότε και πόσο συχνά θα αλλάζει στη συνέχεια.

3) Όταν το σύνολο ή μέρος της πίστωσης εξοφλείται στη λήξη της με ενδιάμεση καταβολή μόνον των τόκων (interest-only credit), στο τέλος αυτού του τμήματος προστίθεται εμφανώς δήλωση που επισημαίνει σαφώς αυτό το γεγονός χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α.

Εάν ο καταναλωτής απαιτείται να συνάψει σύμβαση για συνδεδεμένο αποταμιευτικό προϊόν προκειμένου να του χορηγηθεί πίστωση για την οποία ενδιάμεσως καταβάλλονται μόνον οι τόκοι και η οποία εξασφαλίζεται με προσημείωση υποθήκης ή με άλλη παρόμοια εμπράγματη εξασφάλιση, αναφέρονται το ποσό και η συχνότητα όλων των καταβολών για αυτό το προϊόν.

4) Όταν το επιτόκιο χορηγήσεων είναι κυμαινόμενο, στις πληροφορίες περιλαμβάνεται δήλωση που να επισημαίνει αυτό το γεγονός, χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α, καθώς και ενδεικτικό παράδειγμα ανώτατου ποσού δόσης. Όταν προβλέπεται ανώτατο όριο, το ενδεικτικό παράδειγμα δείχνει το ποσό των δόσεων εάν το επιτόκιο χορηγήσεων φθάσει το ανώτατο αυτό όριο. Εάν δεν προβλέπεται ανώτατο όριο, το χειρότερο σενάριο δείχνει το επίπεδο των δόσεων με το υψηλότερο επιτόκιο χορηγήσεων των τελευταίων 20 ετών ή, όταν τα διαθέσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό του επιτοκίου χορηγήσεων καλύπτουν περίοδο μικρότερη των 20 ετών, τη μεγαλύτερη περίοδο για την οποία είναι διαθέσιμα τέτοια στοιχεία, με βάση την υψηλότερη τιμή κάθε εξωτερικού επιτοκίου αναφοράς για τον υπολογισμό των εφαρμοστέου επιτοκίου χορηγήσεων, ή την υψηλότερη τιμή επιτοκίου αναφοράς που καθορίζει η αρμόδια αρχή ή η EAT όταν ο πιστωτικός φορέας δεν χρησιμοποιεί εξωτερικό επιτόκιο αναφοράς. Η υποχρέωση παροχής ενδεικτικού παραδείγματος δεν ισχύει για συμβάσεις πίστωσης στις οποίες το επιτόκιο χορηγήσεων είναι σταθερό για συγκεκριμένη αρχική περίοδο αρκετών ετών και στη συνέχεια μπορεί να καθοριστεί νέο σταθερό επιτόκιο μετά από διαπραγμάτευση μεταξύ του πιστωτικού φορέα και του καταναλωτή. Εάν οι πιστώσεις περιλαμβάνουν διακριτά μέρη (π.χ. ένα μέρος με σταθερό επιτόκιο και ένα μέρος με κυμαινόμενο επιτόκιο), παρέχονται πληροφορίες για κάθε μέρος της πίστωσης.

5) (Κατά περίπτωση) Εάν το νόμισμα της πίστωσης είναι διαφορετικό από το εθνικό νόμισμα του καταναλωτή ή όταν η πίστωση αναπροσαρμόζεται βάσει διακύμανσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας ενός νομίσματος διαφορετικού από το εθνικό νόμισμα του καταναλωτή, ο πιστωτικός φορέας περιλαμβάνει αριθμητικό παράδειγμα στο οποίο φαίνεται σαφώς πώς οι μεταβολές της σχετικής ισοτιμίας μπορούν να επηρεάσουν το ποσό των δόσεων, χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α. Το παράδειγμα αυτό βασίζεται σε παραδοχή μείωσης της αξίας του εθνικού νομίσματος του καταναλωτή κατά 20 %

σε σχέση με την συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την χρονική στιγμή συμπληρώσεως του ESIS μεταξύ του νομίσματος της πίστωσης και του εθνικού νομίσματος του καταναλωτή. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνεται εμφανής δήλωση ότι οι δόσεις μπορεί να αυξηθούν ακόμα περισσότερο από το ποσό του εν λόγω παραδείγματος. Σε περίπτωση που προβλέπεται ανώτατο όριο που περιορίζει την αύξηση αυτή σε ποσοστό κατώτερο του 20 %, αναφέρεται η μέγιστη αξία των δόσεων στο νόμισμα του καταναλωτή και παραλείπεται η δήλωση για την πιθανότητα μεγαλύτερης αύξησης.

6) Όταν η πίστωση εν όλω ή εν μέρει είναι πίστωση με κυμαινόμενο επιτόκιο και ισχύει το σημείο 3), το παράδειγμα στο σημείο 5) δίνεται με βάση το ποσό δόσης που αναφέρεται στο σημείο 1).

7) Εάν το νόμισμα που χρησιμοποιείται για την πληρωμή των δόσεων είναι διαφορετικό από το νόμισμα της πίστωσης ή αν το ποσό της κάθε δόσης εκφρασμένο στο εθνικό νόμισμα του καταναλωτή εξαρτάται από το αντίστοιχο ποσό σε διαφορετικό νόμισμα, στο παρόν τμήμα αναγράφεται σαφώς η ημερομηνία κατά την οποία υπολογίζεται η συναλλαγματική ισοτιμία και είτε η συναλλαγματική ισοτιμία είτε η βάση υπολογισμού της και η συχνότητα προσαρμογής τους. Κατά περίπτωση, αναγράφεται επίσης ο φορέας που δημοσιεύει την ισοτιμία.

8) Όταν πρόκειται για πίστωση με αναβαλλόμενη καταβολή τόκων στο πλαίσιο της οποίας οι οφειλόμενοι τόκοι δεν πληρώνονται εξ ολοκλήρου από τις δόσεις και προστίθενται στο οφειλόμενο συνολικό ποσό πίστωσης, εξηγείται: πώς και πότε οι απλήρωτοι/αναβαλλόμενοι τόκοι προστίθενται στην πίστωση σαν συγκεκριμένο χρηματικό ποσό και ποιες είναι οι συνέπειες για τον καταναλωτή όσον αφορά το υπολειπόμενο χρέος.

Τμήμα «7. Ενδεικτικός πίνακας καταβολών»

1) Το τμήμα αυτό περιλαμβάνεται όταν πρόκειται για πίστωση με αναβαλλόμενη καταβολή τόκων στο πλαίσιο της οποίας οι οφειλόμενοι τόκοι δεν πληρώνονται εξ ολοκλήρου από τις δόσεις και προστίθενται στο οφειλόμενο συνολικό ποσό της πίστωσης ή όταν το επιτόκιο χορηγήσεων καθορίζεται για όλη τη διάρκεια της σύμβασης πίστωσης. Το τμήμα αυτό περιλαμβάνεται ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής της σύμβασης.

Όταν στον καταναλωτή παρέχεται το δικαίωμα να λάβει αναθεωρημένο πίνακα απόσβεσης (amortization table), αυτό δηλώνεται μαζί με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να ασκήσει αυτό το δικαίωμα.

2) Σε περίπτωση που το επιτόκιο χορηγήσεων μπορεί να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια της πίστωσης ο πιστωτικός φορέας επισημαίνει την περίοδο κατά την οποία το αρχικό επιτόκιο χορηγήσεων θα παραμείνει αμετάβλητο.

3) Ο πίνακας που περιλαμβάνεται σε αυτό το σημείο περιέχει τις ακόλουθες στήλες: «χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής» (π.χ. μήνας 1, μήνας 2, μήνας 3), «ποσό της δόσης», «πληρωτέος τόκος ανά δόση», «άλλες επιβαρύνσεις που περιλαμβάνονται στη δόση» (κατά περίπτωση), «εξοφληθέν κεφάλαιο ανά δόση» και «οφειλόμενο κεφάλαιο μετά από κάθε δόση».

4) Για το πρώτο έτος αποπληρωμής, οι πληροφορίες παρέχονται για κάθε δόση και αναγράφεται υποσύνολο για κάθε στήλη στο τέλος του πρώτου έτους. Για τα επόμενα έτη, οι λεπτομέρειες μπορούν να παρέχονται σε ετήσια βάση. Στο τέλος του πίνακα προστίθεται επιπλέον σειρά με το γενικό σύνολο, όπου αναγράφονται τα συνολικά ποσά για κάθε στήλη. Το συνολικό πληρωτέο από τον καταναλωτή ποσό (ήτοι το συνολικό άθροισμα της στήλης «ποσό της δόσης») επισημαίνεται με γραμμοσκίαση και αναφέρεται με αυτή την ονομασία.

5) Εάν το επιτόκιο χορηγήσεων υπόκειται σε αναπροσαρμογή και δεν είναι γνωστό το ποσό της δόσης μετά την κάθε αναπροσαρμογή, ο πιστωτικός φορέας μπορεί να αναφέρει στον πίνακα απόσβεσης το ίδιο ποσό δόσης για ολόκληρη τη διάρκεια της πίστωσης. Στην περίπτωση αυτή, ο πιστωτικός φορέας εφιστά την προσοχή του καταναλωτή στο γεγονός αυτό, διαφοροποιώντας εμφανώς τα ποσά που είναι γνωστά από εκείνα που είναι υποθετικά (π.χ. χρησιμοποιώντας διαφορετική γραμματοσειρά, πλαίσια ή σκίαση). Επιπλέον, σε ευανάγνωστο κείμενο εξηγείται για ποιες περιόδους ενδέχεται να μεταβάλλονται τα ποσά που παρουσιάζονται στον πίνακα και γιατί.

Τμήμα «8. Πρόσθετες υποχρεώσεις»

1) Ο πιστωτικός φορέας αναφέρει στο παρόν τμήμα υποχρεώσεις, όπως υποχρέωση ασφάλισης του ακινήτου, σύναψης ασφάλειας ζωής, καταβολής μισθού σε λογαριασμό που τηρείται στον πιστωτικό φορέα ή αγοράς οποιουδήποτε άλλου προϊόντος ή υπηρεσίας. Για κάθε υποχρέωση, ο πιστωτικός φορέας διευκρινίζει έναντι ποιου προσώπου και έως πότε πρέπει να εκπληρωθεί η υποχρέωση.

2) Ο πιστωτικός φορέας προσδιορίζει τη διάρκεια της υποχρέωσης, π.χ. μέχρι τη λήξη της σύμβασης πίστωσης. Ο πιστωτικός φορέας προσδιορίζει για κάθε υποχρέωση την ενδεχόμενη επιβάρυνση του καταναλωτή που δεν περιλαμβάνεται στο ΣΕΠΠΕ.

3) Ο πιστωτικός φορέας διευκρινίζει στο σημείο αυτό κατά πόσον είναι υποχρεωτικό για τον καταναλωτή να λάβει οποιοσδήποτε συμπληρωματικές υπηρεσίες προκειμένου να του χορηγηθεί η πίστωση με τους αναφερόμενους όρους και, στην περίπτωση αυτή, κατά πόσον ο καταναλωτής είναι υποχρεωμένος να τις προμηθευτεί από φορέα παροχής υπηρεσιών της προτίμησης του πιστωτικού φορέα ή από φορέα της επιλογής του ιδίου. Εάν η δυνατότητα αυτή παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές υπηρεσίες έχουν ορισμένα ελάχιστα χαρακτηριστικά, τα χαρακτηριστικά αυτά περιγράφονται στο σημείο αυτό.

Όταν η σύμβαση πίστωσης είναι ομαδοποιημένη με άλλα προϊόντα, ο πιστωτικός φορέας αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών και διευκρινίζει ρητά εάν ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση πίστωσης ή τα ομαδοποιημένα προϊόντα χωριστά, τους όρους και τις συνέπειες μιας τέτοιας ενέργειας και, κατά περίπτωση, τις πιθανές συνέπειες της καταγγελίας των συμπληρωματικών υπηρεσιών που απαιτούνται σε συνδυασμό με τη συμφωνία σύμβασης.

Τμήμα «9. Πρόωρη αποπληρωμή»

1) Ο πιστωτικός φορέας αναφέρει υπό ποιους όρους ο καταναλωτής μπορεί να προβεί σε πρόωρη εξόφληση ολόκληρης της πίστωσης ή ενός μέρους αυτής υπό την προϋπόθεση ότι η πρόωρη εξόφληση πραγματοποιείται εντός χρονικού διαστήματος για το οποίο έχει συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων.

2) Στο τμήμα για την αποζημίωση λόγω πρόωρης αποπληρωμής, ο πιστωτικός φορέας επιστά την προσοχή του καταναλωτή σε οποιαδήποτε οφειλόμενη αποζημίωση λόγω της πρόωρης αποπληρωμής της πίστωσης ή σε τυχόν άλλες επιβαρύνσεις που πρέπει να καταβληθούν στην περίπτωση αυτή με σκοπό την αποζημίωση του πιστωτικού φορέα και, εφόσον είναι εφικτό, δηλώνεται το ύψος τους. Σε περίπτωση που το ποσό της αποζημίωσης εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως το ποσό που έχει αποπληρωθεί ή το ισχύον επιτόκιο κατά τη στιγμή της πρόωρης αποπληρωμής, ο πιστωτικός φορέας αναφέρει τον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης και το μέγιστο ποσό στο οποίο μπορεί να ανέλθει η πιθανή επιβάρυνση, ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, αναφέρει ενδεικτικό παράδειγμα προκειμένου να καταστήσει κατανοητό στον καταναλωτή το ύψος της αποζημίωσης σύμφωνα με διάφορα πιθανά σενάρια.

Τμήμα «10. Δυνατότητες ευελιξίας»

1) Κατά περίπτωση, ο πιστωτικός φορέας εξηγεί τη δυνατότητα και τους όρους υπό τους οποίους η πίστωση μπορεί, με πρωτοβουλία του καταναλωτή, να μεταβιβαστεί σε άλλον πιστωτικό φορέα ή να εισφερθεί άλλο ακίνητο ως εμπράγματα εξασφάλιση.

2) (Κατά περίπτωση) Πρόσθετες δυνατότητες ευελιξίας της σύμβασης πίστωσης: Εάν η σύμβαση πίστωσης περιλαμβάνει κάποιες από τις δυνατότητες που αναφέρονται στο σημείο 5), το τμήμα αυτό πρέπει να αναφέρει τις δυνατότητες αυτές και να εξηγεί εν συντομία:

(α) τις συνθήκες υπό τις οποίες ο καταναλωτής μπορεί να κάνει χρήση αυτών,

(β) τις προϋποθέσεις που διέπουν την εν λόγω δυνατότητα,

(γ) κατά πόσον το γεγονός ότι η δυνατότητα ευελιξίας περιλαμβάνεται στην πίστωση που εξασφαλίζεται με προσημείωση υποθήκης ή με άλλη παρόμοια εμπράγματα εξασφάλιση σημαίνει ότι ο καταναλωτής χάνει οιαδήποτε νόμιμη ή άλλη προστασία που συνήθως συνδέεται με τη δυνατότητα ευελιξίας και τον φορέα που προσφέρει τη δυνατότητα (εφόσον δεν πρόκειται για τον πιστωτικό φορέα).

3) Εάν η δυνατότητα ευελιξίας περιλαμβάνει τη λήψη οποιασδήποτε συμπληρωματικής πίστωσης, πρέπει στο σημείο αυτό να εξηγείται στον καταναλωτή:

(α) το συνολικό ποσό της πίστωσης (συμπεριλαμβανομένης της πίστωσης που εξασφαλίζεται με προσημείωση υποθήκης ή με άλλη παρόμοια εμπράγματα εξασφάλιση),

(β) κατά πόσον η συμπληρωματική πίστωση εξασφαλίζεται ή όχι

(γ) τα σχετικά επιτόκια χορηγήσεων, και

(δ) κατά πόσον η συμπληρωματική πίστωση υπόκειται σε ρυθμιστικό πλαίσιο ή όχι.

Τέτοιου είδους συμπληρωματική πίστωση είτε περιλαμβάνεται στην αρχική αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη είτε, σε άλλη περίπτωση, διευκρινίζεται στο σημείο αυτό ότι η χορήγηση της συμπληρωματικής πίστωσης εξαρτάται από τη διενέργεια περαιτέρω αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή να αποπληρώσει το δάνειο.

4) Εάν η δυνατότητα περιλαμβάνει ένα αποταμιευτικό προϊόν (savings vehicle), πρέπει να εξηγούνται τα σχετικά επιτόκια.

5) Οι ενδεχόμενες πρόσθετες δυνατότητες ευελιξίας είναι οι εξής:

(α) «καθ' υπέρβαση πληρωμές/ανεπαρκείς πληρωμές» [καταβολή μεγαλύτερου ή μικρότερου ποσού από τη δόση που απαιτείται κανονικά σύμφωνα με τον πίνακα αποπληρωμής],

(β) «Διακοπές πληρωμής» (payment holiday) [περίοδοι κατά τις οποίες ο καταναλωτής δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώνει],

(γ) «Επαναδανεισμός» (borrow back) [δυνατότητα του καταναλωτή να δανείζεται εκ νέου κεφάλαια που έχει εισπράξει και αποπληρώσει],

(δ) «Δυνατότητα πρόσθετης πίστωσης χωρίς νέα έγκριση»,

(ε) «Πρόσθετη εξασφαλισμένη ή μη εξασφαλισμένη πίστωση» [σύμφωνα με το ανωτέρω σημείο 3)],

(στ) «Πιστωτική κάρτα»,

(ζ) «Συνδεδεμένος τρεχούμενος λογαριασμός» και

(η) «Συνδεδεμένος λογαριασμός ταμειυτηρίου».

6) Ο πιστωτικός φορέας μπορεί να συμπεριλάβει κάθε άλλη παρεχόμενη δυνατότητα ως μέρος της σύμβασης πίστωσης που δεν αναφέρεται στα προηγούμενα τμήματα.

Τμήμα «11. Λοιπά δικαιώματα του δανειολήπτη»

1) Ο πιστωτικός φορέας εξηγεί το/τα δικαιώμα/δικαιώματα που υπάρχουν, π.χ. δικαίωμα υπαναχώρησης ή μελέτης και κατά περίπτωση άλλα δικαιώματα, όπως δυνατότητα μεταφοράς της πίστωσης (συμπεριλαμβανομένης της υποκατάστασης), διευκρινίζει τους όρους στους οποίους υπόκειται η άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, τη διαδικασία που χρειάζεται να ακολουθήσει ο καταναλωτής για την άσκηση τους, μεταξύ άλλων, τη διεύθυνση στην οποία θα πρέπει να αποσταλεί η κοινοποίηση της υπαναχώρησης, καθώς και τις αντίστοιχες χρεώσεις (κατά περίπτωση). Αναφορές στο παρόν τμήμα στην περίοδο μελέτης παρέχονται μόνο όταν υπάρχει δεσμευτική προσφορά.

2) Η περίοδος μελέτης ή το δικαίωμα υπαναχώρησης για τον καταναλωτή, δηλώνεται σαφώς.

3) Εάν η συναλλαγή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εξ αποστάσεως, ο καταναλωτής ενημερώνεται για την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο Ν. 2251/1994.

Τμήμα «12. Καταγγελίες / Παράπονα»

1) Στο τμήμα αυτό αναγράφεται το εσωτερικό σημείο

επαφής [όνομα της σχετικής υπηρεσίας] και ο τρόπος επικοινωνίας με σκοπό τη διατύπωση καταγγελίας-παραπόνου [ταχυδρομική διεύθυνση] ή [αριθμός τηλεφώνου] ή [το αρμόδιο πρόσωπο επικοινωνίας]: [στοιχεία επικοινωνίας] και ηλεκτρονική παραπομπή στη διαδικασία υποβολής παραπόνων/ καταγγελιών του σχετικού ιστοτόπου ή παρεμφερούς πηγής πληροφοριών.

2) Αναγράφεται το όνομα του σχετικού φορέα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο των φορέων ΕΕΔ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση Α.Π. 70330οικ./30-6-2015(ΦΕΚ 1421 Β' 2015) και, εάν η χρησιμοποίηση της εσωτερικής διαδικασίας υποβολής παραπόνων αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση σε αυτόν, αυτό δηλώνεται χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του μέρους Α.

3) Σε περίπτωση συμβάσεων πίστωσης με καταναλωτή που κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, ο πιστωτικός φορέας παραπέμπει στο FIN-NET (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).

Τμήμα «13. Αθέτηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης: συνέπειες για τον δανειολήπτη».

1) Σε περίπτωση που η αθέτηση οποιασδήποτε εκ των υποχρεώσεων του καταναλωτή που απορρέουν από την σύμβαση πίστωσης ενδέχεται να έχει οικονομικές ή νομικές συνέπειες για τον καταναλωτή, ο πιστωτικός φορέας περιγράφει στο παρόν τμήμα τις σημαντικότερες περιπτώσεις (π.χ. καθυστέρηση/αθέτηση πληρωμών, αθέτηση των υποχρεώσεων του τμήματος 8 «Πρόσθετες υποχρεώσεις») και αναφέρει πού μπορούν να αναζητηθούν περισσότερες πληροφορίες.

2) Για κάθε μία από τις περιπτώσεις αυτές, ο πιστωτικός φορέας διευκρινίζει, με σαφείς και κατανοητούς όρους, τις κυρώσεις ή τις συνέπειες που μπορεί να ακολουθήσουν. Δίνεται έμφαση στην αναφορά των σοβαρών συνεπειών.

3) Σε περίπτωση που το ακίνητο που αποτελεί εμπράγματη εξασφάλιση της πίστωσης μπορεί να επιστραφεί ή μεταβιβασθεί στον πιστωτικό φορέα, εάν ο καταναλωτής δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του, στο τμήμα αυτό περιλαμβάνεται σχετική δήλωση, με τη διατύπωση του μέρους Α.

Τμήμα «14. Πρόσθετες πληροφορίες»

1) Σε περίπτωση εμπορίας εξ αποστάσεως (distance marketing), το παρόν τμήμα θα περιλαμβάνει κάθε ρήτρα σχετικά με το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σύμβαση πίστωσης ή την παρέκταση της αρμοδιότητας.

2) Εάν ο πιστωτικός φορέας προτίθεται να επικοινωνεί με τον καταναλωτή κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης σε γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα του ESIS, το γεγονός αυτό αναφέρεται και κατονομάζεται η γλώσσα επικοινωνίας. Αυτό ισχύει υπό την επιφύλαξη της τελευταίας περίπτωσης του σημείου (iii) του στοιχείου (α) της παραγράφου 3 του άρθρου 4θ του Ν. 2251/1994.

3) Ο πιστωτικός φορέα ή ο μεσίτης πιστώσεων επισημαίνει το δικαίωμα να χορηγηθεί ή να προσφερθεί, κατά περίπτωση, στον καταναλωτή αντίγραφο του σχεδίου της σύμβασης πίστωσης τουλάχιστον αφού έχει γίνει δεσμευτική προσφορά για τον πιστωτικό φορέα.

Τμήμα «15. Εποπτική αρχή»

Αναφέρονται η αρμόδια αρχή ή οι αρμόδιες αρχές αναφορικά με την εφαρμογή του προσυμβατικού σταδίου της διαδικασίας χορήγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Υπολογισμός της αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα λόγω πρόωρης αποπληρωμής της σύμβασης πίστωσης

Η εξίσωση βάσει της οποίας υπολογίζεται η αποζημίωση του πιστωτικού φορέα λόγω της πρόωρης εξόφλησης της πίστωσης από τον καταναλωτή λαμβάνει υπόψη τη διαφορά των επιτοκίων στην αγορά χρήματος (διαπραγματευτική αγορά), μεταξύ της χρονικής στιγμής έναρξης του σταθερού επιτοκίου και αυτής της επανατοποθέτησης του πρόωρα εξοφλούμενου κεφαλαίου. Το επιτόκιο της διαπραγματευτικής αγοράς βάσει του οποίου υπολογίζεται η αποζημίωση του πιστωτικού φορέα προσδιορίζεται με ακρίβεια στη σύμβαση.

Η αποζημίωση του πιστωτικού φορέα ισούται με το γινόμενο της διαφοράς των σχετικών επιτοκίων της διαπραγματευτικής αγοράς, εφόσον αυτή είναι θετική, επί το πρόωρα εξοφλούμενο ποσό επί το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα της περιόδου ισχύος σταθερού επιτοκίου, σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

(θετική διαφορά επιτοκίων χ Προεξοφλούμενο ποσό χ Υπολειπόμενος χρόνος)/365=X

Όπου:

- Χ είναι το ποσό της αποζημίωσης σε δεκαδική μορφή (μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία)

- «Θετική διαφορά επιτοκίων» (σε δεκαδική μορφή) είναι η θετική διαφορά μεταξύ του σταθερού επιτοκίου της διαπραγματευτικής αγοράς που ίσχυε κατά την έναρξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, για διάρκεια ίση με το χρονικό διάστημα ισχύος του σταθερού επιτοκίου στη σύμβαση πίστωσης, και του σταθερού διαπραγματευτικού επιτοκίου που ίσχυε κατά την προηγούμενη ημέρα της πρόωρου εξοφλήσεως της σύμβασης για διάρκεια ίση με το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία πρόωρης εξόφλησης έως τη συμβατική λήξη του σταθερού επιτοκίου

- «Προεξοφλούμενο ποσό» είναι το πρόωρα εξοφλούμενο άληκτο κεφάλαιο της πίστωσης

- «Υπολειπόμενος χρόνος» (σε ημέρες) είναι το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα της περιόδου σταθερού επιτοκίου στη σύμβαση πίστωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

Ελάχιστες απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας

1. Οι ελάχιστες απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 8 σχετικά με το προσωπικό των πιστωτικών φορέων, και των μεσιτών πίστωσης και στην περίπτωση γ) της παρ. 2 του άρθρου 28 σχετικά με τα εκεί αναφερόμενα πρόσωπα περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) κατάλληλη γνώση των πιστωτικών προϊόντων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 και των συμπληρωματικών, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 2 υπηρεσιών,

β) κατάλληλη γνώση της νομοθεσίας που αφορά τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών

γ) κατάλληλη γνώση και κατανόηση της διαδικασίας αγοράς ακινήτων,

δ) κατάλληλες γνώσεις για την αποτίμηση της εξασφάλισης εγγυήσεων,

ε) κατάλληλη γνώση σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των υποθηκοφυλακίων και κτηματολογίων,

στ) κατάλληλη γνώση της αγοράς του σχετικού κράτους

ζ) κατάλληλη γνώση των προτύπων επαγγελματικής δεοντολογίας,

η) κατάλληλη γνώση της διαδικασίας αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των καταναλωτών ή, κατά περίπτωση, επάρκεια για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των καταναλωτών,

θ) κατάλληλο επίπεδο επάρκειας σε χρηματοοικονομικά και οικονομικά θέματα.

2. Κατά τον καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων γνώσεων και επάρκειας, η αρμόδια αρχή μπορεί να θεσπίζει διαφορετικά επίπεδα και είδη απαιτήσεων σε σχέση με τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 για το προσωπικό των πιστωτικών φορέων και των μεσιτών πίστωσης και σε σχέση με τα αναφερόμενα στην περιπτ. γ της παρ. 2 του άρθρου 28 πρόσωπα.

3. Η αρμόδια αρχή καθορίζει το κατάλληλο επίπεδο γνώσεων και επάρκειας με βάση:

α) τα επαγγελματικά προσόντα, π.χ. διπλώματα, πτυχία, κατάρτιση, δοκιμασίες δεξιοτήτων, ή

β) την επαγγελματική πείρα, η οποία μπορεί να οριστεί ως ελάχιστος αριθμός ετών εργασίας σε τομείς σχετικούς με την παραγωγή, διάθεση ή τις δραστηριότητες πιστωτικής διαμεσολάβησης, κατά την έννοια των περιπτ. α), β), και γ) της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος.

4. Μετά τις 21 Μαρτίου 2019, ο καθορισμός του κατάλληλου επιπέδου γνώσεων και επάρκειας, δεν βασίζεται αποκλειστικά στις απαιτήσεις που αναφέρονται στην περιπτ. β) της παρ.3.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 42 Τροποποίηση του άρθρου 6 του Ν. 2778/1999

Όπου στη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 6 του Ν. 2778/1999 (Α' 295), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 18 του Ν. 3581/2007 (Α' 140), καθώς και στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6, της παρ. 2 του άρθρου 16 και της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 2778/1999 γίνεται αναφορά σε εκτίμηση ή έκθεση εκτιμητή του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, νοείται, εφεξής, εκτίμηση ή έκθεση από ανεξάρτητο εκτιμητή.

Άρθρο 43 Κατάργηση διατάξεων των άρθρων δεύτερου και τρίτου του Ν. 3755/2009

Καταργούνται αναδρομικά από 23.3.2015 οι παράγραφοι 1, 3, 4, 5, 6, 8 και 9 του άρθρου δεύτερου, καθώς και

το άρθρο τρίτο του Ν. 3755/2009 «Κύρωση της Σύμβασης παραχώρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων των προβλητών ΙΙ και ΙΙΙ του σταθμού εμπορευματοκιβωτίων της ανώνυμης εταιρείας Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. (ΟΛΠ Α.Ε.) και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Α' 52).

Άρθρο 44 Προσθήκη υποπαραγράφου Β.11 στην παράγραφο Β' του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013

Στην παρ. Β' του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (Α' 107), όπως ισχύει, προστίθεται υποπαραγράφος Β.11 και η υποπαραγράφος Β.11 αναριθμείται σε Β.12, ως εξής:

«ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.11: ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

1. Για τη διασφάλιση της υποχρέωσης διαφάνειας, όπου τίθεται από τους ενωσιακούς κανόνες, σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, αναρτώνται σε δημόσια προσβάσιμο διαδικτυακό ιστότοπο συνοπτικές πληροφορίες για χορηγηθείσες μεμονωμένες κρατικές ενισχύσεις μετά την 1η Ιουλίου 2016. Οι πληροφορίες που δημοσιεύονται περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την επωνυμία και τον ΑΦΜ του δικαιούχου, το είδος και τον τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης, το ποσό ενίσχυσης και το μέσο ενίσχυσης, καθώς και όποιο άλλο στοιχείο προβλέπει η ενωσιακή νομική βάση χορήγησης της ενίσχυσης. Η συναίνεση του δικαιούχου για την εν λόγω δημοσίευση τεκμαίρεται με τη λήψη της ενίσχυσης.

2. Τα ως άνω απαιτούμενα στοιχεία καταχωρούνται στο σχετικό ηλεκτρονικό σύστημα από τις Αποκεντρωμένες Μονάδες Κρατικών Ενισχύσεων, με βάση τα στοιχεία που τους παρέχονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και επικυρώνονται από την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων. Οι χρήστες του συστήματος ορίζονται από την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων, μετά από αίτηση της Αποκεντρωμένης Μονάδας.»

Άρθρο 45 Τροποποίηση του άρθρου 15 του Ν. 2622/1998

Το εδάφιο α' του άρθρου 15 του Ν. 2622/1998 (Α' 138) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 976/1979 (Α' 236), που ρυθμίζουν την έκταση της ευθύνης των οδηγών, για τα τροχαία ατυχήματα που προκαλούνται από μηχανοκίνητα οχήματα του Δημοσίου, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα ατυχήματα που προκαλούνται από πλωτά μέσα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.»

Άρθρο 46 Τροποποίηση του άρθρου 23Α του Ν. 3086/2002

1. Η παρ. 1 του άρθρου 23Α του Ν. 3086/2002 (Α' 324), που προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 4170/2013 (Α' 163), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δαπάνες που αφορούν αμοιβές και έξοδα φυσικών ή νομικών προσώπων που ενεργούν για λογαριασμό

του Ελληνικού Δημοσίου, κατόπιν σχετικών εντολών λειτουργιών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, όπως ιδίως δικηγορικών εταιρειών, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών, μεταφραστών, πραγματογνωμόνων, συμβολαιογράφων, δαπάνες για δημοσιεύσεις στον τύπο και μετακινήσεις μελών του Ν.Σ.Κ. και γενικότερα δαπάνες που σχετίζονται με ενέργειες ενώπιον ημεδαπών ή αλλοδαπών δικαστηρίων περιλαμβανομένων των διαιτητικών, υπάγονται στην παρ. 2 του άρθρου 9 του Π.δ. 113/2010 (Α' 194) και βαρύνουν τους αντίστοιχους Κ.Α.Ε. των προϋπολογισμών των αρμόδιων Υπουργείων ή άλλων Αρχών του εκάστοτε οικονομικού έτους, εντός του οποίου εκκαθαρίζονται.»

2. Στο άρθρο 23Α του Ν. 3086/2002 προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Σε περιπτώσεις συμμετοχής του Δημοσίου ή νομικών προσώπων και ανεξάρτητων αρχών, που εκπροσωπούνται δικαστικά από το Ν.Σ.Κ., σε εθνικές ή διεθνείς διαιτητικές δίκες επιτρέπεται, με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. μετά από εισήγηση του μέλους του Ν.Σ.Κ. που χειρίζεται την υπόθεση, η ανάθεση της σύνταξης γνωμοδοτήσεων, ιδίως νομικών ή τεχνικών, σε Έλληνες ή και σε αλλοδαπούς ειδικούς εμπειρογνώμονες, χωρίς να είναι απαραίτητη η τήρηση διαδικασιών που τυχόν προβλέπονται για την ανάθεση συμβάσεων του Δημοσίου. Η σχετική σύμβαση υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. και ορίζει τον αντισυμβαλλόμενο, το αντικείμενο της γνωμοδότησης και το χρόνο παράδοσής της, τους όρους εμπιστευτικότητας που διέπουν τις χορηγούμενες πληροφορίες, την αμοιβή του γνωμοδοτούντος και τον τρόπο και χρόνο καταβολής της, καθώς και τον τρόπο επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν από τη σύμβαση. Η σχετική δαπάνη και τα λοιπά έξοδα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου ή του φορέα τον οποίο αφορά η δίκη, στον οποίο και αποστέλλονται τα σχετικά παραστατικά και δικαιολογητικά πληρωμής για αναγνώριση, εκκαθάριση και πληρωμή. Για την καταβολή της αμοιβής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 1.»

Άρθρο 47

Τροποποίηση του άρθρου 4 του Ν. 4350/2015

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 15 του άρθρου πρώτου της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 18ης Ιουλίου 2015 (Α' 84), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4350/2015 (Α' 161), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Για μια πενταετία από τη έναρξη ισχύος της παρούσας αναστέλλεται η άσκηση ποινικής δίωξης στα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου. Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί με αίτησή της να λαμβάνει στοιχεία που υποβάλλονται στην Επιτροπή προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς των αρμοδιοτήτων της.»

Άρθρο 48

Τροποποιήσεις του Ν. 4370/2016

1. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 20 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 4370/2016 (Α' 37) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην έννοια των καταθέσεων δεν εμπίπτουν: (i) οι συμφωνίες πώλησης με σύμφωνο επαναγοράς (repos), οι απαιτήσεις εκ των οποίων καλύπτονται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 16 έως 19 για τις επενδυτικές υπηρεσίες και (ii) το ηλεκτρονικό χρήμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παρ. 1 του Ν. 4021/2011 (Α' 218) και τα ποσά που λαμβάνονται έναντι του ηλεκτρονικού χρήματος, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 3 του Ν. 4021/2011.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Το όριο αυτό ισχύει για το σύνολο των καταθέσεων που τηρούνται στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των καταθέσεων, το νόμισμα και τον τόπο κατάθεσης.»

3. Το εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν. 4370/2016 καταργείται.

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«3. Το ΤΕΚΕ, αμέσως μόλις του κοινοποιηθεί η απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος ή της δικαστικής αρχής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις υποπεριπτώσεις α' και β' της περίπτωσης 27 της παραγράφου 1 του άρθρου 3, καταρτίζει κατάλογο καταθετών με βάση τα στοιχεία της παραγράφου 3 του άρθρου 41 που του υποβάλλονται από το πιστωτικό ίδρυμα, στο οποίο αφορούν οι ως άνω αποφάσεις.»

5. Η περίπτωση η' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«η. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου, όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως ισχύει, των υπερεθνικών οργανισμών, των ομοσπονδιακών, ομόσπονδων, επαρχιακών και τοπικών διοικητικών αρχών, καθώς και των Ο.Τ.Α.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«2. Αν το όριο κάλυψης αυξηθεί συνεπεία διάταξης νόμου, το ΔΣ αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία για την ανάλογη αναπροσαρμογή των τακτικών εισφορών στο ΣΚΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32.»

7. Το εδάφιο γ' της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 4370/2016 καταργείται.

8. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Τα εκ των ανωτέρω χρηματικά διαθέσιμα τηρούνται σε ειδικούς λογαριασμούς του ΣΚΚ στην Τράπεζα της Ελλάδος και κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 39.»

9. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 27 του Ν. 4370/2016, τροποποιείται ως εξής:

«Εως την 1η Ιουλίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από την 1η Ιουλίου 2016, κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στο ΣΚΚ αποστέλλει στο ΤΕΚΕ τα στοιχεία της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου έτους, που ορίζει το ΤΕΚΕ για τον προσδιορισμό του βαθμού κινδύνου που αναλαμβάνει. Τα εν λόγω στοιχεία υπογράφονται από το νόμιμο εκπρόσωπο του πιστωτικού ιδρύματος. Η Τράπε-

ζα της Ελλάδος ασκεί τον έλεγχο των υποβαλλόμενων στοιχείων για τον υπολογισμό της βάσης εισφορών είτε αυτοβούλως στα πλαίσια της εποπτικής της αρμοδιότητας είτε κατόπιν αιτήματος του ΤΕΚΕ.»

10. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 32 του Ν. 4370/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Οι συμμετέχοντες στο ΣΚΕ καταβάλλουν εισφορές, οι οποίες αντιστοιχούν στην ετήσια μεταβολή της αξίας περιουσιακών στοιχείων επενδυτών - πελατών των συμμετεχόντων στο ΣΚΕ.

5. Το ΔΣ αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία για την αναπροσαρμογή του ύψους και του τρόπου υπολογισμού της ετήσιας τακτικής εισφοράς της παραγράφου 4 του παρόντος, όταν επιτευχθεί εύλογη σχέση μεταξύ των διαθεσίμων του ΣΚΕ και της συνολικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων επενδυτών - πελατών των συμμετεχόντων, τη διακοπή λόγω επίτευξης ευλόγου σχέσεως και την εκ νέου καταβολή της ετήσιας εισφοράς, καθώς και την τυχόν επιστροφή εισφορών που προκύπτουν από λάθος υπολογισμό των εισφορών αυτών, στους συμμετέχοντες στο ΣΚΕ που τις έχουν καταβάλει. Το ΔΣ αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία για την ως άνω εύλογη σχέση.»

11. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 41 του Ν. 4370/2016 τροποποιείται ως εξής:

«3. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να λειτουργούν τα απαραίτητα συστήματα, σύμφωνα με τις εκάστοτε επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές που ορίζει το ΤΕΚΕ, όπως το ηλεκτρονικό αρχείο πελατοκεντρικού συστήματος (ΗΑΠΣ), τα οποία διασφαλίζουν τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των λογαριασμών ανά καταθέτη για την υποβολή των στοιχείων τουλάχιστον των περιπτώσεων α', β' και ε' της παραγράφου 1 και του αποτελέσματος του συμψηφισμού, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 10 προς το ΤΕΚΕ.»

12. Στο τέλος του άρθρου 47 του Ν. 4370/2016 προστίθεται νέο άρθρο 47Α ως εξής:

«Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως αρμόδια αρχή και αρχή εξυγίανσης, ο Υπουργός Οικονομικών, ως ορισθείσα αρχή, το ΤΕΚΕ, καθώς και κάθε άλλη σχετική διοικητική αρχή συνεργάζονται μεταξύ τους κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο. Στα πλαίσια της εν λόγω συνεργασίας δύνανται να συνάπτουν μεταξύ τους έγγραφα μνημόνια συνεννόησης.»

Άρθρο 49

Τροποποιήσεις του Ν. 4335/2015

1. Η παρ. 6 του εσωτερικού άρθρου 3 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 (Α' 87) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενεργώντας κατά περίπτωση με την ιδιότητα της αρχής εξυγίανσης ή της αρμόδιας αρχής μπορούν να καθορίζουν κριτήρια, να θεσπίζουν κανόνες, να λαμβάνουν μέτρα, γενικά ή ειδικά, ανά ίδρυμα ή οντότητα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, και να παρακολουθούν διαρκώς την τήρηση των υποχρεώσεων των ιδρυμάτων

ή οντοτήτων, ιδίως μέσω του καθορισμού υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων και γραπτών επεξηγήσεων και μέσω της διενέργειας επιτόπιων ελέγχων. Μεταξύ άλλων, η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στο πλαίσιο των ανωτέρω αρμοδιοτήτων τους, μπορούν να θεσπίζουν κανόνες προς συμμόρφωση με κατευθυντήριες γραμμές, συστάσεις και πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (Ε.Α.Τ.).»

2. Η παρ. 9 του εσωτερικού άρθρου 4 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου ρυθμίζονται με απόφαση της αρμόδιας αρχής και της αρχής εξυγίανσης, στο πεδίο της αρμοδιότητάς τους κατά τις παραγράφους 1 και 6 του άρθρου 4 του Ν. 4261/2014 και την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.»

3. Η παρ. 7 του εσωτερικού άρθρου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι διατάξεις των άρθρων 4, 5, 6 και 9 εφαρμόζονται και επί των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης, εταιρειών παροχής πιστώσεων και των εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων που υπόκεινται σε ατομική βάση στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.»

4. Η παρ. 4 του εσωτερικού άρθρου 98 του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Τα ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να εξοφλούν αμελλητί και πλήρως τις εισφορές που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, όπως αυτές καθορίζονται από την αρχή εξυγίανσης. Εφόσον παρέχεται η δυνατότητα της παραγράφου 3, οι εισφορές κάθε ιδρύματος με δεσμεύσεις προς πληρωμή αντιστοιχούν κατ' ανώτατο στο 30% των εισφορών που συγκεντρώνονται, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Τα ιδρύματα υποχρεούνται στην κατάλληλη λογιστική παρακολούθηση, την υποβολή στοιχείων στην αρχή εξυγίανσης, καθώς και σε κάθε απαραίτητη ενέργεια προκειμένου να διασφαλίσουν την πλήρη εξόφληση των οφειλόμενων εισφορών. Υποχρεούνται επίσης να διαθέτουν διαδικασίες για την ορθή και έγκαιρη εξόφληση των εισφορών και την πρόληψη της διαφυγής, της αποφυγής και της κατάχρησης, λαμβανομένων υπόψη των πράξεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 8 του άρθρου 103 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ.»

Άρθρο 50

Τροποποιήσεις του Ν. 4261/2014

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 15 του Ν. 4261/2014 (Α' 107) προστίθεται περίπτωση ζ' ως εξής:

«ζ) τους ειδικότερους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς για την πραγματοποίηση ειδικών συμμετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων σε εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, όπως ορίζεται στην περίπτωση 27 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, ή σε εταιρείες που εμπίπτουν στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 89 του ίδιου Κανονισμού για την οποία απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 63 του Ν. 4261/2014 προστίθεται περίπτωση α' ως εξής:

«α) ειδικές διαδικασίες για τη λήψη και την παρακολούθηση καταγγελιών για παραβάσεις.»

3. Στο άρθρο 66 του Ν. 4261/2014 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Ειδικότερα θέματα και τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου ρυθμίζονται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος ή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.»

4.α. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 145α του Ν. 4261/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Απαιτήσεις της περίπτωσης δ' του άρθρου 154 του Πτωχευτικού Κώδικα.»

β. Η έναρξη ισχύος της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου αρχίζει με την έναρξη ισχύος του Ν. 4336/2015 (Α' 94).

5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 148 του Ν. 4261/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προκειμένου περί πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/1986, όπως ισχύει, απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος για κάθε τροποποίηση του καταστατικού τους που αφορά το είδος των δραστηριοτήτων τους, καθώς και σε κάθε περίπτωση μεταβολής του συνεταιριστικού κεφαλαίου που σχετίζεται με την έκδοση νέων συνεταιριστικών μερίδων, περιλαμβανομένων των προαιρετικών, με τη μεταβολή της ονομαστικής αξίας αυτών, με τον καθορισμό των όρων, προϋποθέσεων και τρόπου εξόφλησης των μερίδων και με τη μέθοδο αποτίμησης για την αναπροσαρμογή της αξίας τους κατά την αποχώρηση ή τον αποκλεισμό συνεταιριτών, καθώς και με τη μετατροπή ομολόγων σε συνεταιριστικές μερίδες.»

6. Η παρ. 1 του άρθρου 166 του Ν. 4261/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται ο Ν. 3601/2007 (Α' 178) και οποιαδήποτε υφιστάμενη αναφορά σε αυτόν νοείται στο εξής ως αναφορά στις αντίστοιχες κατά περιεχόμενο διατάξεις του παρόντος νόμου ή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/2013.»

Άρθρο 51

Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 4389/2016

1. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 8 του Ν. 4389/2016 (Α' 94) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για τον Πρόεδρο, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και τον Εμπειρογνώμονα που καλούνται από το εξωτερικό, αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης με κάθε μεταφορικό μέσο, ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού και έξοδα διανυκτέρευσης εξωτερικού της περίπτωσης β' της κατηγορίας Ι της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Α' της Υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του Μέρους Β' του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (Α' 94). Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης του προηγούμενου εδαφίου και ο Εμπειρογνώμονας εξαιρούνται του ανωτάτου ορίου ημερών εκτός έδρας του άρθρου 3 του Κεφαλαίου

Α' της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του Μέρους Β' του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015.»

2. Στο άρθρο 14 του Ν. 4389/2016 προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

«7. Με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Διοικητής της Αρχής δύναται να καθορίζει και να ανακαθορίζει το προτυπωμένο σήμα (λογότυπο), του οποίου μπορεί να κάνει χρήση η Αρχή.»

3. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 41 του Ν. 4389/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αρχής, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και ο Εμπειρογνώμονας συνεδριάζουν ως Επιτροπή Εμπειρογνομώνων και για τις συνεδριάσεις τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 8.»

4. Στο άρθρο 41 του Ν. 4389/2016 προστίθενται παράγραφοι 12 και 13, ως εξής:

«12. Ο Γενικός Γραμματέας της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Οικονομικών μπορεί να συστήσει τις Υπηρεσίες που συγκροτούν τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) της Αρχής, να καθορίσει τη δομή, τις αρμοδιότητες και το χρόνο έναρξης λειτουργίας αυτής και των υπηρεσιών της, με τη διαδικασία που προβλέπεται στις υποπεριπτώσεις αα' και ββ' της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4 του άρθρου 14, καθώς και τις οργανικές θέσεις αυτών, να προκηρύξει τις θέσεις των Προϊσταμένων της Γενικής Διεύθυνσης και των οργανικών μονάδων της, να επιλέξει αυτούς και να τοποθετήσει προσωπικό σε αυτές.

13. Το προτυπωμένο σήμα (λογότυπος) της παραγράφου 7 του άρθρου 14, του οποίου μπορεί να κάνει χρήση η Αρχή, δύναται να καθοριστεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, πριν την έναρξη λειτουργίας της Αρχής.»

Άρθρο 52

Παραχωρείται στο Δήμο Χαλανδρίου Αττικής για σαράντα (40) έτη η αποκλειστική χρήση του δημοσίου κτήματος με ΑΒΚ 1168, εκτάσεως 29.720 τ.μ., με σκοπό να λειτουργήσουν σε αυτό χώροι αθλητισμού και κοινόχρηστοι χώροι.

Στο παραπάνω ακίνητο χωροθετούνται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 9 του Π.δ. της 23.2/6.3.1987 (Δ' 166) χρήσεις, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης.

Το παρόν άρθρο έχει αναδρομική ισχύ από την 1η Οκτωβρίου του έτους 2011.

Άρθρο 53

Η παρ. 4 του άρθρου 24 του Ν. 489/1976 (Α' 331), όπως κωδικοποιήθηκε ως παρ. 4 του άρθρου 25 του Π.δ. 237/1986 (Α' 110), καταργείται.

Άρθρο 54

Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 2628/1998 (Α' 151) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) τον Γενικό Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών με αναπληρωτή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.»

Άρθρο 55

Ο Οργανισμός Μεγάλου Μουσικής Αθηνών (ΟΜΜΑ), από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι 28.2.2017, απαλλάσσεται της υποχρέωσης προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για όλες τις πράξεις και συναλλαγές στις οποίες αυτά απαιτούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, πλην της μεταβίβασης ακινήτου ιδιοκτησίας του. Κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο: α) δεν επιτρέπεται η διενέργεια πάσης φύσεως συμψηφισμού σε βάρος του ΟΜΜΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83 του ν.δ. 356/1974 (Α' 90) και κάθε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας που αφορά βεβαιωμένες χρηματικές απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου ή ασφαλιστικών οργανισμών κατά του ΟΜΜΑ, β) αναστέλλονται οι κατά του ΟΜΜΑ και κάθε άλλου συνυπόχρεου με αυτόν προσώπου, πάσης φύσεως, κατά τον ΚΕΔΕ ή κάθε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας, πράξεις διοικητικής ή αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς και η λήψη οποιουδήποτε ασφαλιστικού ή διασφαλιστικού μέτρου.

Άρθρο 56

Δαπάνες μισθωμάτων κτιρίων, όπου στεγάζονται υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, ετών 2014 και 2015, για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι περί αναλήψεων υποχρεώσεων διατάξεις, δύνανται να πληρωθούν σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού των οικείων φορέων του τρέχοντος και του επόμενου έτους, εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

Άρθρο 57

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4281/2014 (Α' 160) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ειδικότερα, οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) δύνανται να επιχορηγούνται εκτάκτως και για την αποπληρωμή εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης, εφόσον έχουν παρέλθει ενενήντα (90) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής τους και δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση συνταξιοδότησης.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν. 4281/2014 (Α' 160) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιχορήγησης των φορέων, η διαδικασία και οι προθεσμίες επιστροφής στον Κρατικό Προϋπολογισμό της επιχορήγησης που δεν χρησιμοποιείται για τον ανωτέρω σκοπό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου θέμα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιχορήγησης των ΟΚΑ για την αποπληρωμή εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης, η διαδικασία και οι προθεσμίες επιστροφής στον Κρατικό Προϋπολογισμό της επιχορήγησης που δεν χρησιμοποιείται για τον ανωτέρω σκοπό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Σε περίπτωση που οι προθεσμίες επιστροφής παρέλθουν άπρακτες, ποσό

αντίστοιχου ύψους με το ποσό της επιστροφής δύνανται να παρακρατείται από μεταβιβάσεις προς τους ανωτέρω φορείς. Με τις ανωτέρω ή με όμοιες αποφάσεις δύνανται να καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

Άρθρο 58**Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 24, 25, 66, 69Γ και 69Δ του Ν. 4270/2014**

1.α. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 24 του Ν. 4270/2014 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών, με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, καθώς και προϊσταμένους γραφείων/ αυτοτελών γραφείων, να υπογράφουν με εντολή τους πράξεις, βεβαιώσεις και τίτλους πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

β. Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 24, όπως αυτή ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 ασκεί: i. στην Προεδρία της Δημοκρατίας, ο προϊστάμενος της οικείας οικονομικής υπηρεσίας, ii. στο Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων, ο Προϊστάμενος Διοικητικού, iii. στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων και iv. στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο Γενικός Συντονιστής Διοικητικής Υποστήριξης.»

γ. Η περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Μέχρι την ολοκλήρωση εφαρμογής της διαδικασίας ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων του άρθρου 69ΣΤ, για δαπάνες που διενεργούνται από: i) περιφερειακές υπηρεσίες Υπουργείων, Ανεξάρτητων Αρχών, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ii) την Προεδρία της Δημοκρατίας, δύνανται, είτε με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του οικείου Υπουργού ή της Ανεξάρτητης Αρχής είτε με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου οργάνου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, είτε με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα της Προεδρίας της Δημοκρατίας αντίστοιχα, αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5, καθώς και των άρθρων 26, 66 και 69Γ, να ασκούνται από τις κατά τόπον αρμόδιες Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (άρθρο 69Δ παρ. 1).»

δ. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 5 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Είναι υπεύθυνος να πραγματοποιεί όλες τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις και να διασφαλίζει ότι η ΓΔΟΥ τηρεί ορθά το μητρώο δεσμεύσεων που προβλέπεται στο π.δ. 113/2010 για το Υπουργείο και διαβιβάζει όλες τις σχετικές πληροφορίες για τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.»

ε. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 7 του άρθρου 24 του Ν. 4270/2014 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Για τους φορείς του προτελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α', καθώς και τους φορείς της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου στο οποίο εντάσσονται ως ειδικοί φορείς, ορίζεται ως Κύρια Κεντρική Οικονομική Υπηρεσία και έχει τις ευθύνες που καθορίζονται στην προηγούμενη περίπτωση της παρούσας παραγράφου.»

2. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 4270/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών, με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, καθώς και προϊσταμένους γραφείων/αυτοτελών γραφείων, να υπογράφουν με εντολή τους πράξεις, βεβαιώσεις και τίτλους πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

3.α. Η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 66 του Ν. 4270/2014, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Μετά την υπογραφή από τον διατάκτη επιστρέφεται το ένα (1) αντίτυπο στον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του φορέα.»

3.β. Η παρ. 9 του άρθρου 66 του Ν. 4270/2014, καθώς και η παρ. 5 του άρθρου 9 του Π.δ. 80/2016 «ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145) καταργούνται.

Η ισχύς των παραγράφων 1, 2 και 3α αρχίζει από την 1.1.2017 ενώ η ισχύς της παρ. 3β αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 69Γ του Ν. 4270/2014 αποτελούν την παράγραφο 1 αυτού, στο τέλος της οποίας προστίθεται παράγραφος 2, ως εξής:

«2. α. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, με κοινή απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης και των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, οι ανωτέρω αρμοδιότητες μεταφέρονται και κατανέμονται στις υφιστάμενες οργανικές μονάδες με δυνατότητα μετονομασίας τους, που συγκροτούν:

i. Τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών ή Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών ή αντίστοιχης ονομασίας Γενικές Διευθύνσεις των Υπουργείων, τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του πρώην Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

ii. Τις υπηρεσίες των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, οι προϊστάμενοι των οποίων κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 24 εξομοιώνονται με προϊσταμένους Οικονομικών Υπηρεσιών Υπουργείων.

iii. Τις υπηρεσίες των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι προϊστάμενοι των οποίων, σύμφωνα με τον οικείο Οργανισμό, είναι οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών.

β. Με την ίδια ως άνω απόφαση, και όπου αυτό απαιτείται, δύνανται στις υπηρεσίες των ανωτέρω περιπτώσεων:

i. να ανακατανέμονται οι αρμοδιότητες οικονομικού ενδιαφέροντος μεταξύ των οργανικών μονάδων που τις συγκροτούν με δυνατότητα μετονομασίας των μονάδων,

ii. να καταργείται, λόγω περιορισμένου αντικειμένου, οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης μετά του συνόλου των τμημάτων της ή επιπέδου τμήματος, με μεταφορά του συνόλου των ασκούμενων αρμοδιοτήτων σε άλλη/ες οργανική/ές μονάδα/ες και παράλληλα να συνιστώνται νέες ισάριθμες οργανικές μονάδες αντίστοιχου επιπέδου, με σκοπό την άσκηση οικονομικών αρμοδιοτήτων. Σε περίπτωση κατάργησης οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης δύναται τμήμα ή τμήματα αυτής να μην καταργηθούν και να υπαχθούν σε άλλη Διεύθυνση με αντίστοιχη απομείωση των τμημάτων της συνιστώμενης Διεύθυνσης. Σε κάθε περίπτωση οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων που καταργούνται δύνανται με απόφαση του Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης, εφόσον δεν ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένου με τις διατάξεις περί αναπλήρωσης, να οριστεί ότι συνεχίζουν να ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου αντίστοιχου επιπέδου στις οργανικές μονάδες που συνιστώνται, υπό την προϋπόθεση ότι ο κλάδος/ειδικότητά τους προβλέπεται μεταξύ των κλάδων/ειδικοτήτων προσωπικού από τους οποίους μπορεί να επιλέγεται ο οικείος προϊστάμενος,

iii. να συνιστώνται γραφεία (αυτοτελή ή μη),

iv. να μεταφέρονται σε αυτές οικονομικές οργανικές μονάδες ή οργανικές μονάδες οικονομικού ενδιαφέροντος του Υπουργείου/φορέα, που δεν έχουν ήδη υπαχθεί,

v. να μεταφέρονται και να κατανέμονται σε αυτές λοιπές αρμοδιότητες οικονομικού ενδιαφέροντος του Υπουργείου/φορέα και

vi. να ορίζονται στην περίπτωση σύστασης νέων οργανικών μονάδων ή και να επαναπροσδιορίζονται στην περίπτωση μεταφοράς ή ανακατανομής αρμοδιοτήτων οι κλάδοι/ειδικότητες προσωπικού από τους οποίους μπορούν να επιλέγονται οι οικείοι προϊστάμενοι, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

γ. Οι αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες που υπάγονται στον Πρωθυπουργό, εξυπηρετούνται από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, στον προϋπολογισμό του οποίου αποτελούν ειδικό φορέα. Στην περίπτωση αυτή, ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου έχει όλες τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 24 επί των οικονομικών τους θεμάτων.

Στις Ανεξάρτητες Αρχές που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση, σύμφωνα με την παρ. 1στ του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014, δύνανται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του οικείου οργάνου της Ανεξάρτητης Αρχής, να:

i. συνιστάται, εφόσον δεν λειτουργεί οργανική μονάδα τουλάχιστον επιπέδου τμήματος, με αρμοδιότητες αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος, τμήμα με αμιγώς οικονομικές αρμοδιότητες και γραφεία (αυτοτελή ή μη) για την άσκηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων,

ii. συνιστώνται, εφόσον λειτουργεί οργανική μονάδα, τουλάχιστον επιπέδου τμήματος, με αρμοδιότητες αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος, γραφεία (αυτοτελή ή μη) για την άσκηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων.

δ. Οι επικεφαλής των γραφείων/αυτοτελών γραφείων, που συνιστώνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της παραγράφου 1 του παρόντος, ορίζονται με απόφαση του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών.

ε. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, όσον αφορά τους Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι οικείες περί οργάνωσης υπηρεσιών και τροποποίησης οργανισμών διατάξεις.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 69Δ του Ν. 4270/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι ως άνω αρμοδιότητες, να κατανέμονται στα οικεία τμήματα/γραφεία, με δυνατότητα μετενομασίας τους, να καθορίζονται τυχόν μεταβατικά στάδια για την ανάθεσή τους, οι ακριβείς ημερομηνίες ανάθεσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 59

Τροποποιήσεις Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στο Κεφάλαιο Ενδέκατο του Ν. 4174/2013 (Α' 170) ο τίτλος «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ» αντικαθίσταται ως εξής: «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ».

2. Προστίθεται άρθρο 63Α στο Ν. 4174/2013, ως εξής:

«Άρθρο 63Α

Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού

1. Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) (Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με το Ν. 2216/1994 (Α' 83), διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

2. Μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, το αποτέλεσμα αυτής κοινοποιείται στον φορολογούμενο τον οποίο αφορά και ο οποίος δύναται να αποδεχθεί αυτήν εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή της. Σε περίπτωση αποδοχής της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού εντός της ανωτέρω προθεσμίας, εκδίδεται Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού η οποία δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία υποβολής του αιτήματος για έναρξη Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού και το περιεχόμενο αυτού, οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέτασή του, η διαδικασία επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, κάθε λεπτομέρεια σχετική με την κοινοποίηση του αποτελέσματος της Διαδικασίας Αμοι-

βαίου Διακανονισμού στον φορολογούμενο και τη διαδικασία αποδοχής αυτής, το περιεχόμενο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού και κάθε άλλο σχετικό με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού θέμα.»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 41 του Ν. 4174/2013 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως εξής:

«Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για την καταβολή του φόρου βάσει απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού.»

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 45 του Ν. 4174/2013 προστίθεται περίπτωση θ', ως εξής:

«θ) σε περίπτωση Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού.»

Άρθρο 60

Τροποποιήσεις Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο τέλος του άρθρου 53 του Ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται νέα παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου αυτού, δύναται να επιβάλει προϋποθέσεις για την εφαρμογή του.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013 οι λέξεις «της λογιστικής αξίας» αντικαθίστανται με τις λέξεις «της φορολογητέας αξίας».

3. Στο τέλος του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 18, ως εξής:

«18. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου αυτού, δύναται να επιβάλει προϋποθέσεις για την εφαρμογή του.»

Άρθρο 61

Κίνητρα για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων με το Ν. 4172/2013

Για μετασχηματισμούς κατά τα άρθρα 52 έως και 55 του Ν. 4172/2013 (Α' 167), η σύμβαση, η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος, οι αποφάσεις των κατά νόμο οργάνων των μετασχηματιζόμενων εταιριών, η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση νέας εταιρίας, η δημοσίευση αυτών στο ΓΕΜΗ και η μεταγραφή των σχετικών πράξεων απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, καθώς και από κάθε τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, με την επιφύλαξη του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων. Αναφορικά με το ΦΠΑ και το φόρο εισοδήματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ (Ν. 2859/2000) και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013), όπως ισχύουν, αντίστοιχα.

Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν για μετασχηματισμούς των οποίων η διαδικασία αρχίζει μετά τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 62
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2016

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2016

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ